

Is er in het Nederlandse landschap plaats voor grote roofdieren zoals de wolf?

Er moet meer ruimte komen om de hoeveelheid wolven in Nederland op enigerlei wijze te reguleren!

Inhoudsopgave

		Pagina
1.	Inleiding	3
2.	Aanleiding	6
3.	Onderzoeksofzet	7
4.	Wist u dat?	12
5.	Voor- of tegenstander	15
6.	De wolf in Nederland	17
7.	Predatie	28
8.	Beheer van de wolvenpopulatie	30
9.	Biodiversiteit	37
10.	Gevolgen voor Horeca, campings, vakantieparken en attracties	42
11.	Schade veroorzaakt door de wolf	44
12.	Preventie	50
13.	De wolf en de politiek	56
14.	Wordt u goed voorgelicht?	70
15.	Socio-demografische gegevens van de respondenten	76
16.	Conclusies	82

Inleiding

De wolf is terug

De wolf is terug in Nederland. Nadat in 2015 de eerste wolf weer in Nederland werd waargenomen is de populatie snel gegroeid. In 2019 zijn de eerste jongen geboren. Inmiddels bevinden zich zo'n dertig wolven in Nederland. Dit aantal is een minimum aan vastgestelde wolven. Hoeveel er precies in Nederland leven is niet bekend, maar aangenomen mag worden dat er inmiddels meer wolven in Nederland verblijven. Dit is een exponentiële groei van 40% per jaar. Als dit zo doorzet zijn er binnen 4 tot 5 jaar meer dan honderd wolven in Nederland. Met de toenemende aantallen nemen ook de spanningen en conflicten toe. In de kranten, op radio, tv en op social media is de wolf inmiddels een brandende kwestie met veelal voor- en tegenstanders die via de media onderwerp van gesprek is geworden bij brede publieksgroepen.

De groeiende populatie in Nederland blijft niet zonder gevolgen. Wolven maken slachtoffers onder gehouden vee en ook onder dieren die ingezet worden voor natuurbeheer zoals zoogkoeien met kalfjes, paarden, Schotse Hooglanders en moeflons en onder gescheperde schapen (schaapskudden die geleid worden door een herder). Op klaarlichte dag worden er schapen gegrepen zelfs in aanwezigheid van de herder. Er zit dus een keerzijde aan de terugkeer van de wolf in een land met zo'n hoge bevolkings- en veedichtheid als Nederland. Dat de wolf zich in Nederland heeft gevestigd is speciaal. Dat is nog nooit gebeurd in een dichtbevolkt land als Nederland. Het is daarom ook de vraag of het aantal interacties tussen mens en wolf zo laag zal blijven als wordt aangenomen.

Stijging aantal incidenten in Nederland

In Nederland neemt het aantal incidenten hand over hand toe. In 2020 waren er in Nederland tot oktober van dat jaar al ruim twee keer zoveel wolvenaantallen geregistreerd als in heel 2019. Vanaf 7 maart 2015 hebben inmiddels 1.148 dodelijke bijtincidenten met landbouwdieren plaatsgevonden, waarvan de wolf met zekerheid als dader is vastgesteld. Dat blijkt uit de meldingen van schade door wolven die BIJ12 heeft verzameld.

Het gros van die aanvallen vond plaats in Noord-Brabant, Drenthe, Overijssel, Gelderland en Friesland. Op basis van een WOB-verzoek van Stichting Annemiek bij de Nationale Politie blijkt dat in de jaren 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022 er 374 bijtincidenten op schapen hebben plaatsgevonden waar een hond bij betrokken was. In Nederland worden 1,7 miljoen honden gehouden tegenover 30 wolven die zich in Nederland ophouden.

Provincie	Dodelijke bijtincidenten waar wolf bij betrokken is
Noord-Brabant	313
Drenthe	299
Overijssel	156
Gelderland	118
Friesland	117
Limburg	74
Groningen	55
Zeeland	12
Utrecht	2
Flevoland	2
Zuid-Holland	0
Noord-Holland	0
Totaal	1.148

Maar hoe denkt de Nederlandse bevolking daarover?

Stichting Annemieke komt op voor dieren die de dupe worden van minder succesvolle planologie of waar het zelfs helemaal mis gaat. Al jaren controleert de stichting plannenmakers (Oostvaardersplassen, rewilders, Marker Wadden). Dieren, zoals grote grazers en de natuur, maar ook de dieren van veehouders moeten het regelmatig ontgelden waar het om de wolf gaat. Dit terwijl de ecologen in het wolvendossier een onveranderlijke visie hebben en veelal niet vatbaar zijn voor enige vorm van kritiek. Gelijktijdig hebben zij, volgens Stichting Annemieke, onvoldoende oog voor het dierenleed wat hierdoor aangericht wordt.

De Wolf is een bedreiging voor mens, huisdier, vee en de natuur! De stichting wil Nederland laten inzien dat de wolf in heel Nederland voor veel disruptie zorgt / gaat zorgen. Zoveel mogelijk Nederlanders moeten gaan inzien dat dierenleed vergelijkbaar met de Oostvaardersplassen voorkomen moet worden. Een Toppredator als de wolf, is in het zwaar verstedelijkte Nederland niet nodig of moet zwaar gecontroleerd worden. Stichting Annemieke streeft en nulstand na. Dit betekent dat het streven nul is, dit betekent niet dat dit ook werkelijk behaald wordt. Als we niets doen, dan is de ramp over 5 jaar niet te overzien!

Op radio, tv en in de kranten wordt regelmatig gezegd en geschreven dat de komst van de wolf goed is voor de natuur in Nederland. Maar hoe denkt de Nederlandse bevolking daarover? Daarom heeft de stichting onderzoek laten uitvoeren naar de opinies en percepties van de Nederlandse bevolking met betrekking tot de wolf.

**Oftewel:
Hoe denkt Nederland over de wolf?**

Aanleiding

Het aantal wolven neemt toe in Nederland. De grote vraag is of er in het Nederlandse landschap plaats is voor grote roofdieren zoals de wolf. Stichting Annemieke maakt zich hier grote zorgen over. Ook een aantal specifieke doelgroepen, zoals verontruste burgers, bewoners van het platteland, jagers, vee- en paardenhouders, natuurparken en buitenrecreanten zien de wolf als ongewenst.

Maar hoe denkt de Nederlandse bevolking over de wolf? Een beeld hebben van het maatschappelijk draagvlak voor de aanwezigheid van de wolf is belangrijk voor de positie-, beleids- en strategiebepaling van Stichting Annemieke.

Om deze reden heeft Stichting Annemieke besloten een uitgebreid en representatief onderzoek uit te laten voeren onder de Nederlandse bevolking om te toetsen wat de opinies en percepties van de Nederlandse bevolking zijn ten aanzien van de wolf.

Onderzoeksopzet

Doelstelling

Het uitvoeren van een representatief onderzoek onder de Nederlandse bevolking met als doel het inzichtelijk maken:

- Van de mate waarin de Nederlandse bevolking bekend is met een aantal aspecten ten aanzien van de wolf
- Van de mate waarin de Nederlandse bevolking voor- of tegenstander is ten aanzien een aantal aspecten ronde wolf
- Hoe de Nederlandse bevolking de wolf percipieert
- Hoe de Nederlandse bevolking denkt over specifieke vraagstukken, zoals:
 - De schade die de wolf veroorzaakt
 - Het beschermen van vee tegen de wolf
 - De rol van de politiek
 - Effect van de wolf op de biodiversiteit
 - Het beheren van de wolvenstand
 - Preventie
 - Gevolgen voor Horeca, campings, vakantieparken en attracties
 - De mate waarin de Nederlandse bevolking geïnformeerd wordt over de wolf
 - De rol van de overheid
 - Het initiëren van (nieuwe) regelgeving

Doelgroepen, benaderingswijze en representativiteit

Doelgroepen

Voor dit kwantitatieve online onderzoek is een doorsnee van de Nederlandse bevolking benaderd met een juiste balans ten aanzien van leeftijd, opleiding en geslacht. Er is een minimale leeftijd gehanteerd van 18 jaar. Uitnodigingen zijn representatief verzonden. De doelgroep is benaderd met een algemeen onderzoek over de wolf in Nederland (dit onderzoek gaat over de wolf in Nederland). In de teksten en vragen is op geen enkele manier melding gemaakt van het feit, dat het om een onderzoek van Stichting Annemieke ging. Ook het logo en huisstijlelementen van Stichting Annemieke zijn niet toegepast.

Benaderingswijze

De meting vond kwantitatief plaats. Via een uitnodiging werd men geattendeerd op het onderzoek. In de uitnodiging was een link opgenomen naar een online vragenlijst. Er werden zoveel uitnodigingen verstuurd tot er een respons van ± 1.500 volledig ingevulde vragenformulieren is gerealiseerd. De ervaringen van de afgelopen jaren leert dat onderzoeken als deze bij een respons van 1.000 tot 3.000 volledig ingevulde vragenformulieren een representatief beeld opleveren.

Het monitoren van de respons

Gaandeweg de responsverzameling werd gemonitord of de respons representatief is. Tijdens het onderzoek zijn procedures gehanteerd om inconsistent invulgedrag van respondenten op te sporen. Hier kan worden gedacht aan respondenten die de vragenlijst zo snel invullen dat niet kan worden aangenomen dat de vragen ook gelezen zijn of respondenten die overal de eerste invulmogelijkheid bij een vraag invullen.

Doelgroepen, benaderingswijze en representativiteit

Opstellen vragenlijst

De vragenlijst is in samenwerking met betrokkenen uit het netwerk van Stichting Annemieke de opgesteld. De vragenlijst bevatte 99 vragen (55 single choice, 3 multiple choice, 3 open vragen, 1 numerieke vraag).

Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd tussen 10 mei en 13 mei 2022. In eerste instantie zijn er 150 uitnodigingen verstuurd als test.

Representativiteit

1.507 respondenten hebben meegewerkt aan het invullen van de digitale vragenlijst van de Stichting Annemieke. Dit is substantieel. Hierdoor ontstaat een behoorlijk beeld over de opinies en percepties van de bevolking in Nederland. Anders gezegd: het onderzoek geeft een goed beeld hoe de bevolking denkt over de wolf in Nederland.

Om verschillen tussen de samenstelling van de steekproef en de samenstelling van de Nederlandse bevolking te corrigeren, is gebruik gemaakt van een weging op de kenmerken leeftijd, geslacht en opleiding. Uitgegaan wordt van een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Bij dit betrouwbaarheidsniveau bedraagt de foutmarge ongeveer 2%.

Verantwoording onderzoek

	Aantallen (#)	In procenten (%)
Totaal aantal respondenten	1.561	100%
Respondenten die ergens zijn gestopt met het invullen van de vragenlijst of vragenlijsten die zijn verwijderd door de survey validator*	54	3,5%
Respondenten die de vragenlijst <u>volledig</u> hebben ingevuld (completes)	1.507	96,5%
Average completion time	9 minuten en 31 seconden	

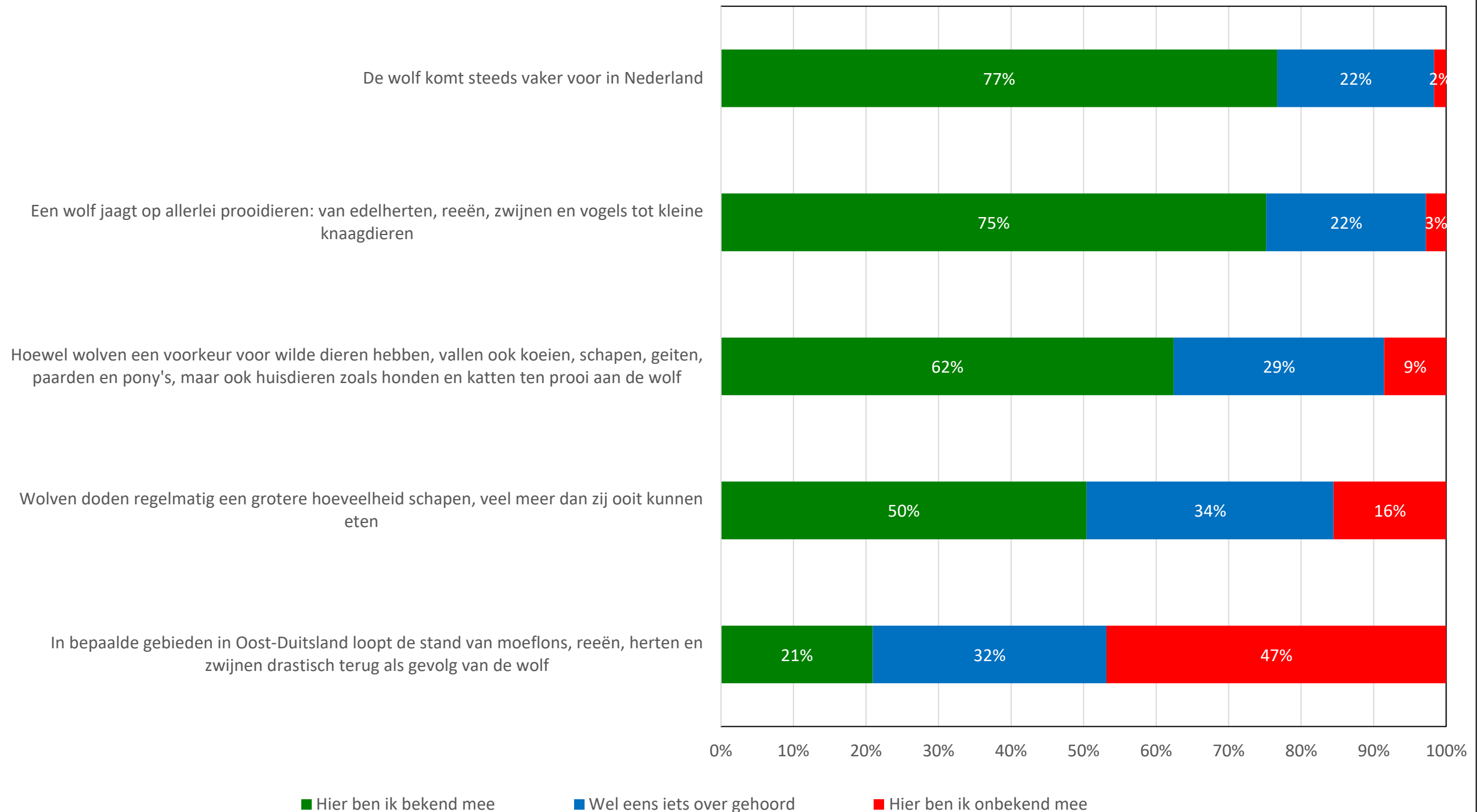
*Indien bij het invullen van de vragenlijst afwijkend invulgedrag wordt geconstateerd (bijvoorbeeld een respondent vult overal de eerste invoermogelijkheid in of de respondent vult de vragenlijst in bijvoorbeeld 1 minuut in), dan worden dergelijke respondenten verwijderd uit het onderzoekbestand en derhalve niet gebruikt voor de analyses en rapportages.

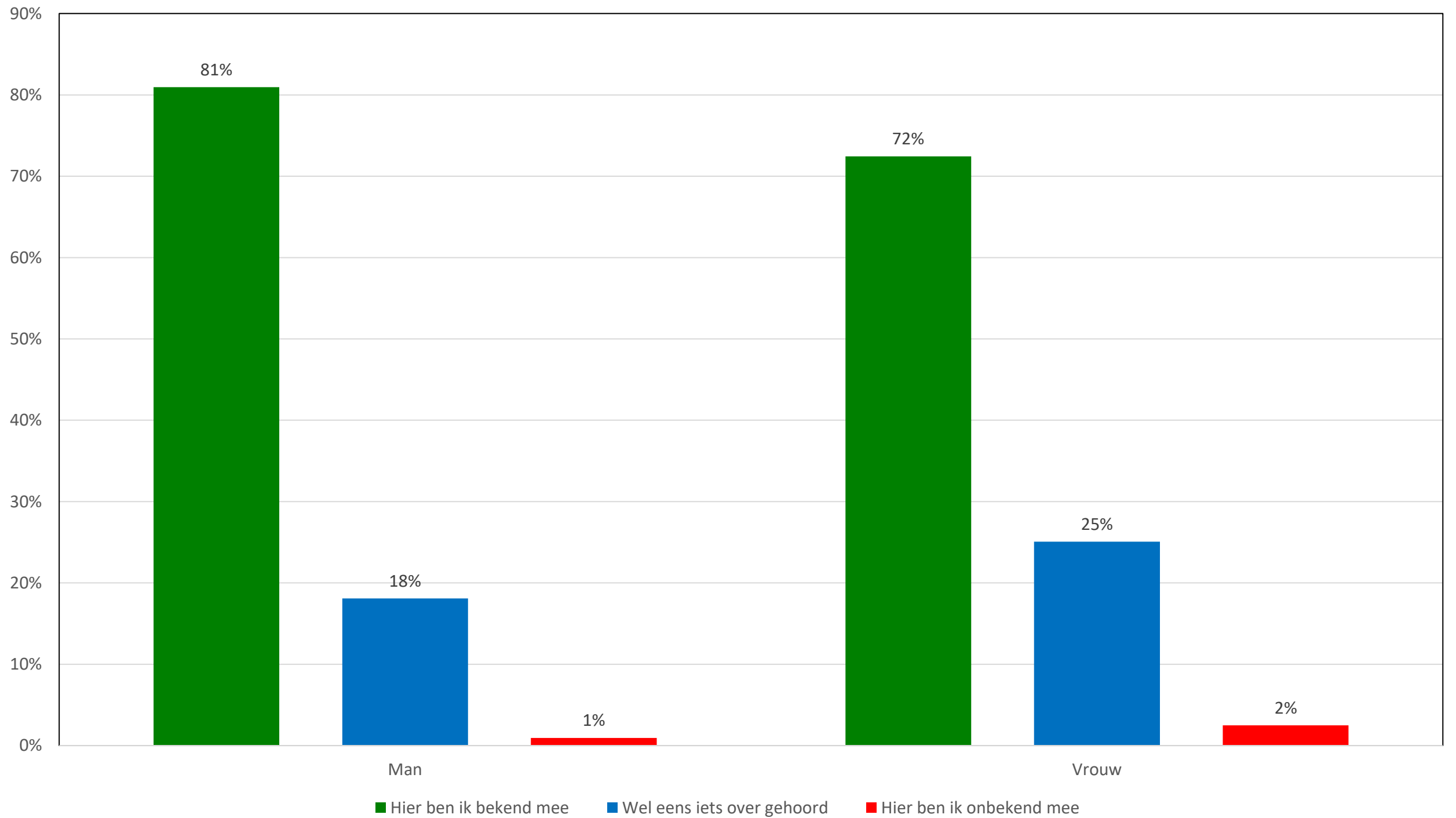

Wist u dat?

Wist u dat?

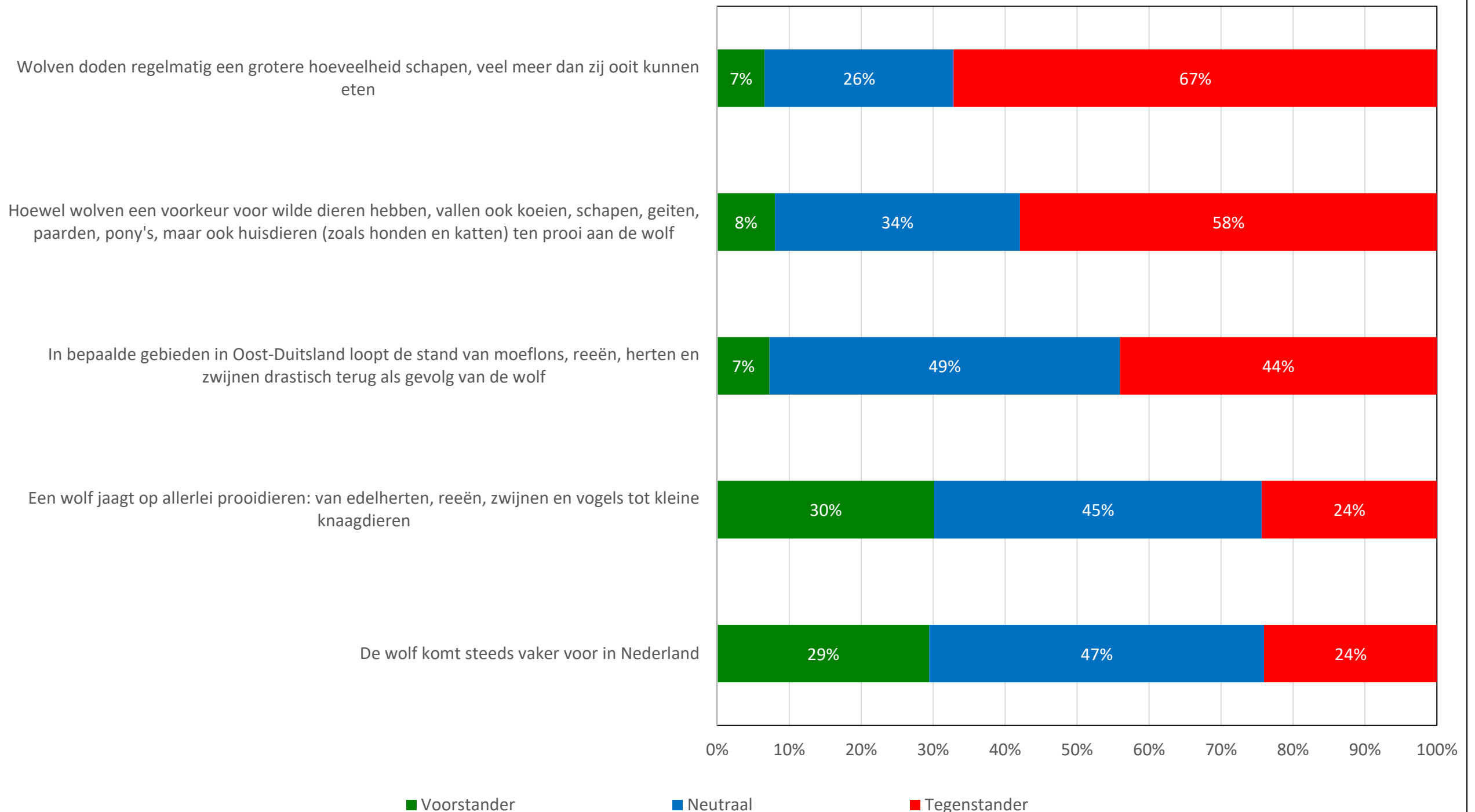
Wist u dat de wolf steeds vaker voorkomt in Nederland versus wat is uw geslacht?

Voor- of tegenstander

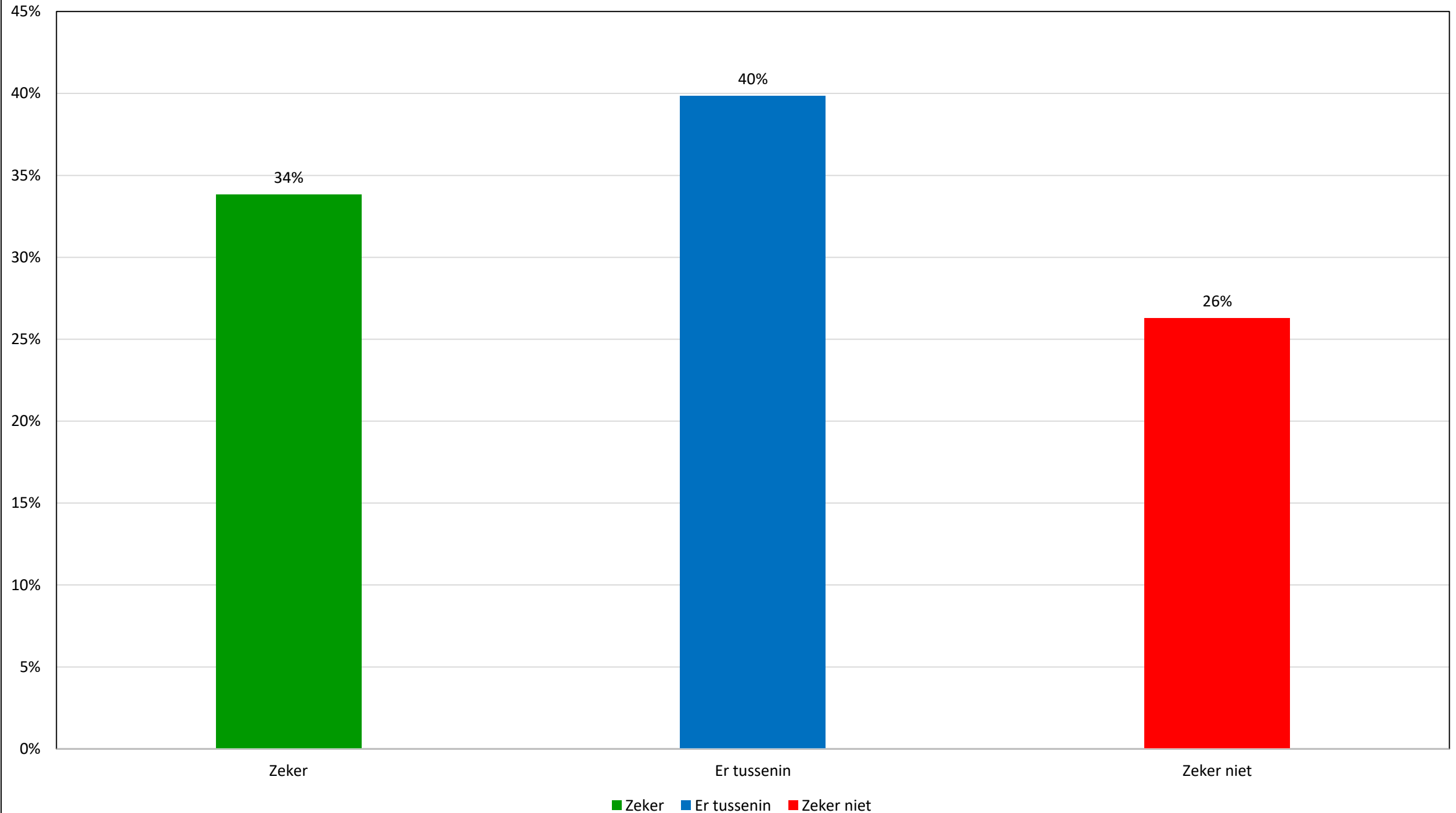
Voor- of tegenstander

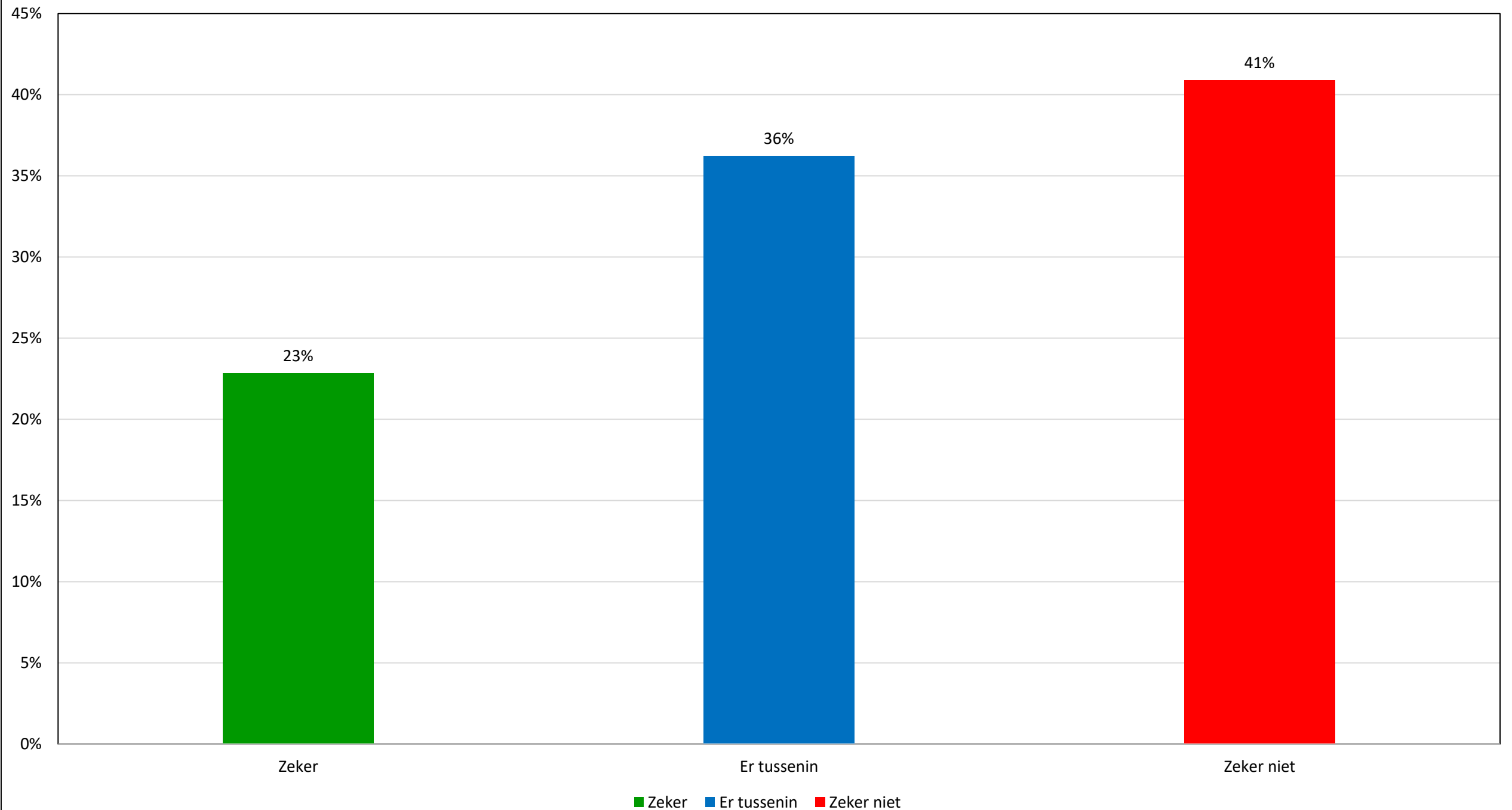

De wolf in Nederland

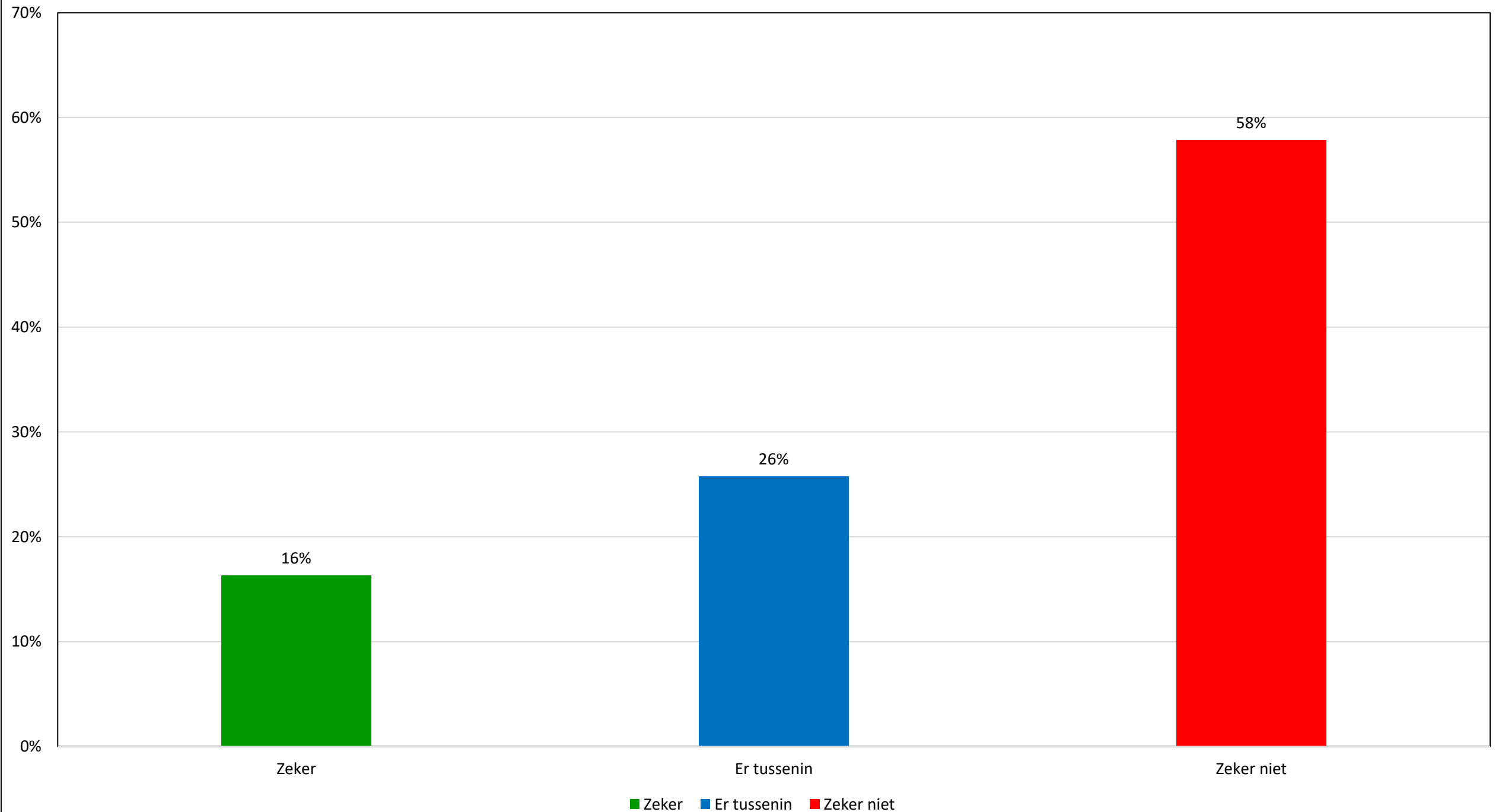
Vindt u dat er in Nederland plaats is voor grote roofdieren zoals de wolf?

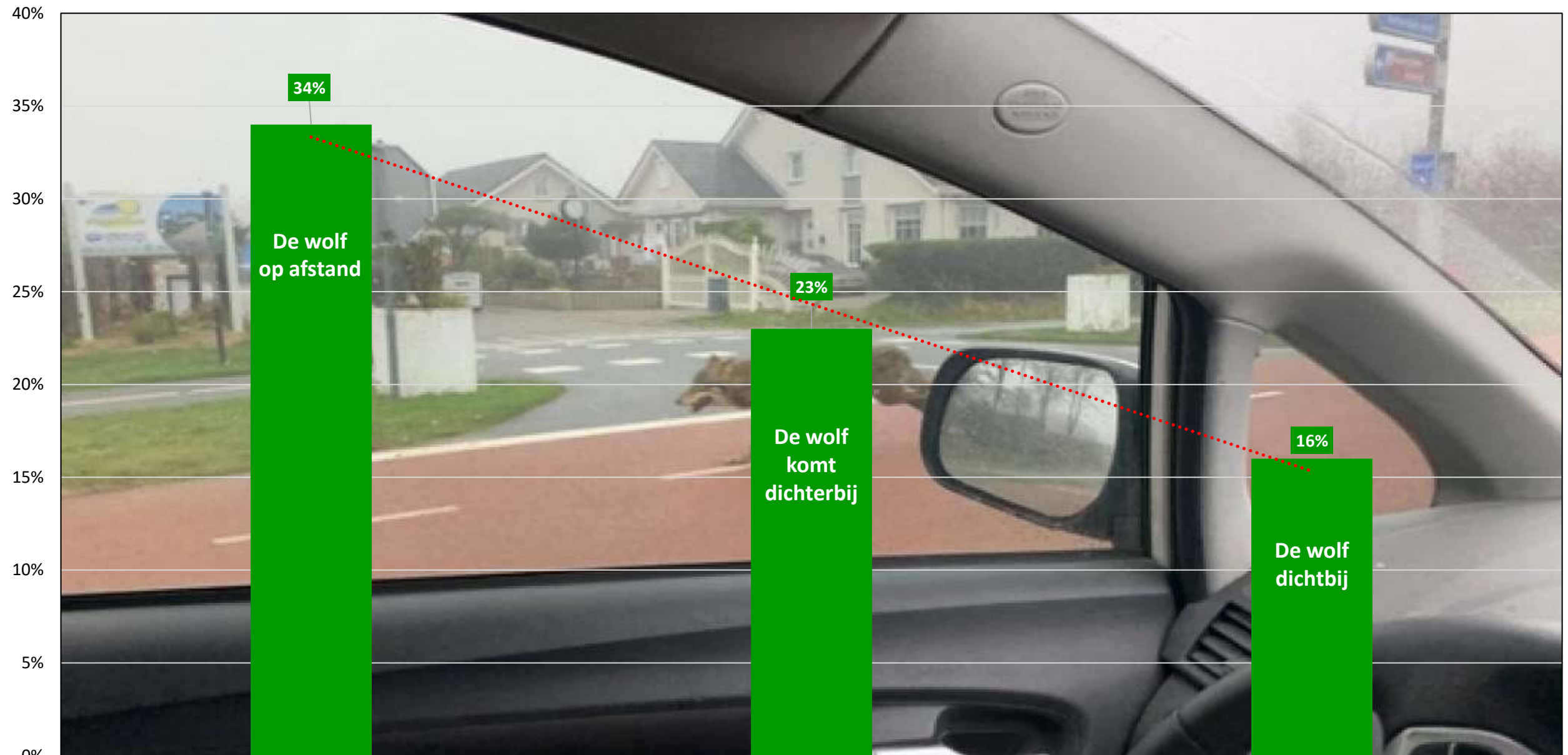
Een groot deel van de Nederlanders woont in steden of in de dorpen daar omheen. Ook het platteland ligt grotendeels in het directe gebied van de steden en dorpen. Is het dichtbevolkte Nederland geschikt om wolven in op te nemen?

Inmiddels is de eerste wolf aan de stadsgrens van Amsterdam gesignaleerd. Vindt u het aanvaardbaar dat de wolf zich inmiddels ook in de stad / sterk verstedelijkt gebied vertoont?

De wolf in Nederland

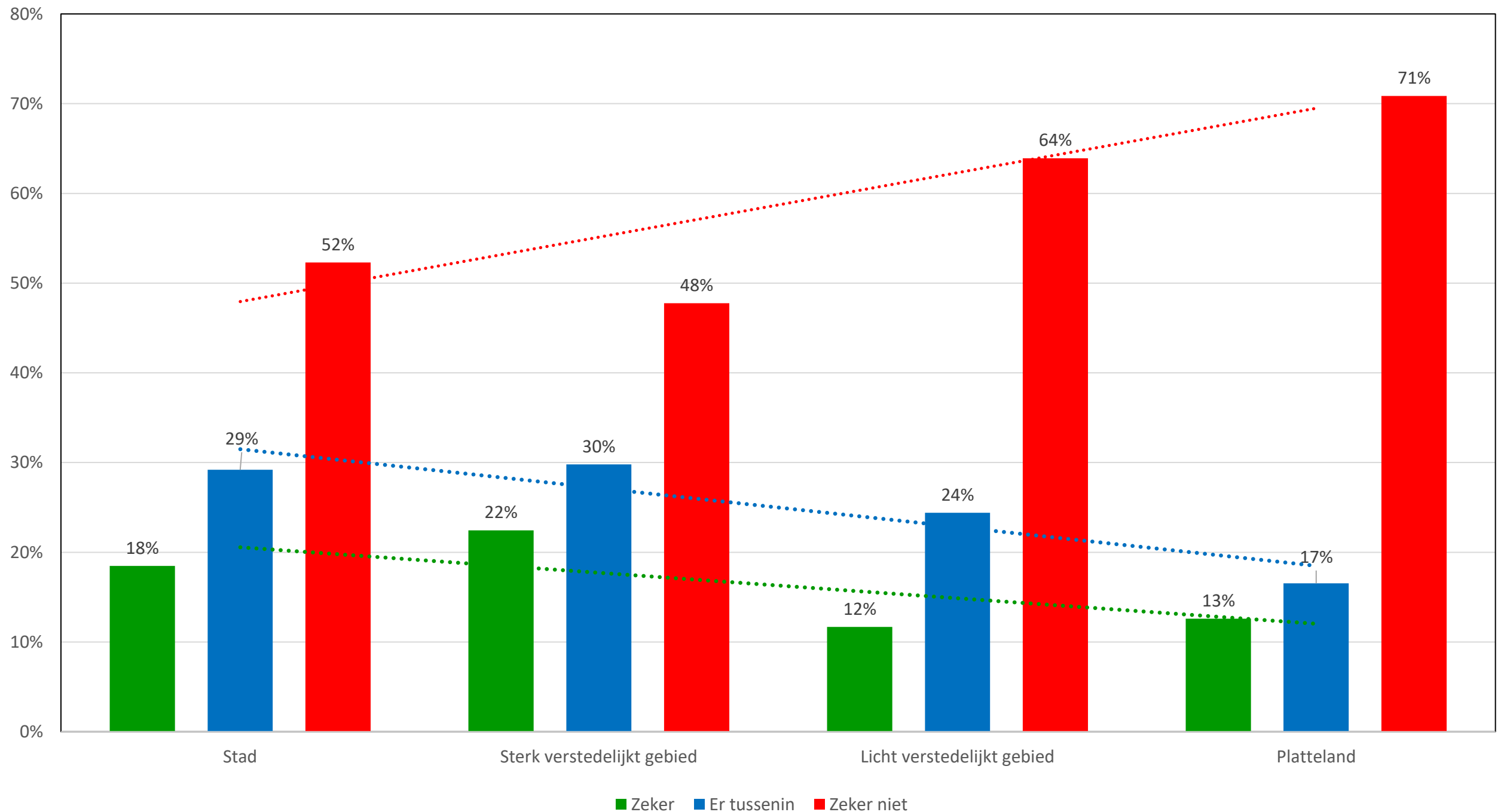
Vindt u dat er in Nederland plaats is voor grote roofdieren zoals de wolf?

Een groot deel van de Nederlanders woont in steden of in de dorpen daar omheen. Ook het platteland ligt grotendeels in het directe gebied van de steden en dorpen. Is het dichtbevolkte Nederland geschikt om wolven in op te nemen?

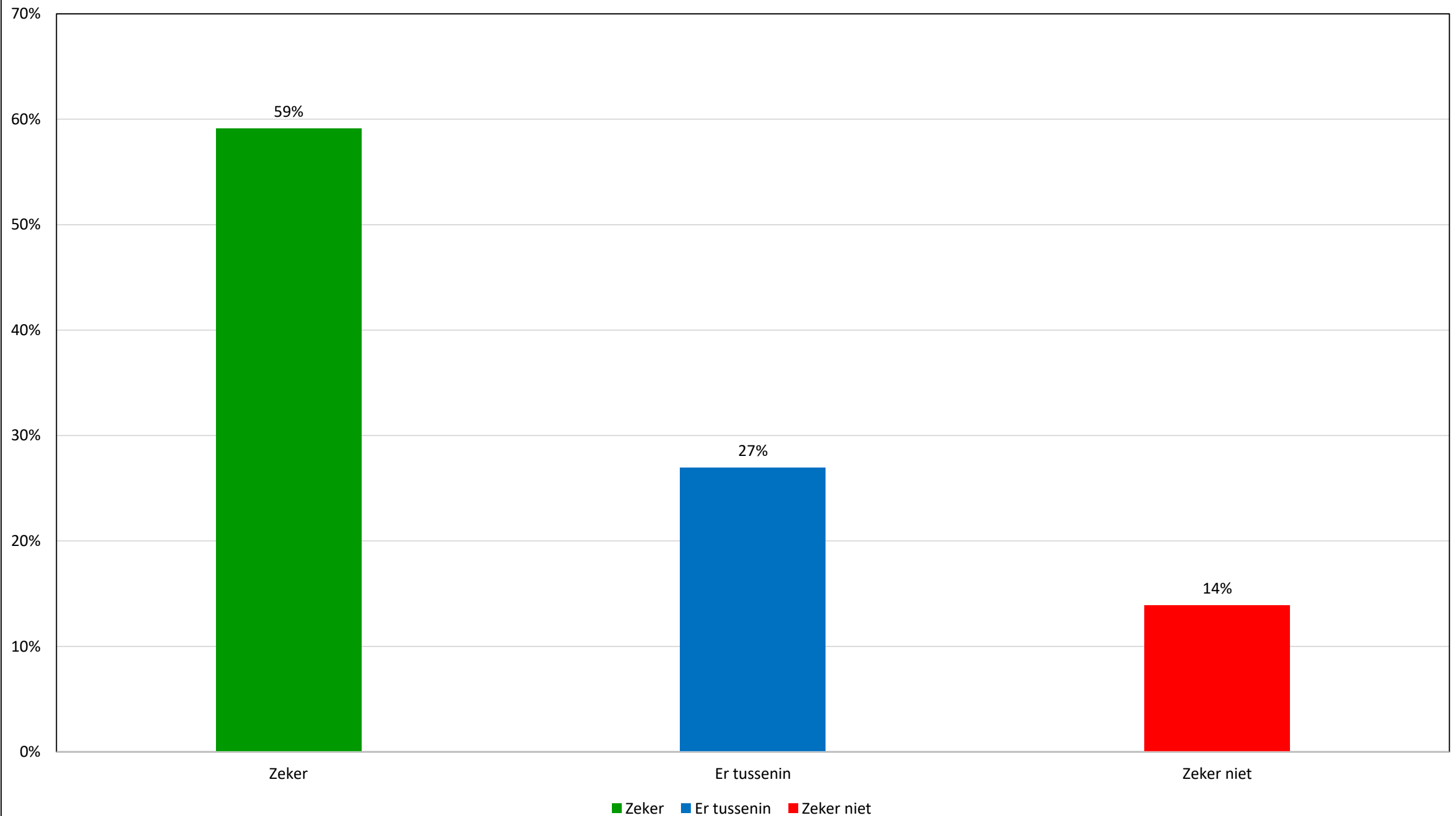
Inmiddels is de eerste wolf aan de stadsgrens van Amsterdam gesignaleerd. Vindt u het aanvaardbaar dat de wolf zich inmiddels ook in de stad / sterk verstedelijkt gebied vertoont?

■ Zeer zeker en zeker

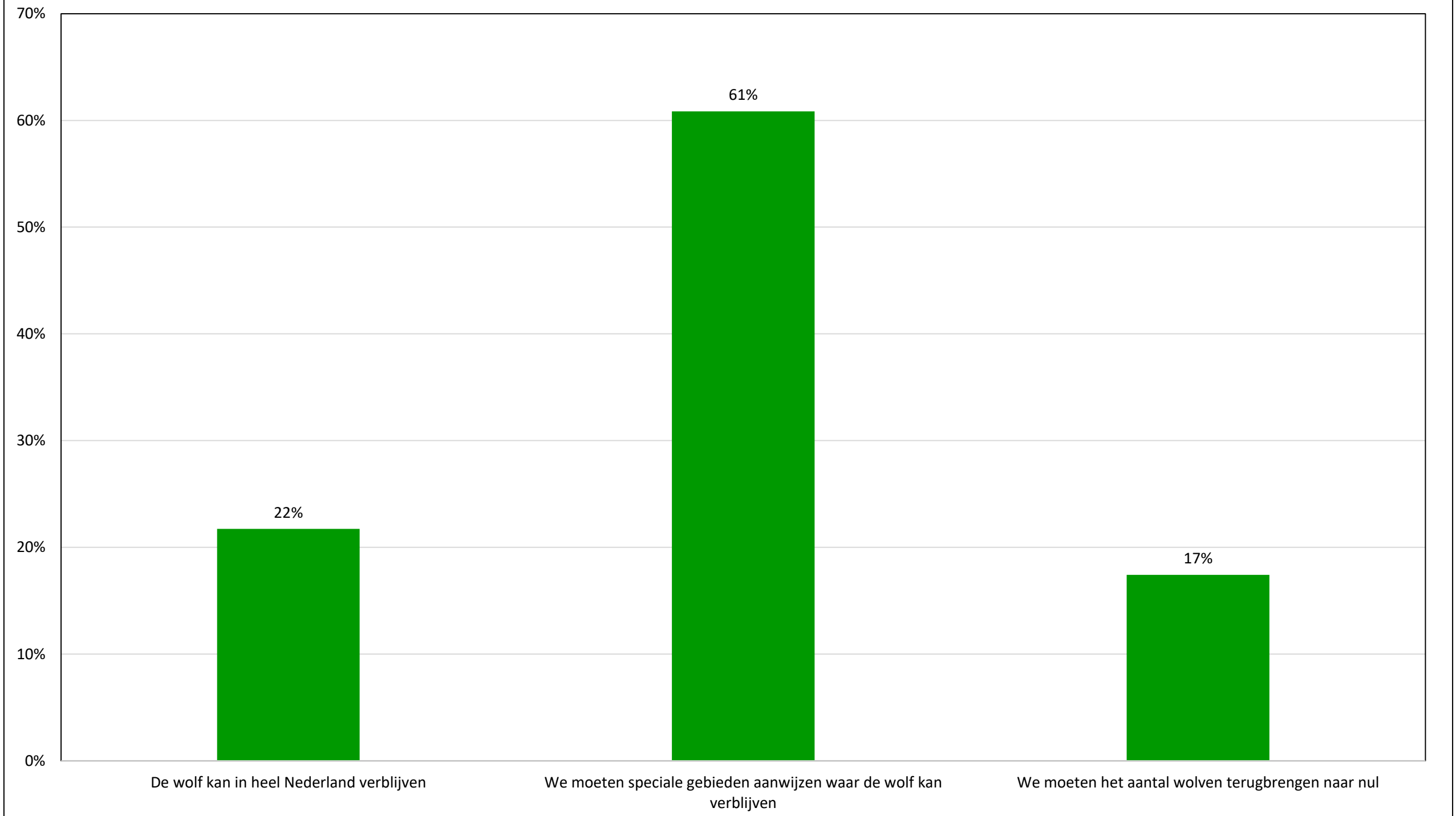
Inmiddels is de eerste wolf aan de stadsgrens van Amsterdam gesignaleerd. Vindt u het aanvaardbaar dat de wolf zich inmiddels ook in de stad / sterk verstedelijkt gebied vertoont?

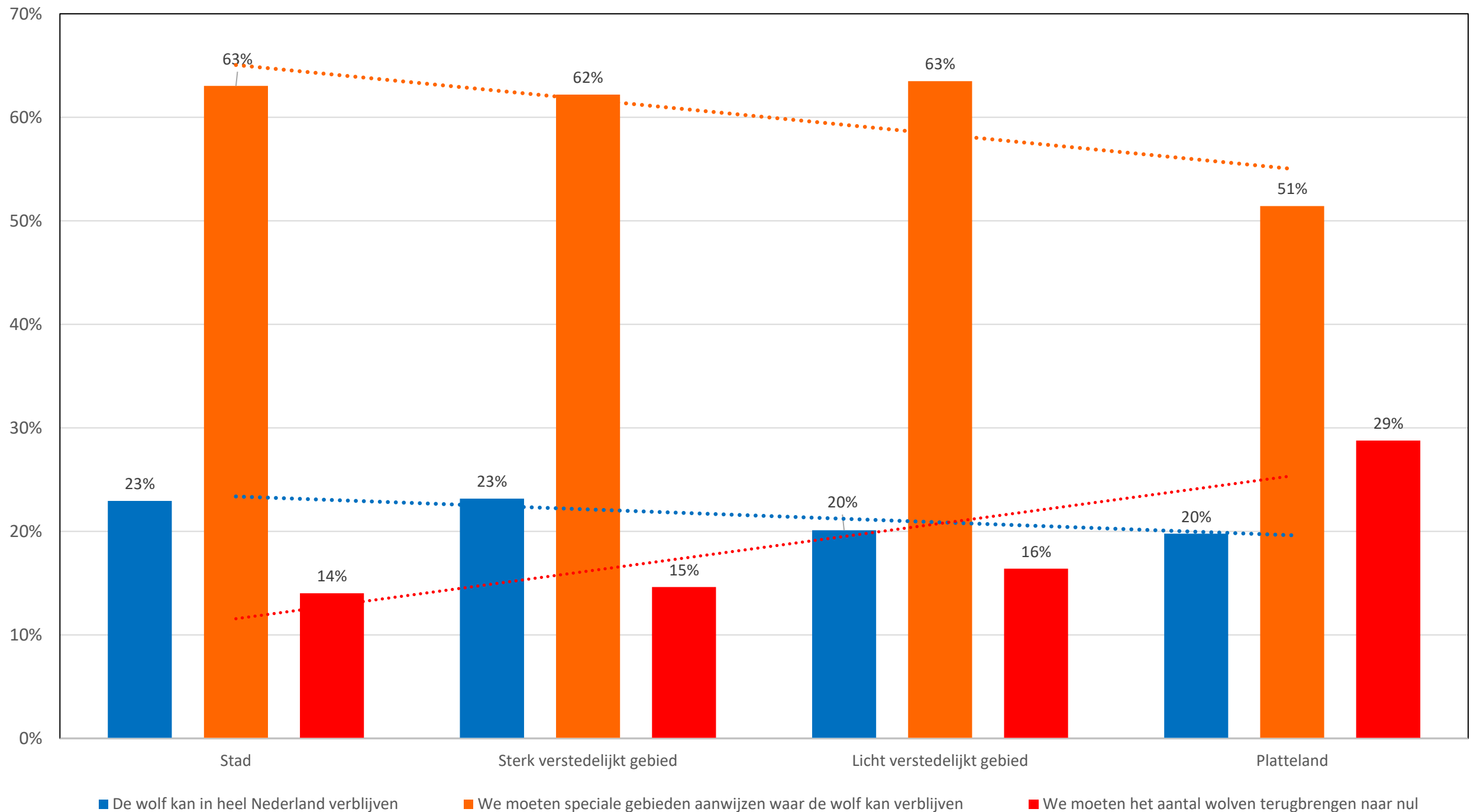
Heeft u het gevoel dat wolven die door stedelijk gebied lopen kinderen en kleine huisdieren iets aan kunnen doen?

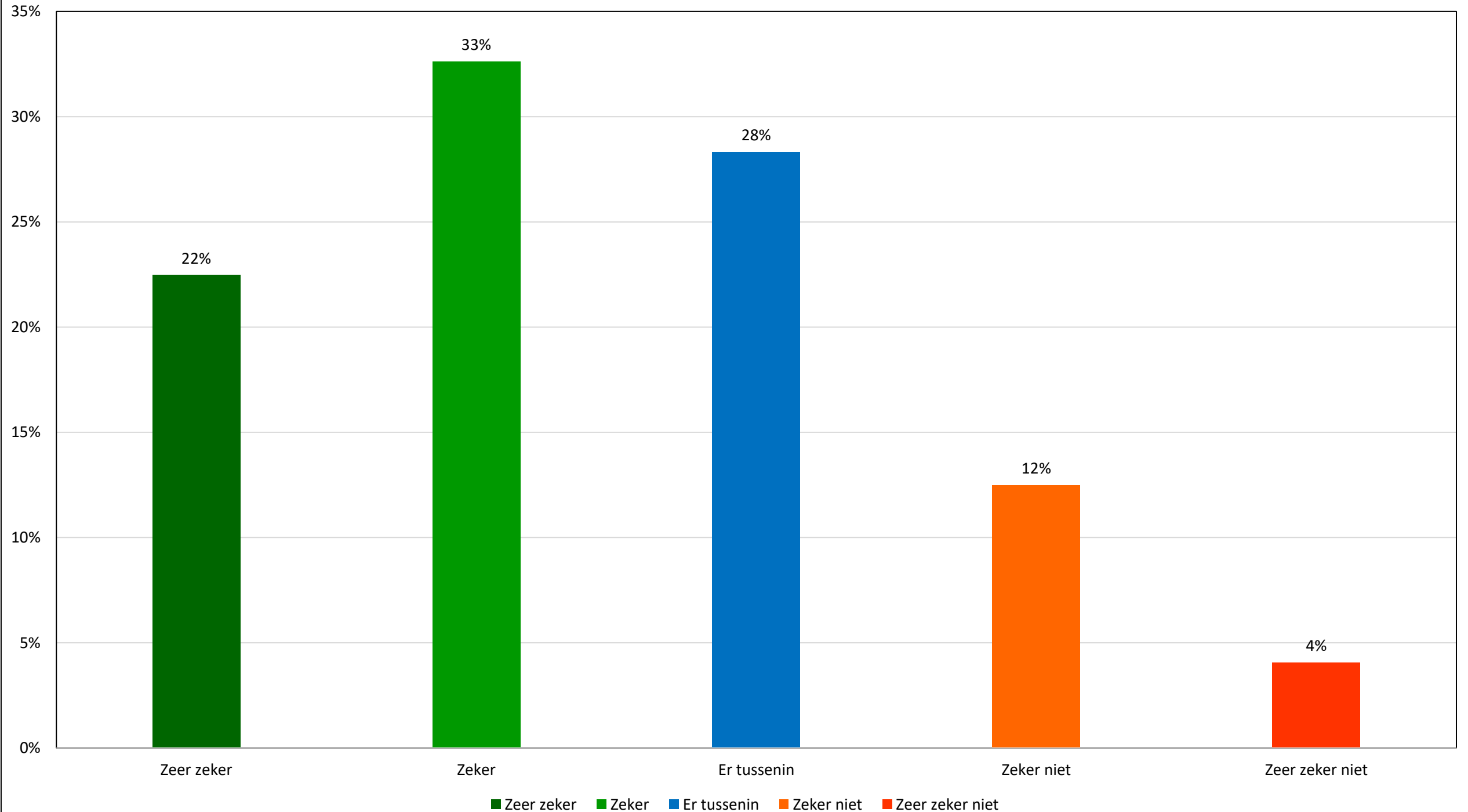
Vindt u dat de wolf in heel Nederland moet kunnen verblijven of moeten we daar speciale gebieden voor aanwijzen?

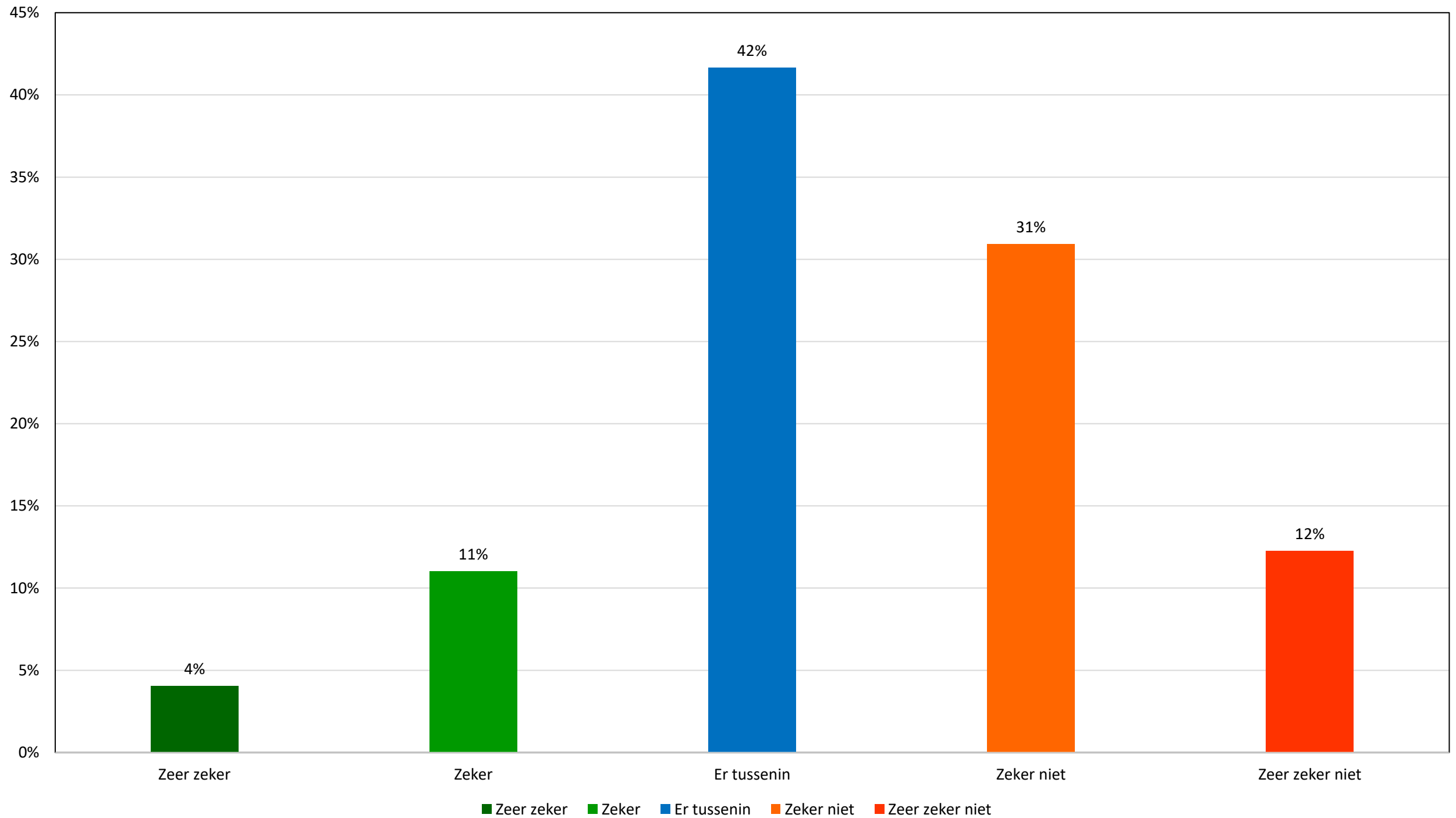
Vindt u dat de wolf in heel Nederland moet kunnen verblijven of moeten we daar speciale gebieden voor aanwijzen?

Heeft u het gevoel dat de situatie met de wolf ook weleens uit de hand kan lopen omdat er teveel wolven zijn of komen?

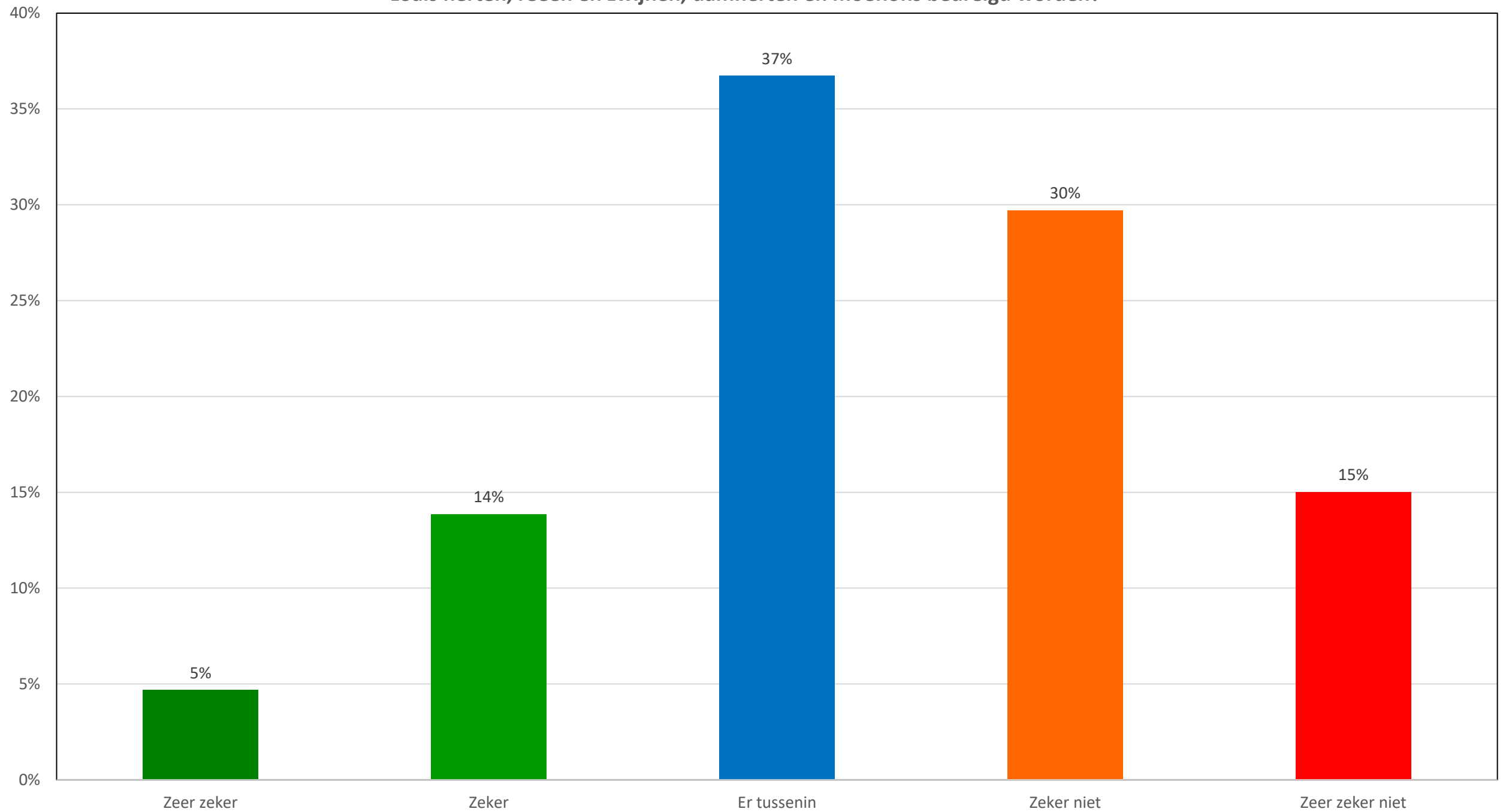
Denkt u dat er wolven illegaal zijn uitgezet in Nederland?

Predatie

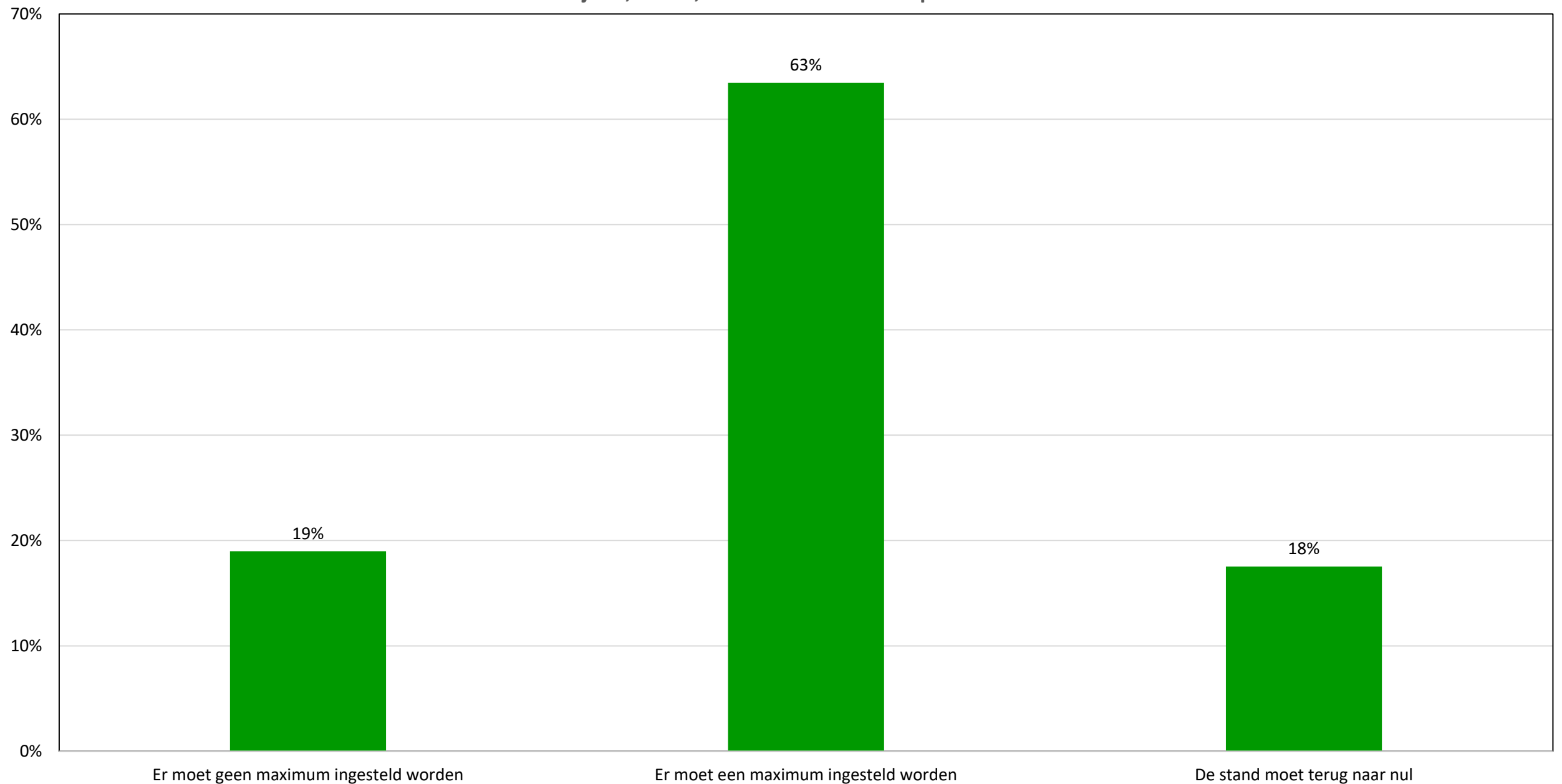
Vindt u het aanvaardbaar dat door een sterke toename van het aantal wolven diersoorten, zoals herten, reeën en zwijnen, damherten en moeflons bedreigd worden?

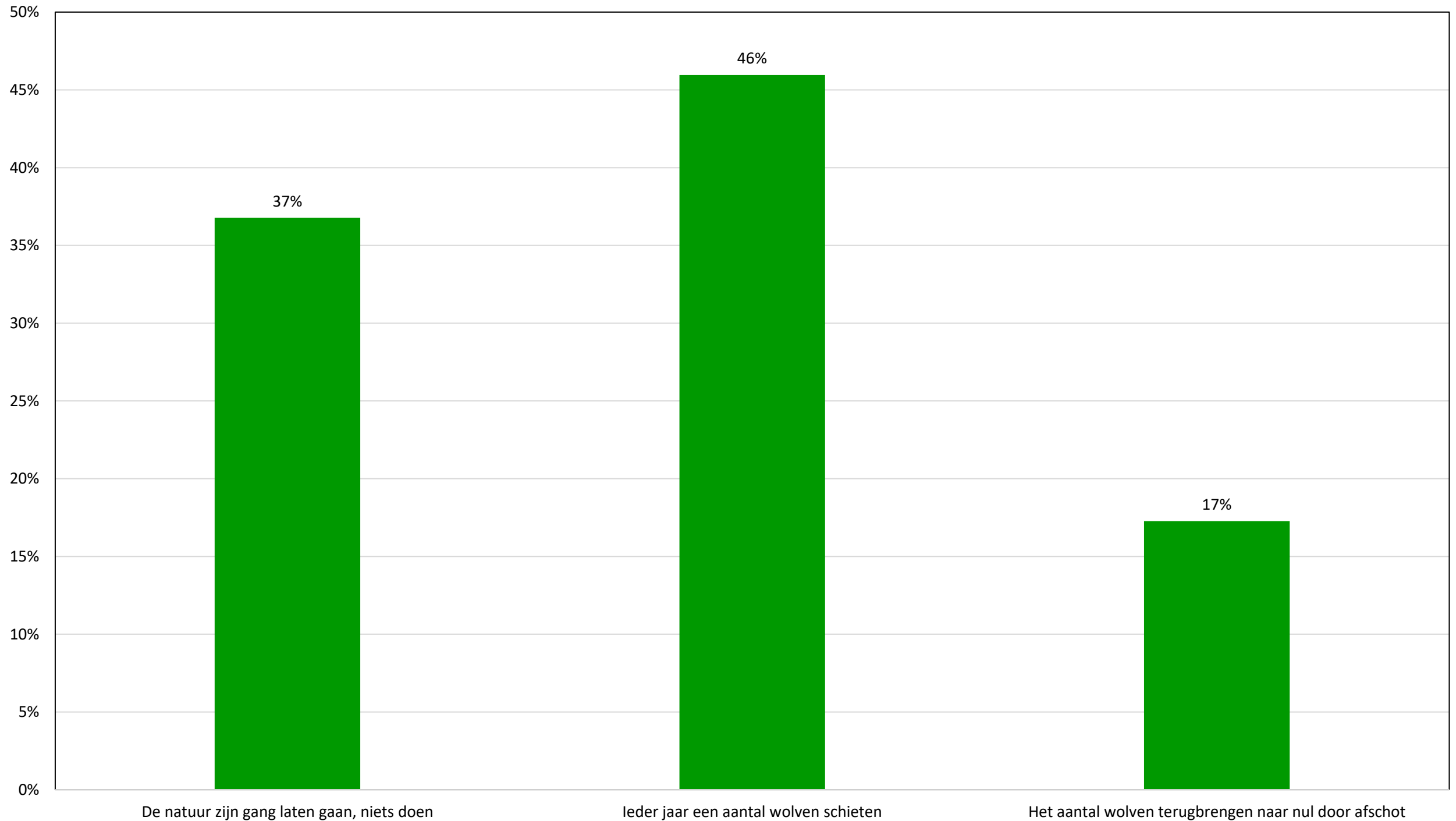

Beheer van de wolvenpopulatie

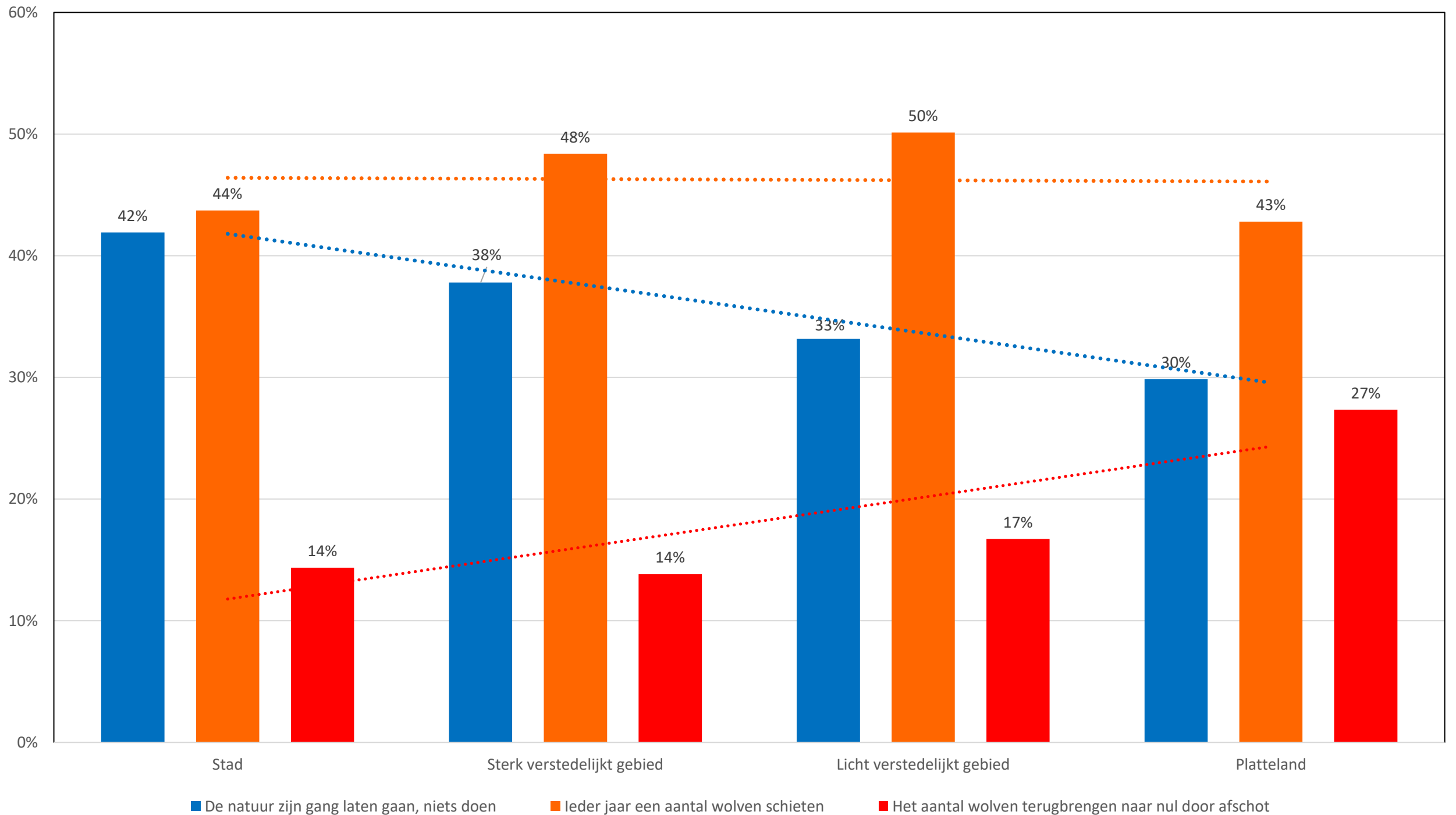
Er bevinden zich nu zo'n dertig wolven in Nederland. In 2019 zijn de eerste jongen geboren in Nederland. Het vrouwtje krijgt meestal vier tot zes jongen. Hierdoor neemt het aantal wolven jaarlijks met ongeveer 40% toe. Als de groei doorzet zijn er in 2024 meer dan honderd wolven in Nederland. Vindt u dat de Nederlandse overheid een maximum voor het aantal wolven moet instellen net zoals zij doet voor zwijnen, reeën, herten en moeflons op de Veluwe?

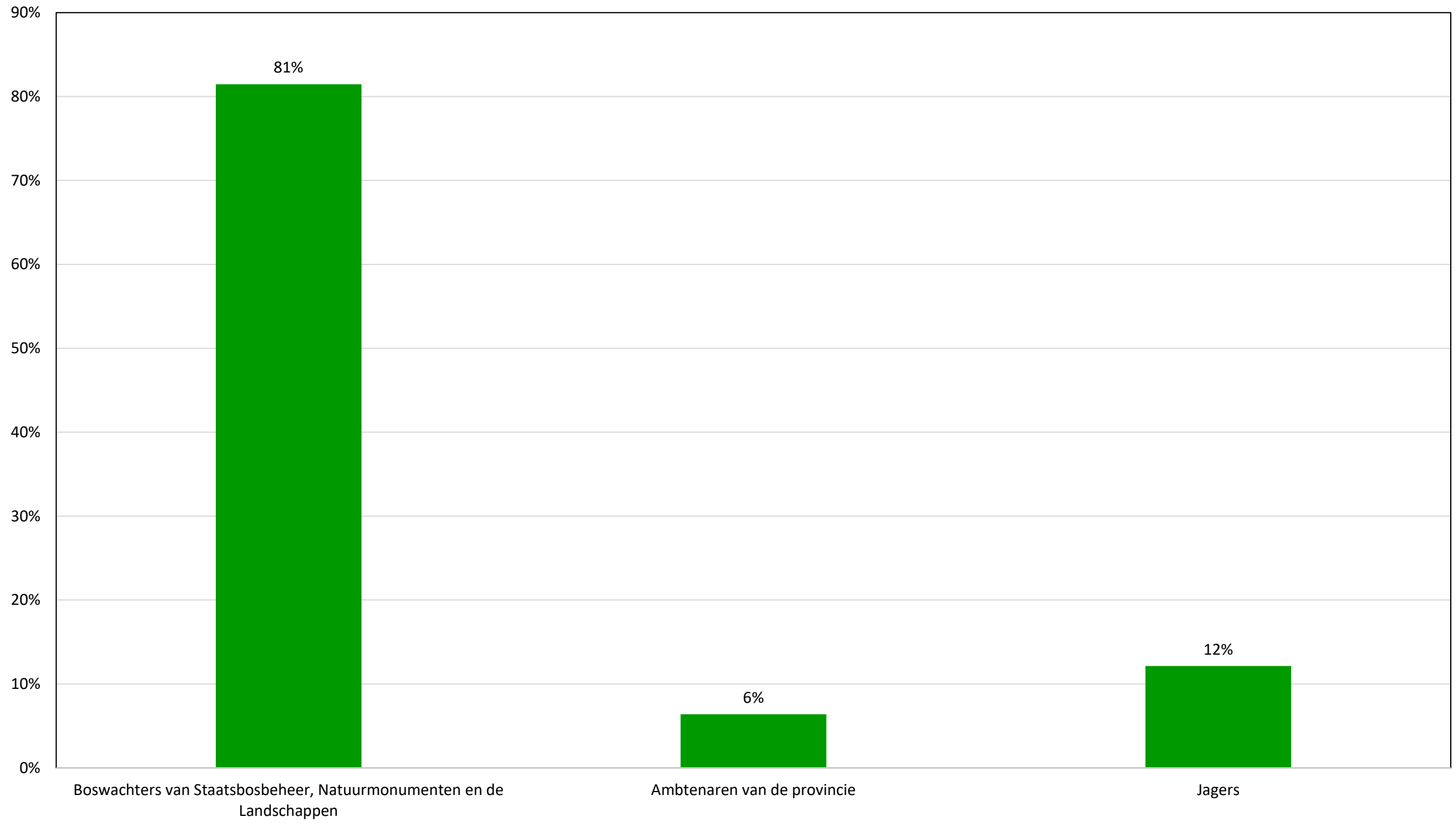
Hoe vindt u dat we om moeten gaan met wolven in het buitengebied?

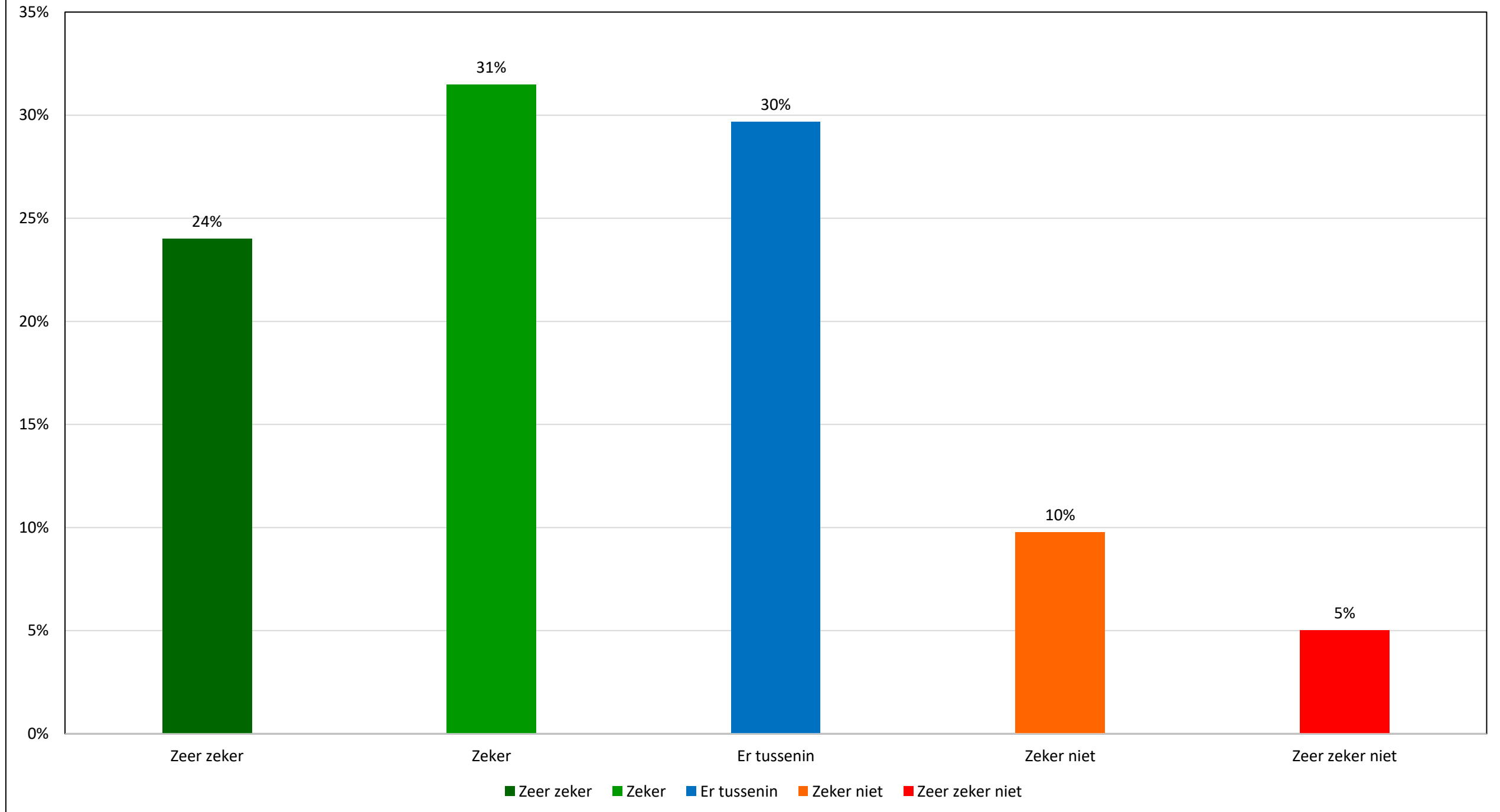
Hoe vindt u dat we om moeten gaan met wolven in het buitengebied?

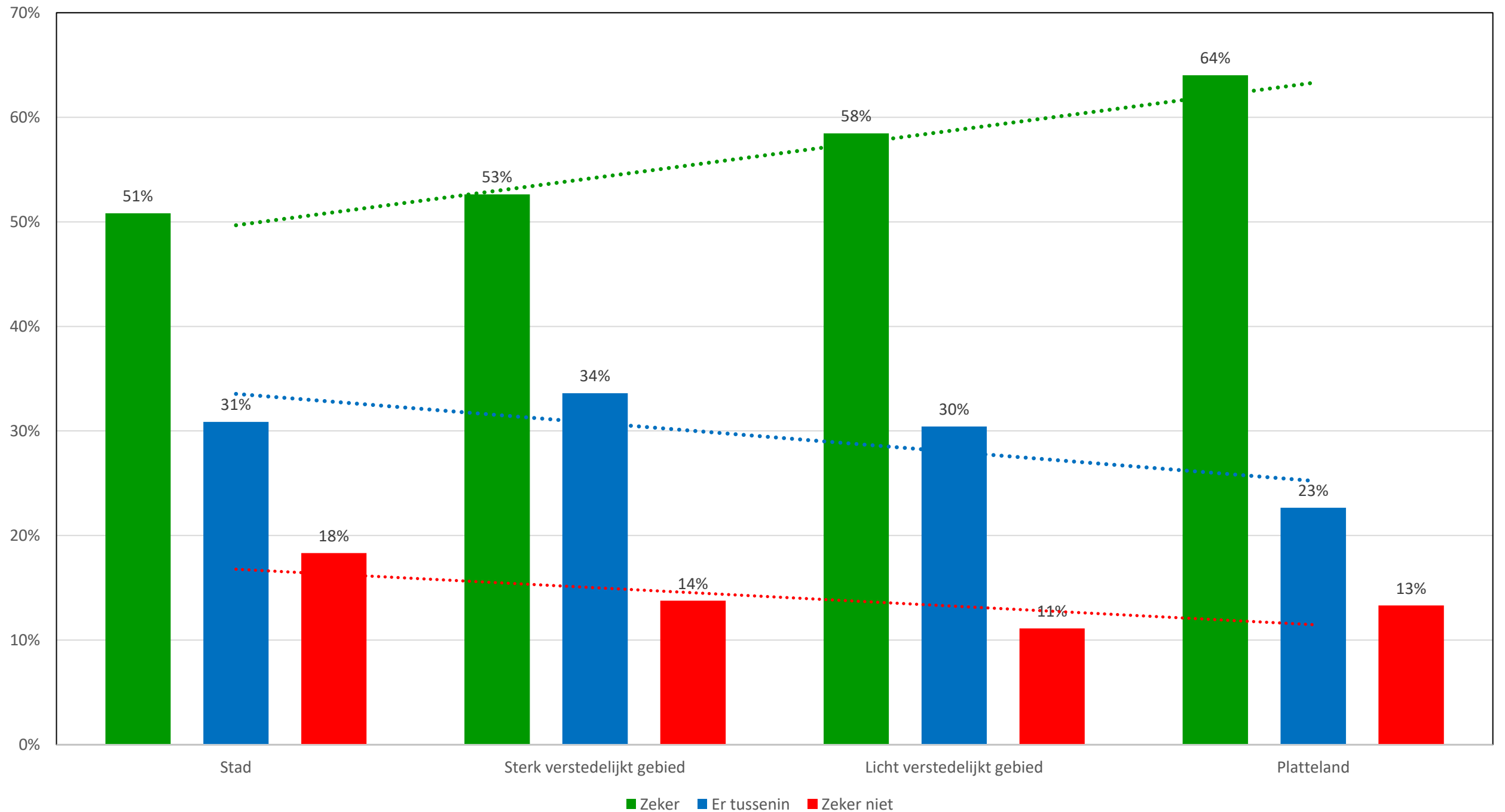
Als er afschot gerealiseerd moet worden op de wolf, wie is hier dan voor verantwoordelijk?

Vindt u dat een wolf die problemen veroorzaakt afgeschoten mag worden, bijvoorbeeld als vee, paarden, huisdieren of mensen worden aangevallen?

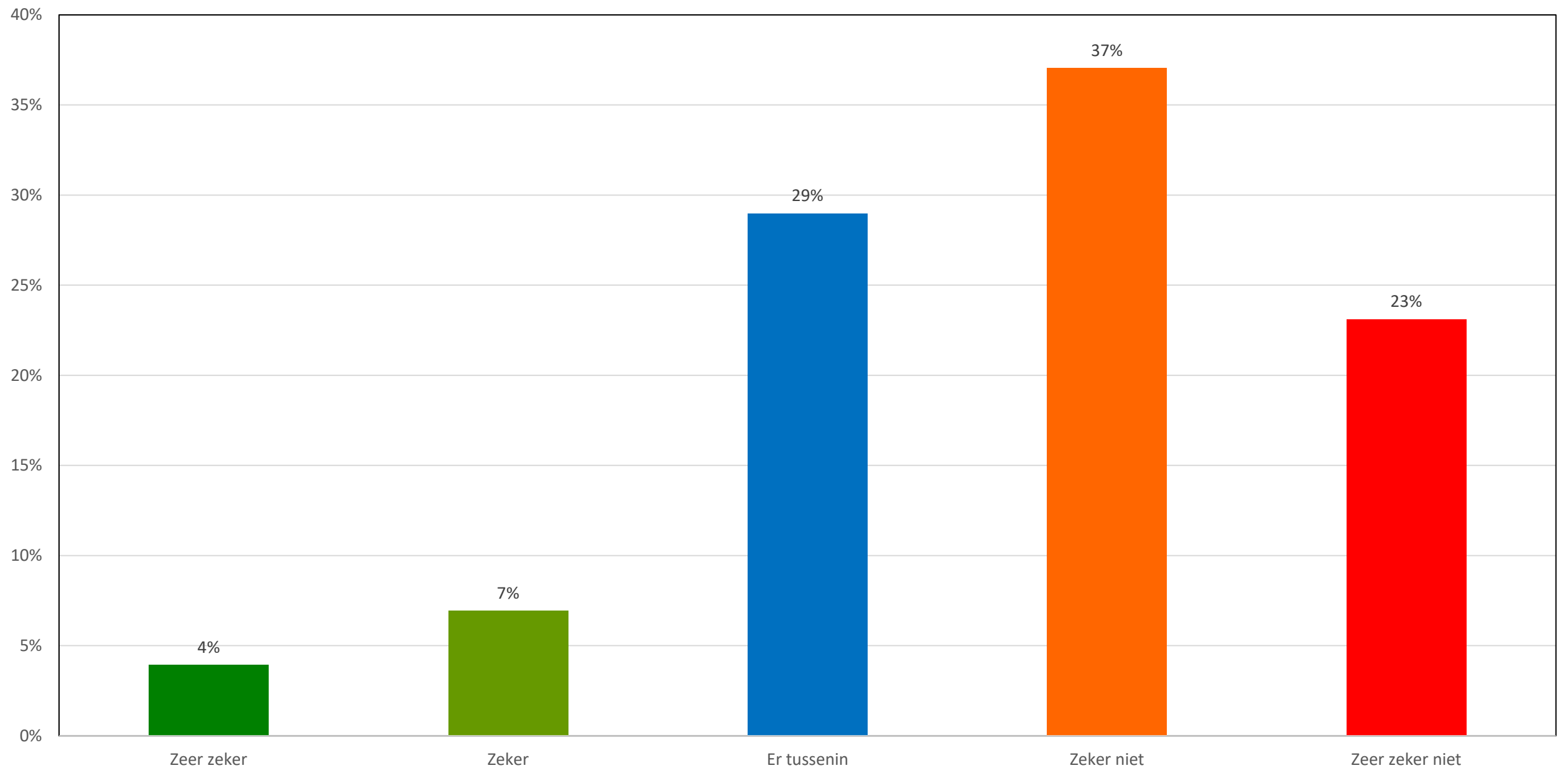
Vindt u dat een wolf die problemen veroorzaakt afgeschoten mag worden, bijvoorbeeld als vee, paarden, huisdieren of mensen worden aangevallen?

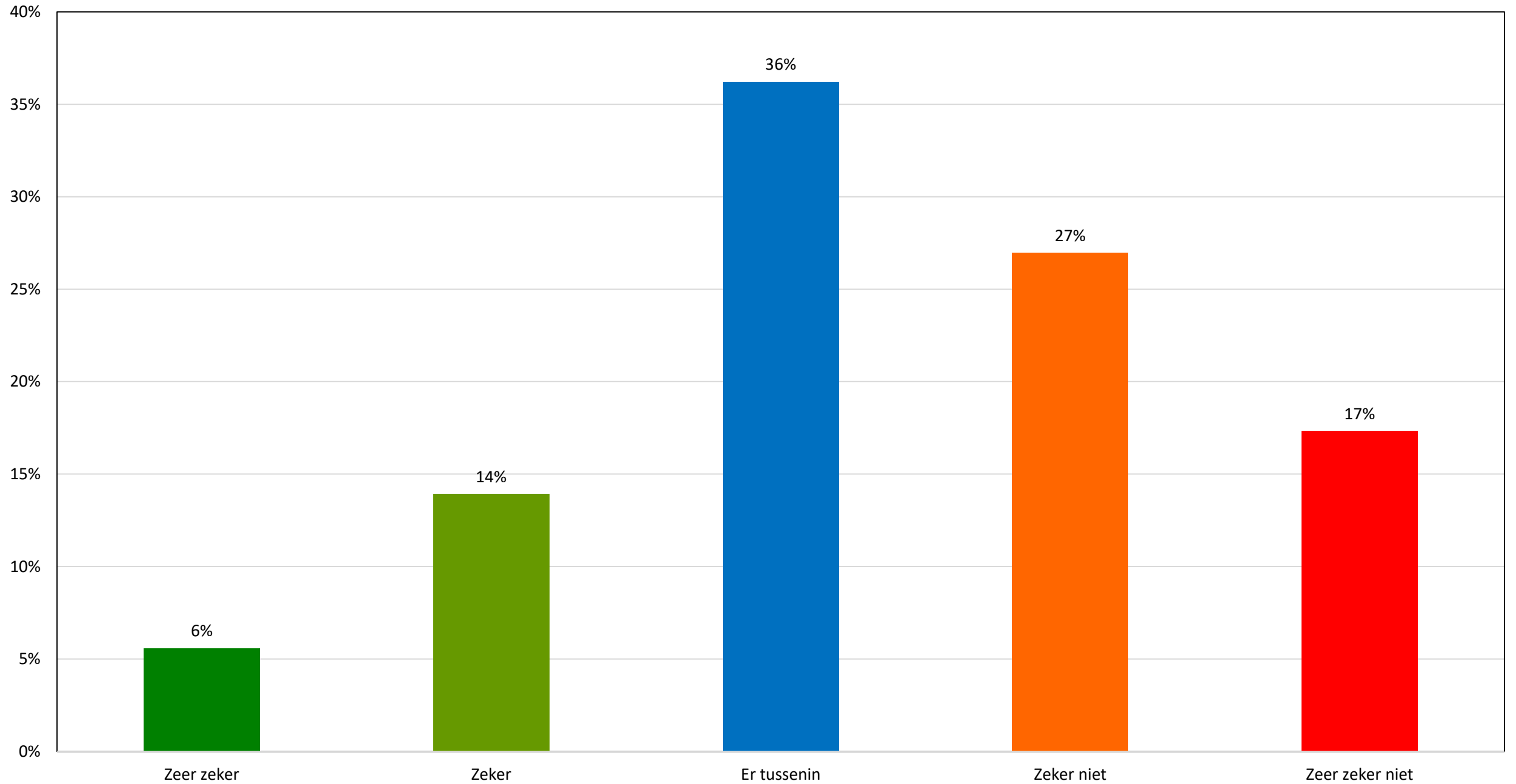

Biodiversiteit

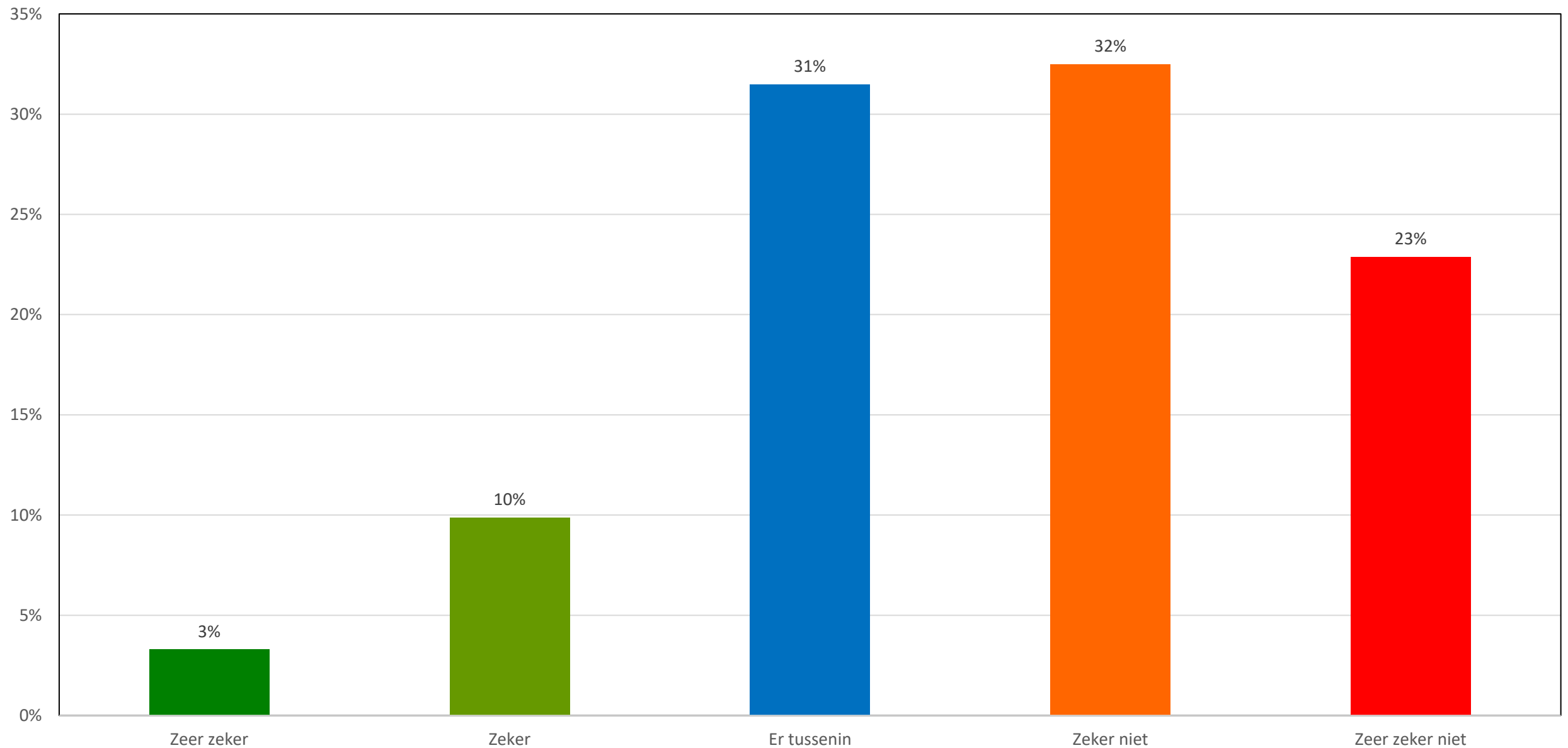
In Het Nationale Park De Hoge Veluwe lopen ongeveer 200 moeflons (wilde schapen). De moeflon is belangrijk voor de biodiversiteit in het park. Ze eten gras en kleine bomen tussen de heide weg. Als dat niet gebeurt, dan groeit de heide dicht. Uiteindelijk verdwijnen heidevelden en zandverstuivingen hetgeen ten koste gaat van de biodiversiteit. De moeflon wordt hier zwaar bedreigd in haar voortbestaan door de wolf. Vindt u dit aanvaardbaar?

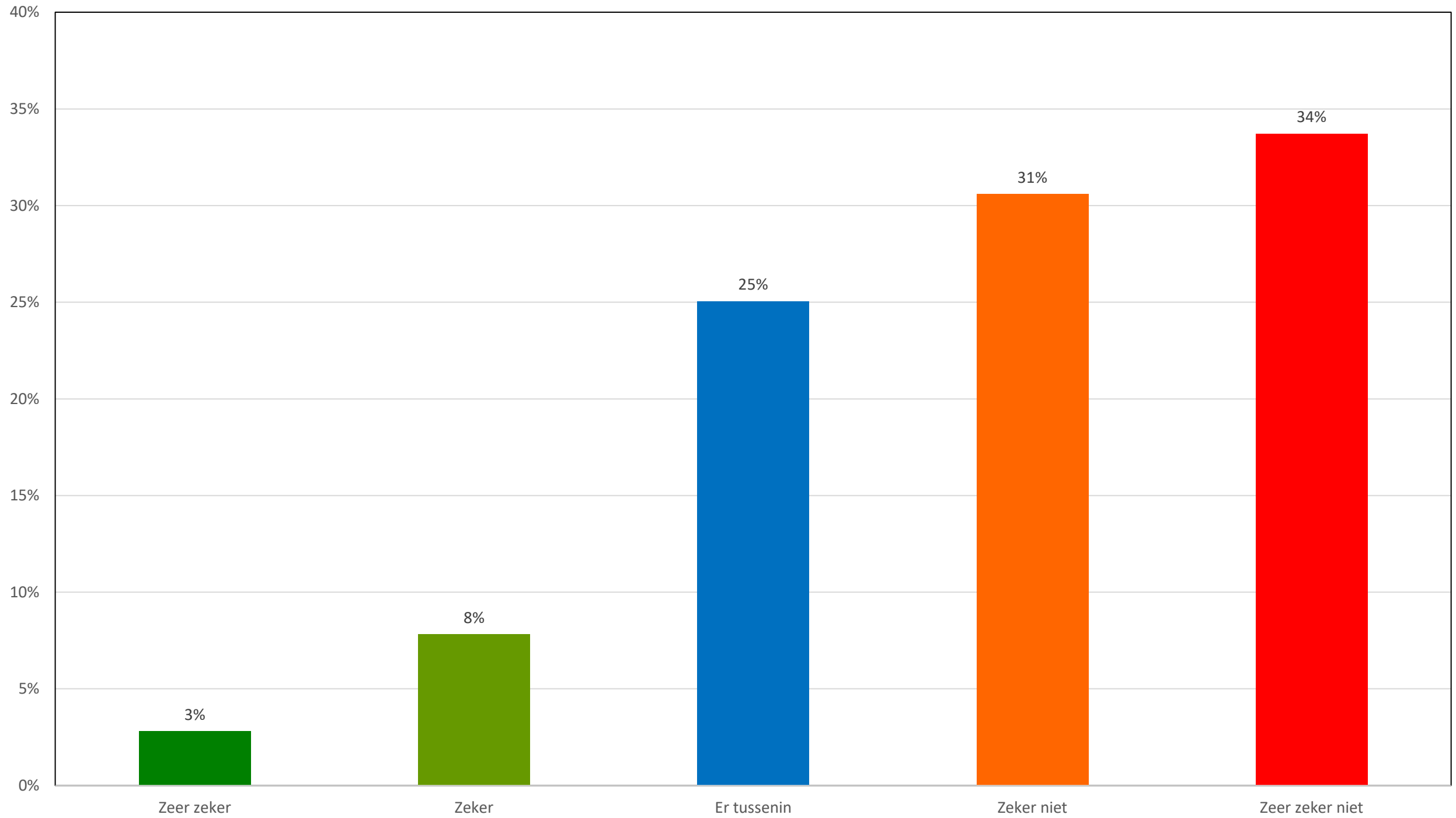
Voor natuurbeheer worden dieren ingezet, zoals zoogkoeien met kalfjes, Schotse Hooglanders, moeflons, paarden en schapen. Deze natuurbeheerders behoren – naast wild – tot de prooidieren van de wolf. Daarmee beïnvloedt de wolf de natuur (biodiversiteit) in Nederland. Vindt u dit aanvaardbaar?

De korhoen komt nu alleen nog op de Sallandse Heuvelrug voor. De Veluwe biedt onder andere plek aan bijzondere vogels, zoals de roodborsttapuit, draaihals en nachtzwaluw. Deze vogels zijn afhankelijk van open heidevelden. De komst van de wolf bemoeilijkt het openhouden van deze terreinen en bedreigt daarmee het leefgebied van deze bijzondere vogels. Er worden miljoenen uitgegeven om deze vogels en leefgebied te beschermen. Dit is ook een wettelijke verplichting. Geven we de wolf ruim baan, ook als dat ten koste gaat van andere beschermde soorten?

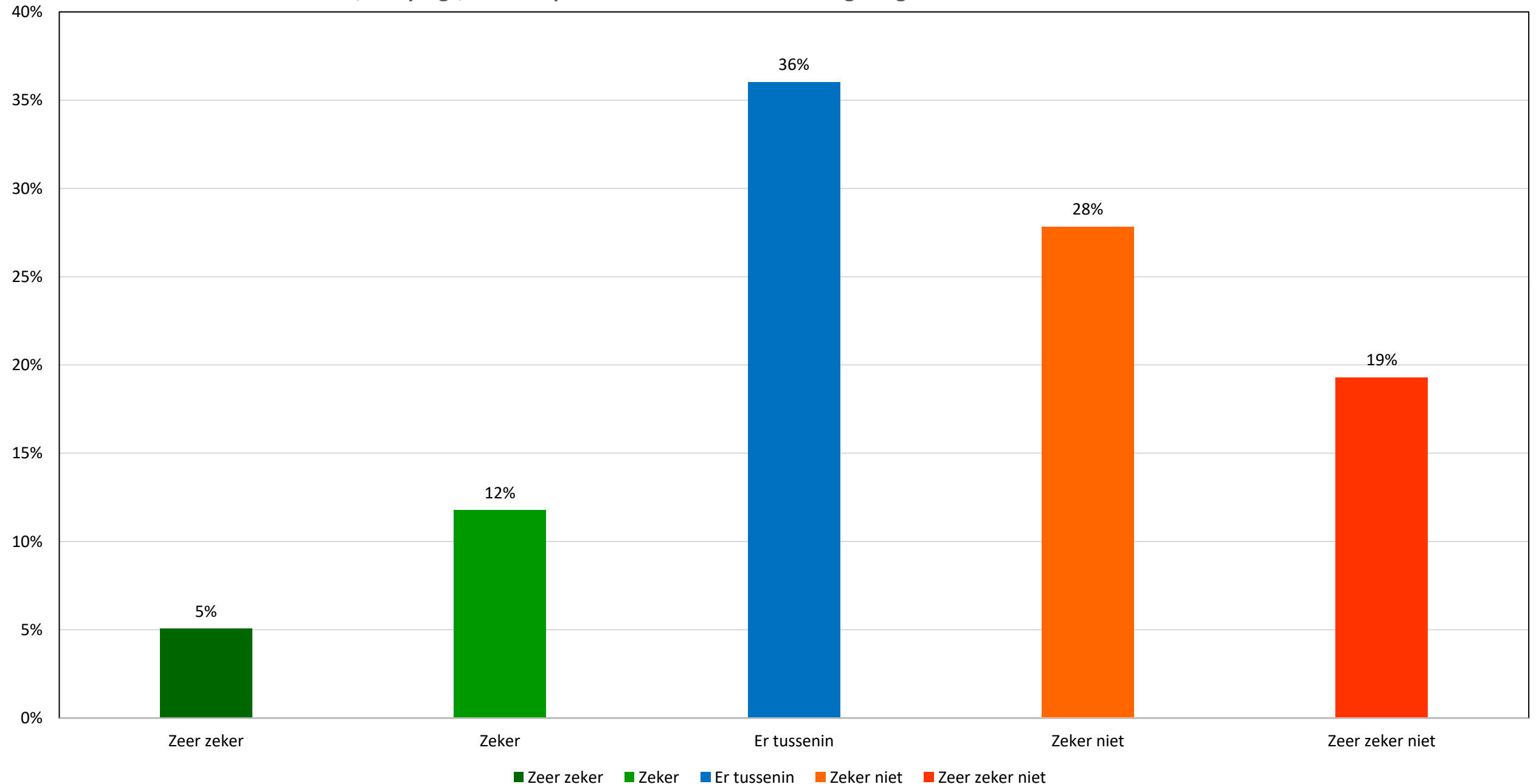
Vindt u dat er in de toekomst ook beren of elanden losgelaten moeten worden in Nederland?

Gevolgen voor Horeca, campings, vakantieparken en attracties

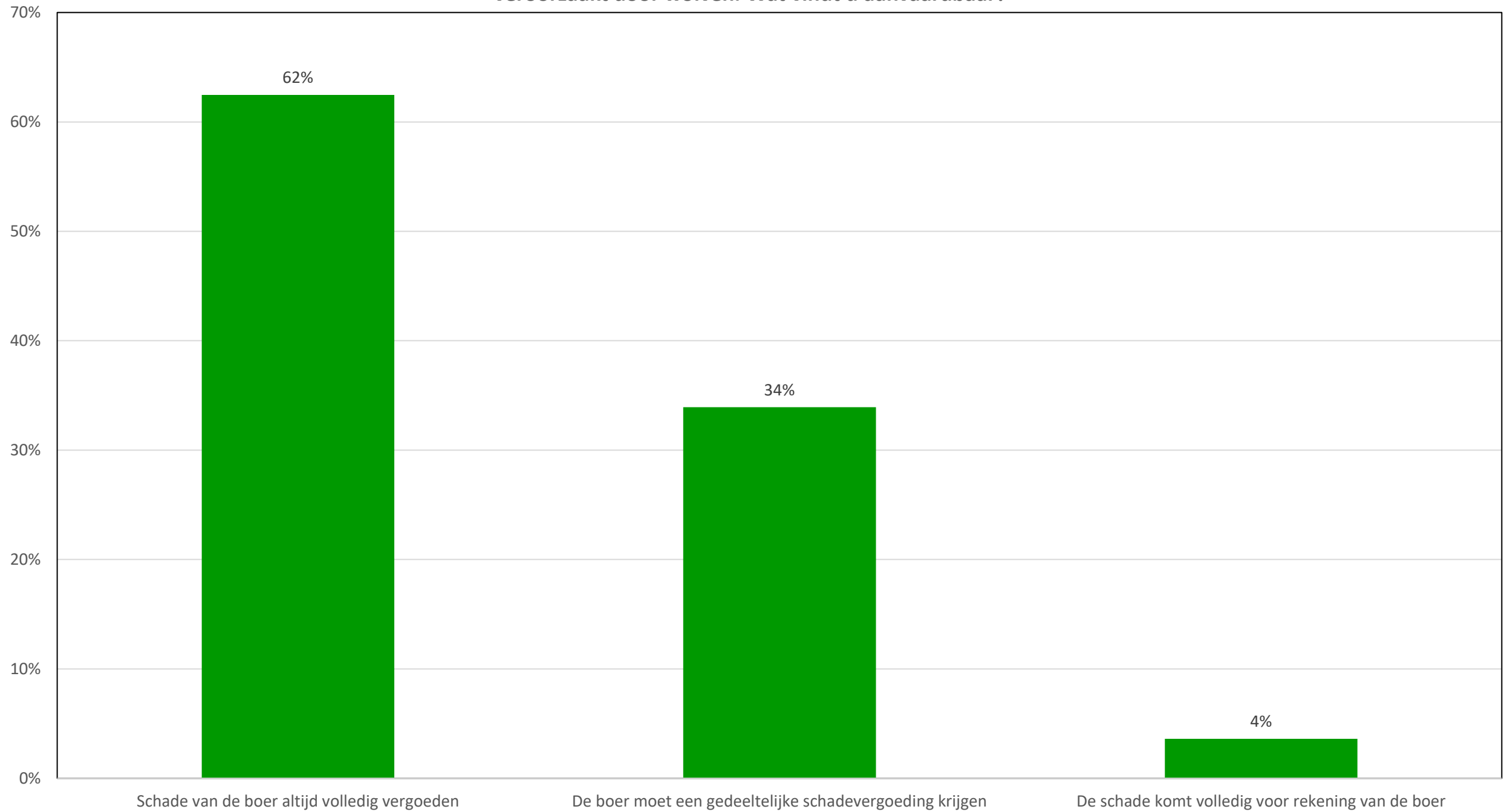
Opengestelde natuur levert geld en werkgelegenheid op. Als de aanwezigheid van de wolf leidt tot meer afgesloten natuur, minder zichtbaar wild, minder wild op het menu, angst bij recreanten, een afname van de biodiversiteit of het verdwijnen van heidevelden, dan zullen er minder mensen komen die genieten en bewegen in het buitengebied.
Horeca, campings, vakantieparken en attracties zullen de gevolgen voelen. Vindt u dit aanvaardbaar?

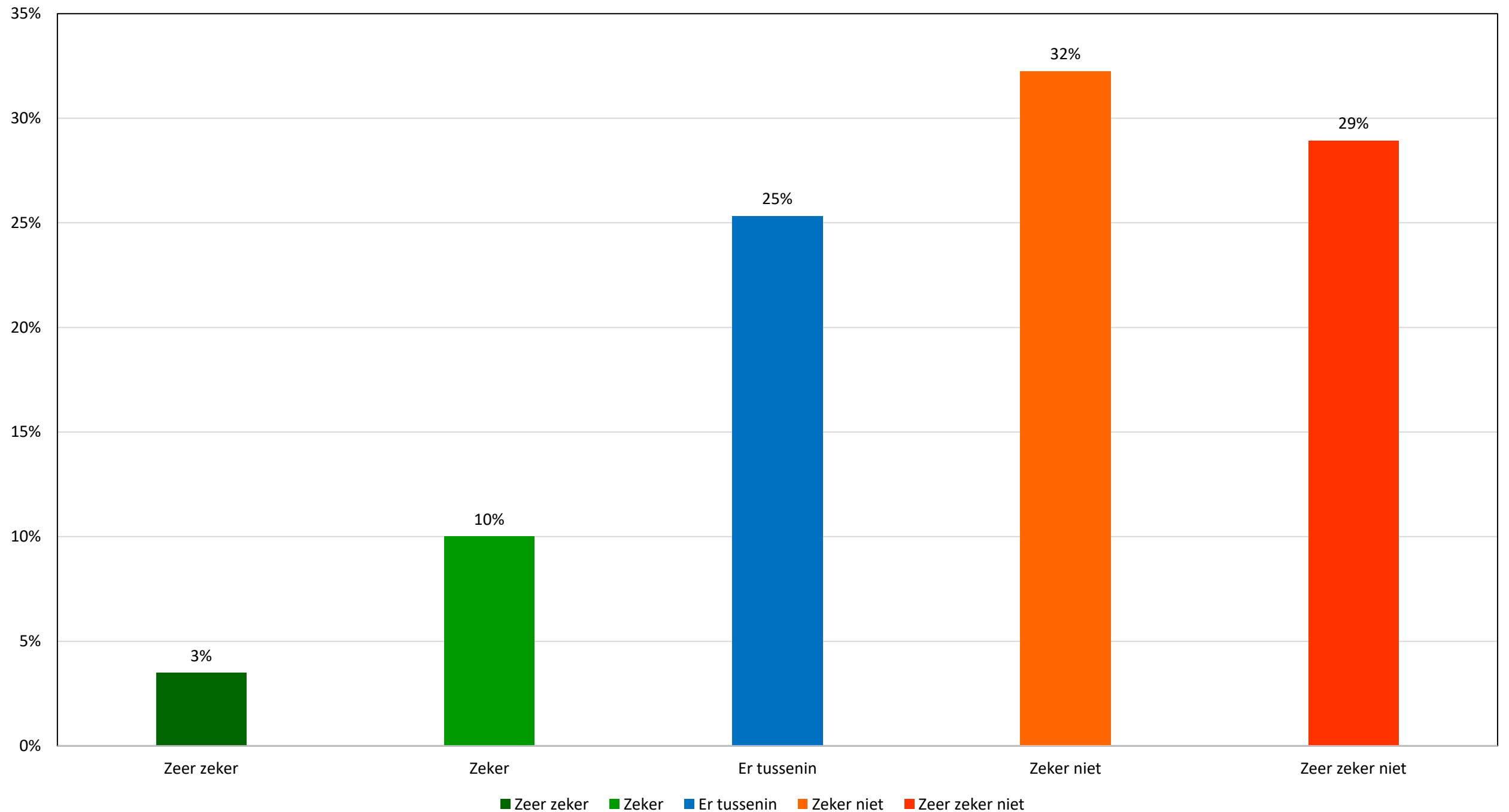

Schade veroorzaakt door de wolf

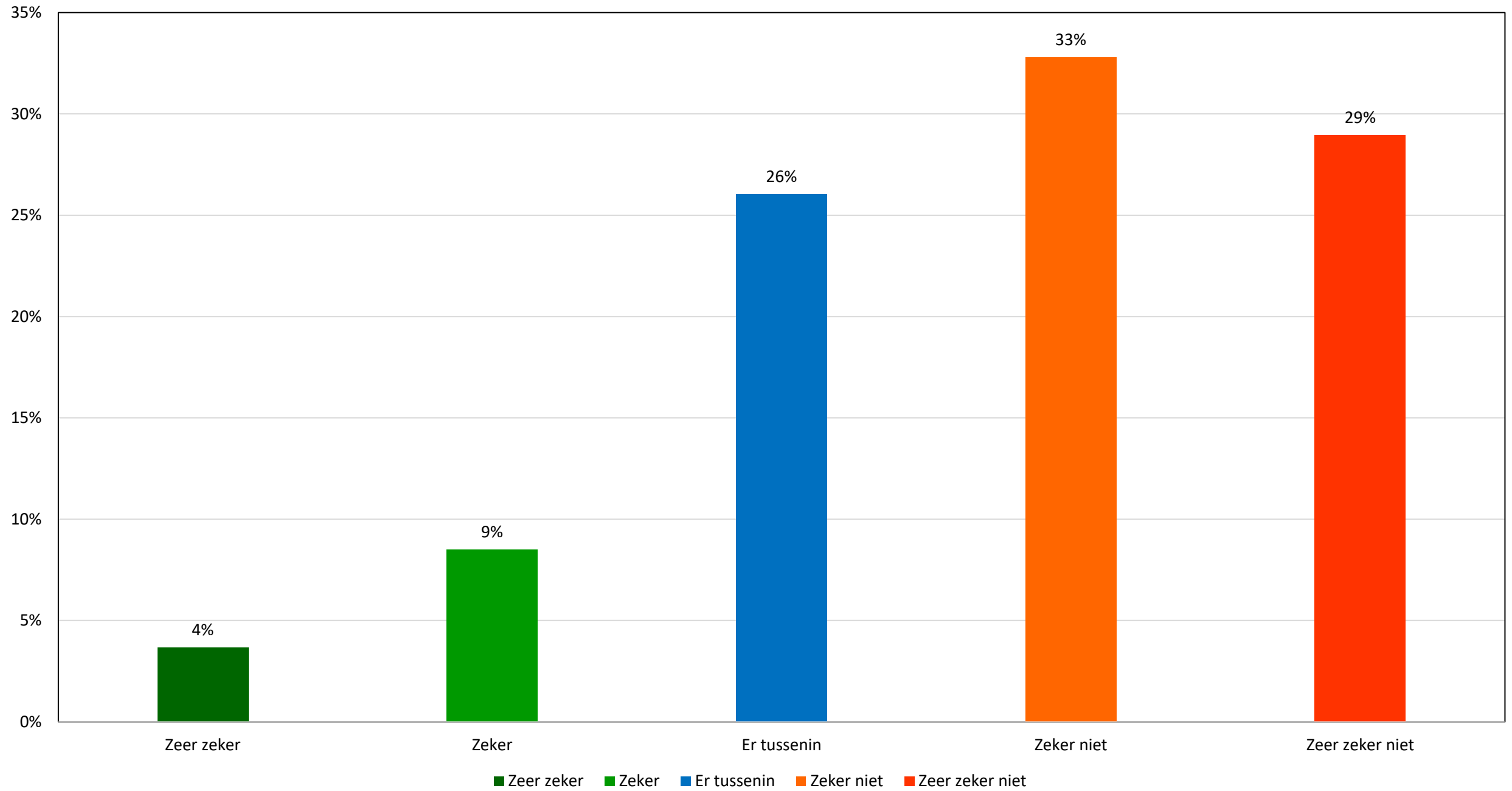
Vee wordt steeds vaker aangevallen door wolven. Boeren krijgen een schadevergoeding van de overheid als er schade wordt veroorzaakt door wolven. Wat vindt u aanvaardbaar?

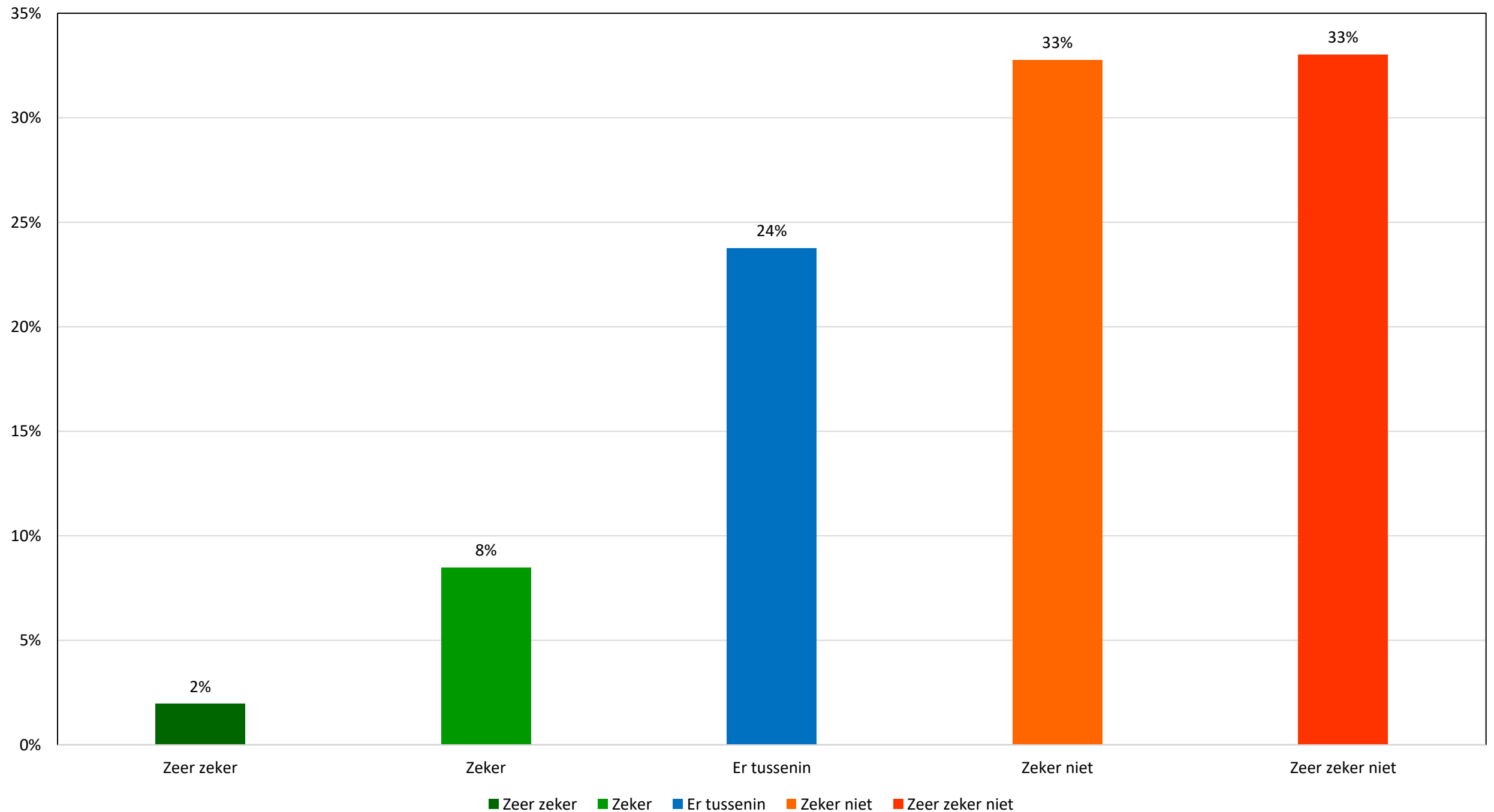
Vindt u het aanvaardbaar dat door een toename van het aantal wolven steeds meer dieren, zoals schapen, paarden, pony's, koeien, maar ook huisdieren, zoals honden en katten, ten prooi vallen aan de wolf?

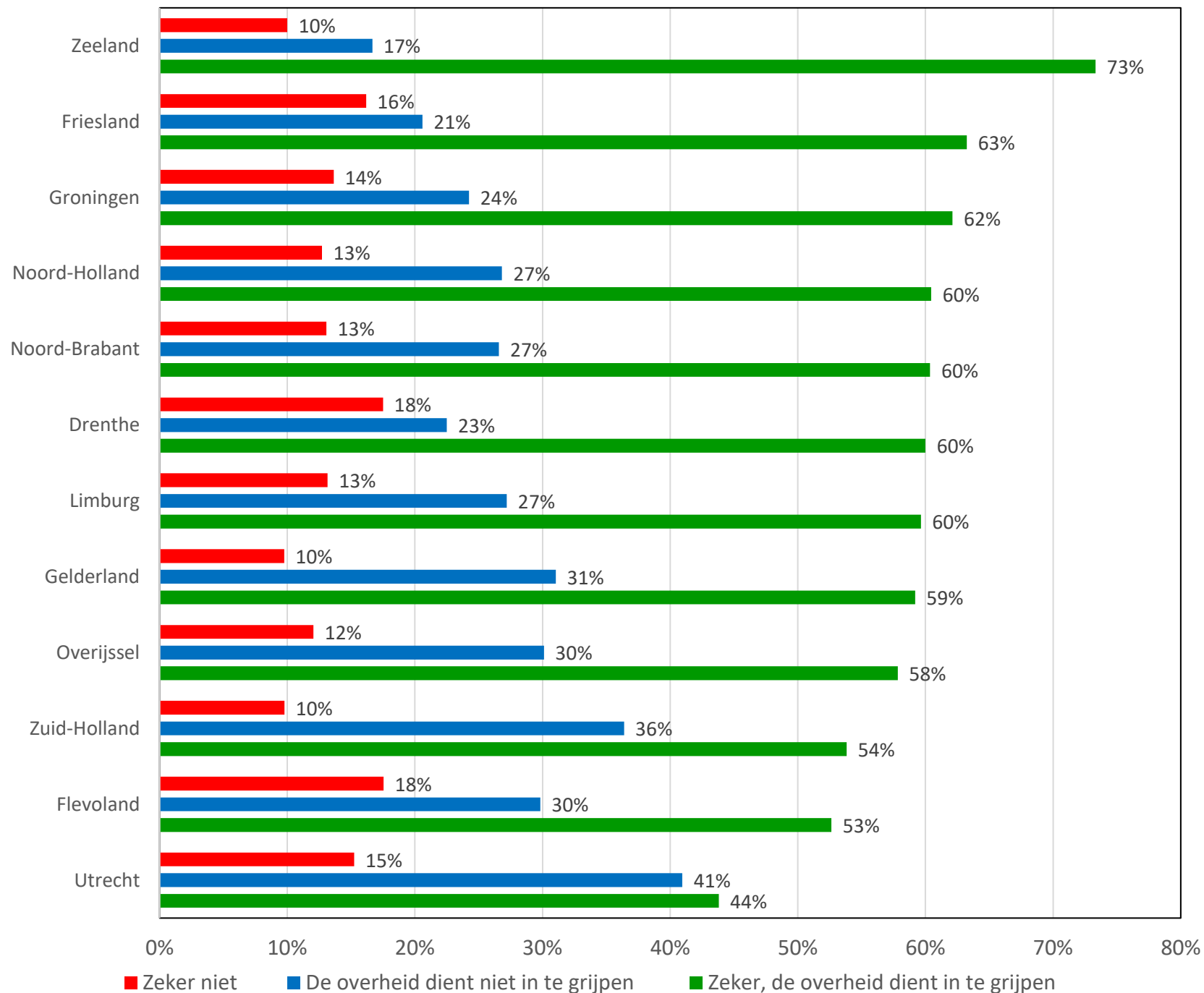
Met name zwervende wolven zorgen voor de meeste schade aan vee. Naarmate de wolvenpopulatie in omvang toeneemt, zullen er vaker jonge wolven gaan zwerven op zoek naar een nieuw territorium. Hierdoor neemt de schade toe. Vindt u dit aanvaardbaar?

In 2020 dode het wolvenmannetje met de code GW1261m tenminste 61 schapen in 1 jaar.
Vindt u het aanvaardbaar dat 1 wolf zoveel slachtoffers maakt onder schapen?

Dient de overheid in te grijpen door een afschotvergunning te verstrekken als wolven schade veroorzaken versus in welke provincie bent u woonachtig

Van 7 maart 2015 tot heden hebben er 1.148 dodelijke bijtincidenten plaatsgevonden waarbij wolven betrokken waren (bron: meldingen bij BIJ12).

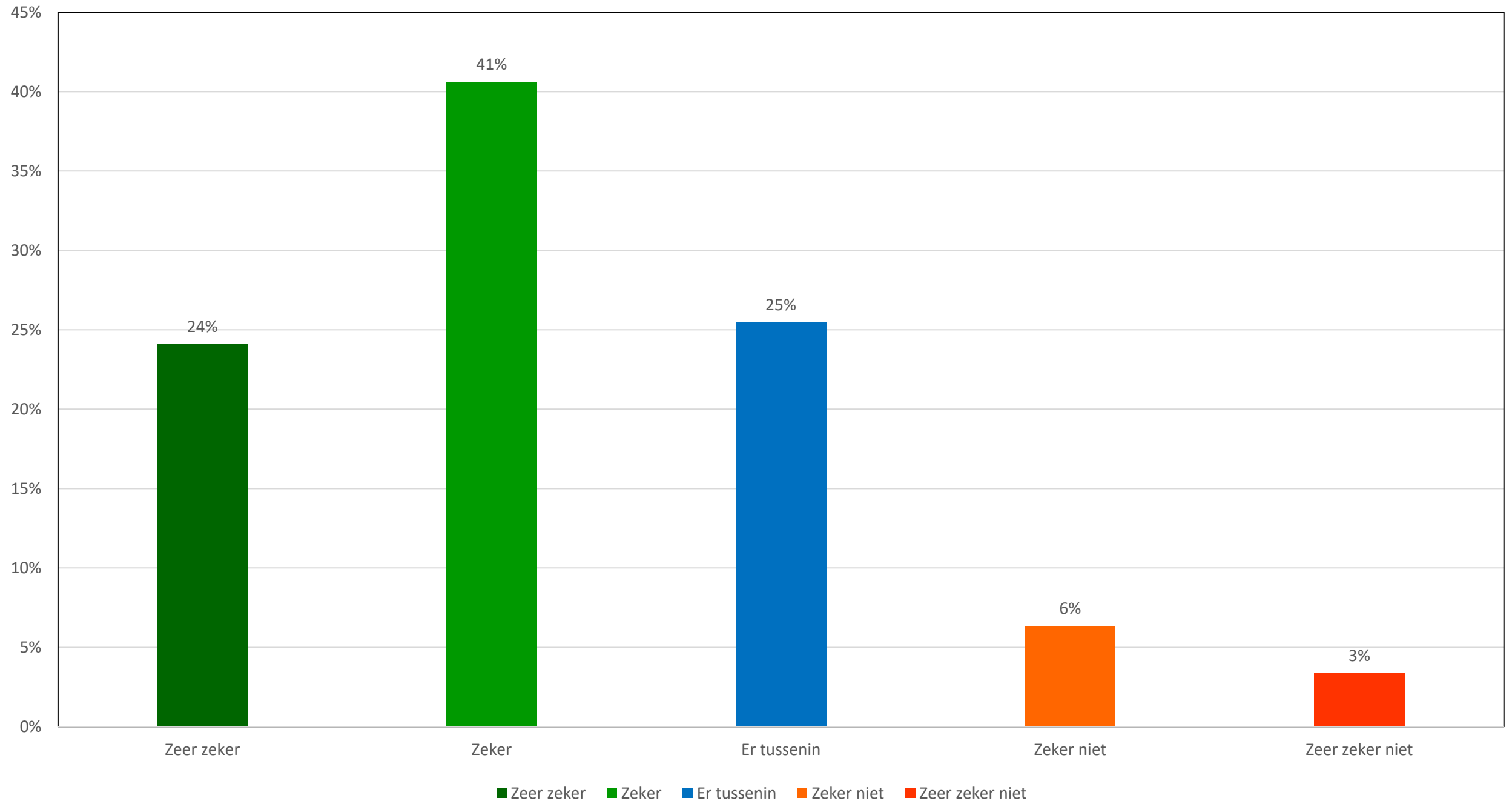
Het aantal bijtincidenten per provincie afgezet tegen het aantal respondenten per provincie die aangeven dat de overheid dient in te grijpen door een afschotvergunning te verstrekken als wolven schade veroorzaken

Provincie	Dodelijke bijtincidenten waar de wolf bij betrokken is (#)	Dodelijke bijtincidenten waar de wolf bij betrokken is (%)	Zeker, de overheid dient in te grijpen (%)
Noord-Brabant	313	27,3%	60%
Drenthe	299	26,0%	60%
Overijssel	156	13,6%	58%
Gelderland	118	10,3%	59%
Friesland	117	10,2%	63%
Limburg	74	6,4%	60%
Groningen	55	4,8%	62%
Zeeland	12	1,0%	73%
Utrecht	2	0,2%	44%
Flevoland	2	0,2%	53%
Zuid-Holland	0	0,0%	54%
Noord-Holland	0	0,0%	60%
Totaal	1.148	100%	

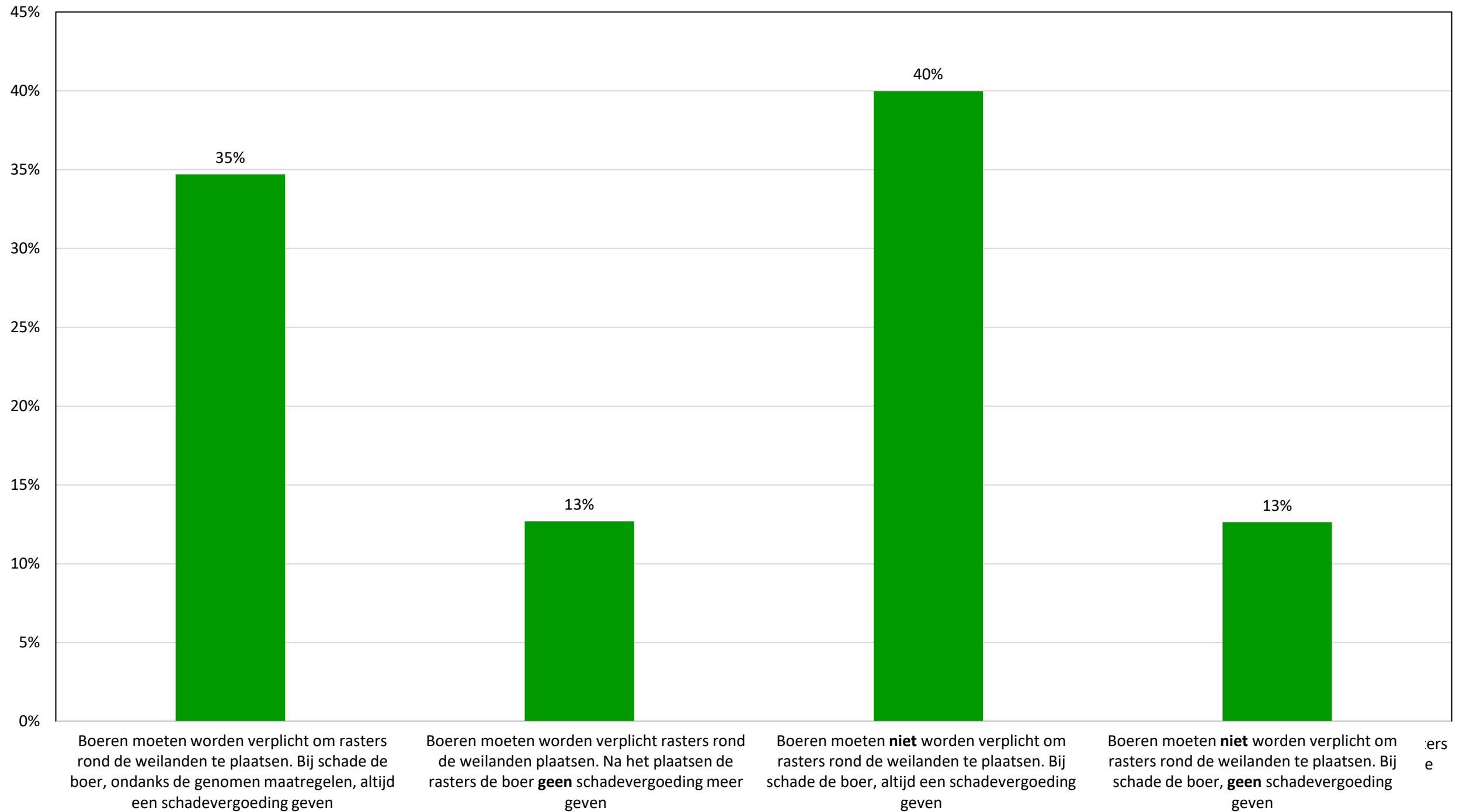

Preventie

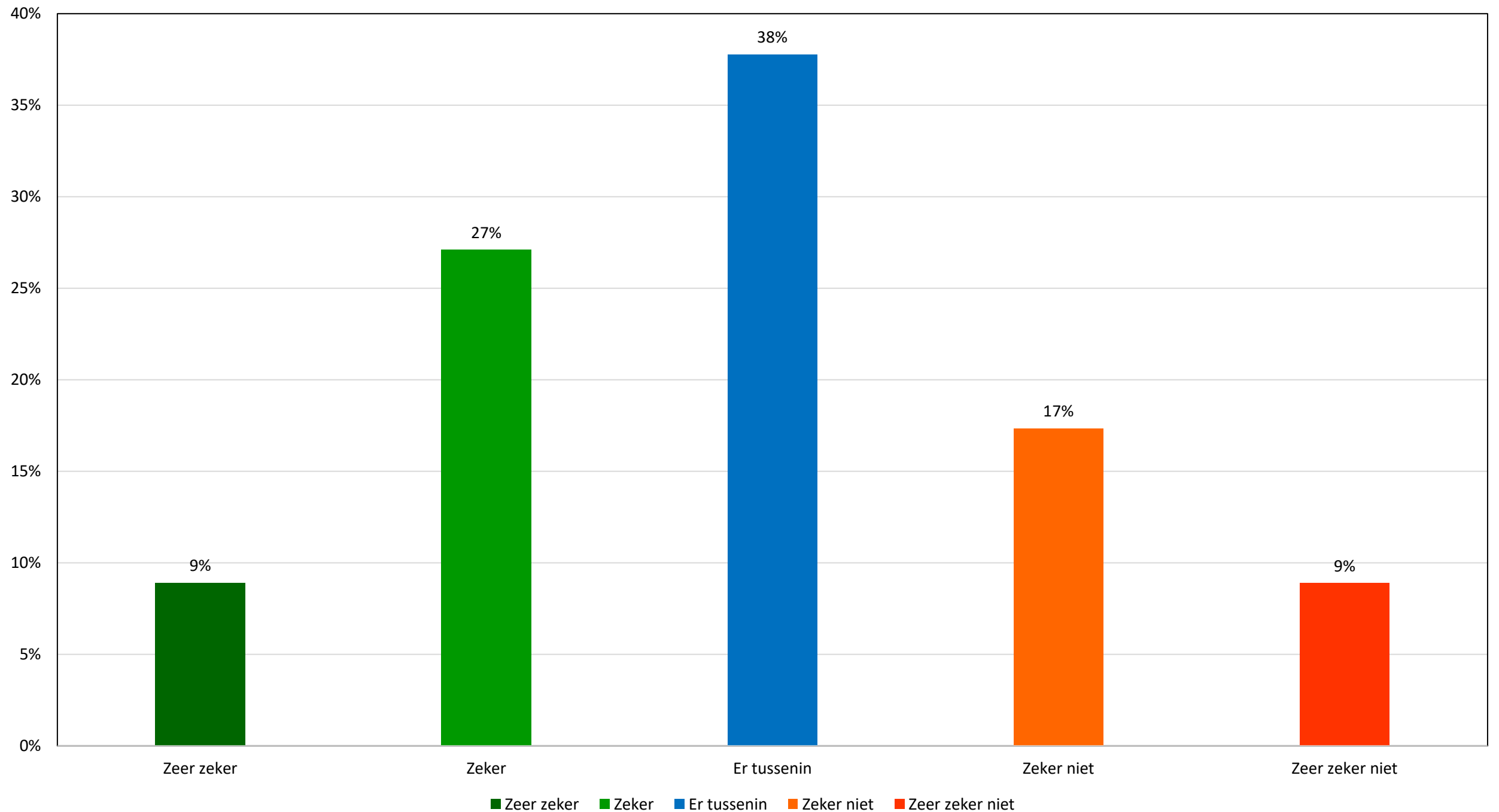
Om schapen, koeien, pony's en paarden te beschermen tegen de wolf kunnen boeren rasters plaatsen voorzien van schrikdraad. Over geheel Nederland moeten boeren dan vele duizenden kilometers raster plaatsen. Moeten boeren rond weilanden hekken en rasters plaatsen om het schapen, koeien, pony's en paarden in het weiland te beschermen tegen de wolf?

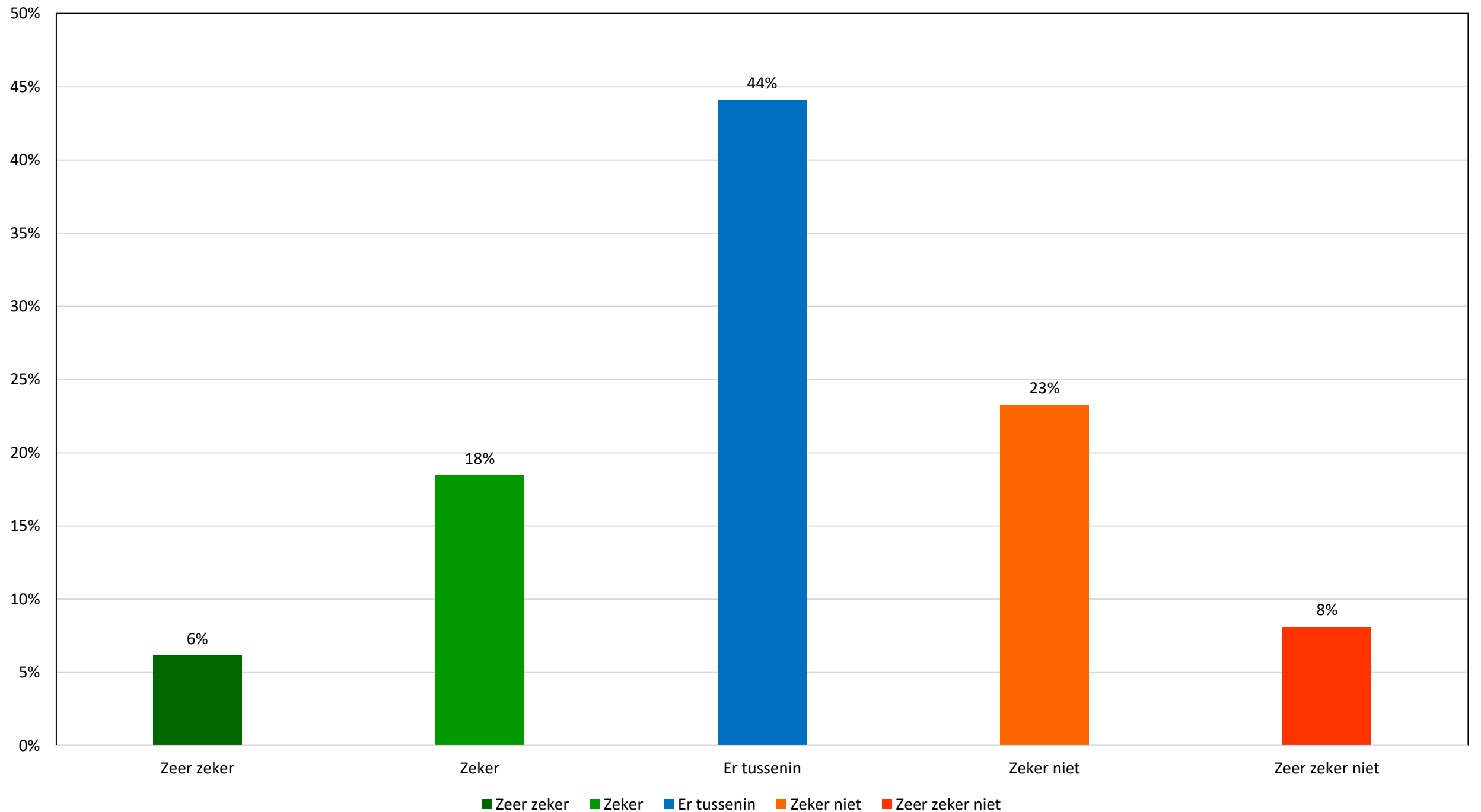
Wat vindt u aanvaardbaar?

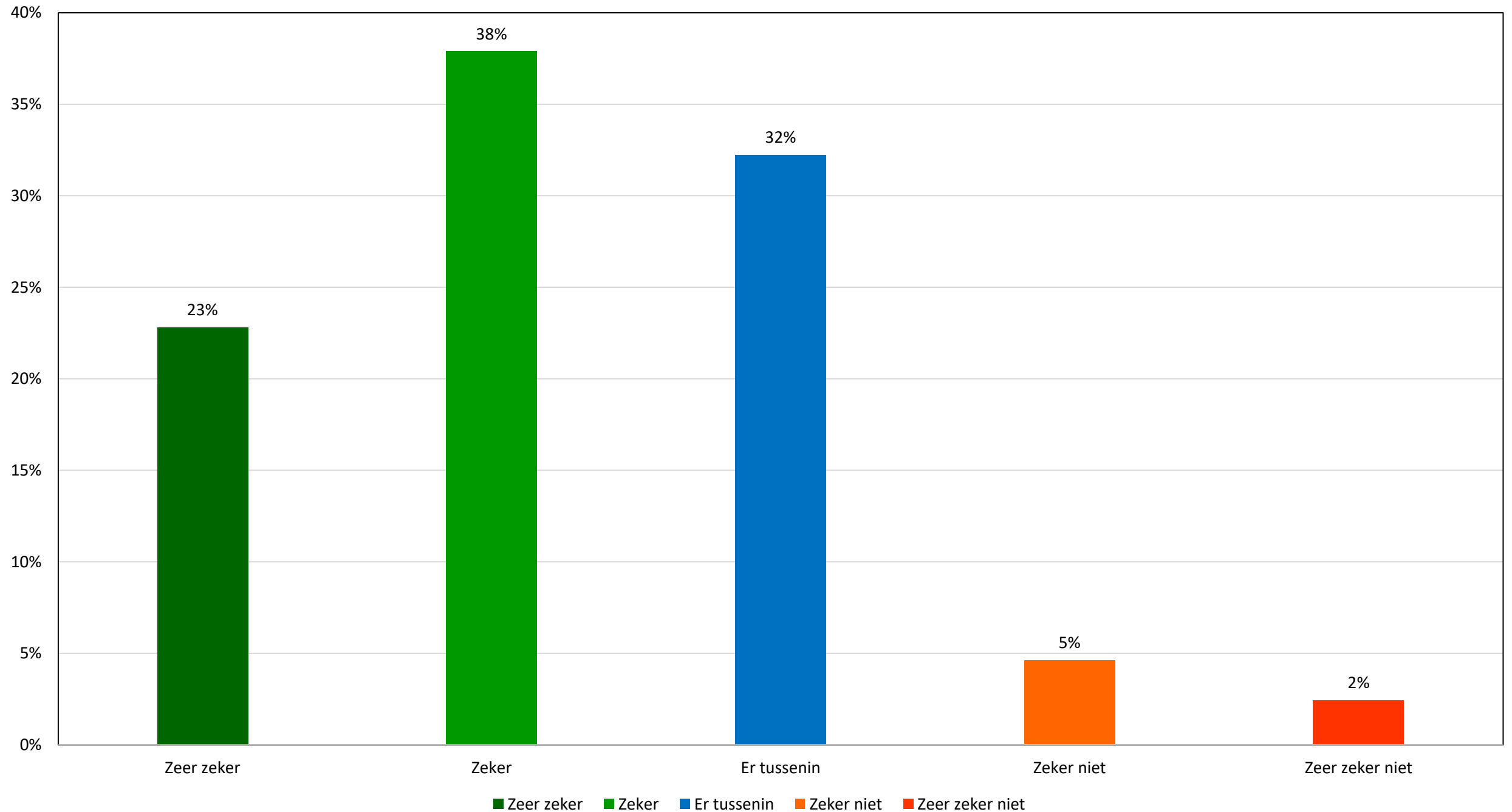
Vindt u het aanvaardbaar om conflicten te voorkomen er vele duizenden kilometers rasters geplaatst moeten worden om vee te beschermen tegen de wolf?

Vindt u het aanvaardbaar dat rasters ter bescherming van schapen, koeien, pony's en paarden ten koste gaan van de vrijheid van wilde dieren zoals reeën?

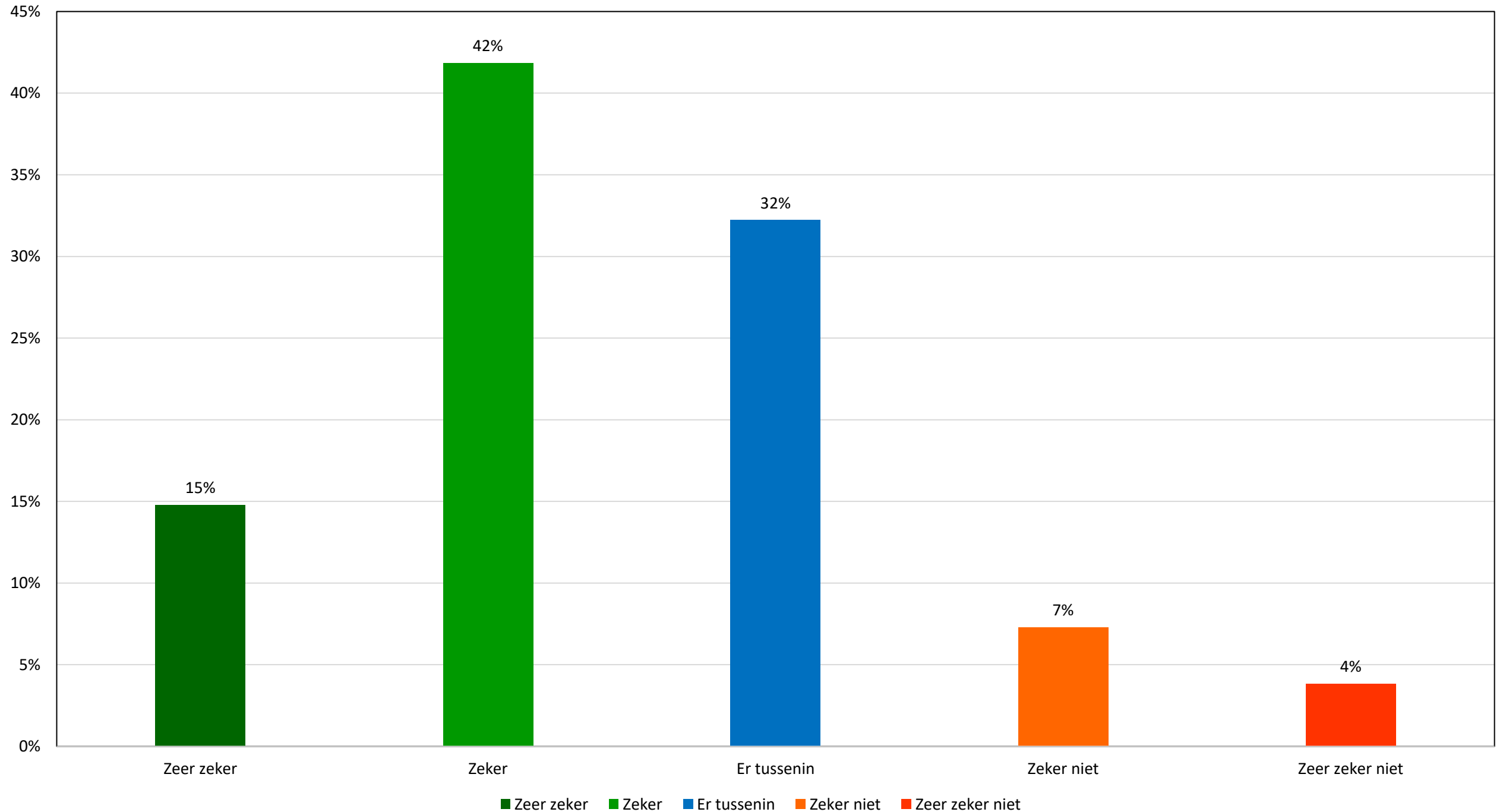
Sinds 1 januari 2021 verstrekt de provincie Drenthe subsidie aan schapenhouders die hun vee willen beschermen tegen de wolf door het plaatsen van wolf werende rasters en het aanbrengen van schrikdraad. Vindt u dat alle provincies subsidie moeten verstrekken aan houders van vee die hun vee willen beschermen tegen de wolf?

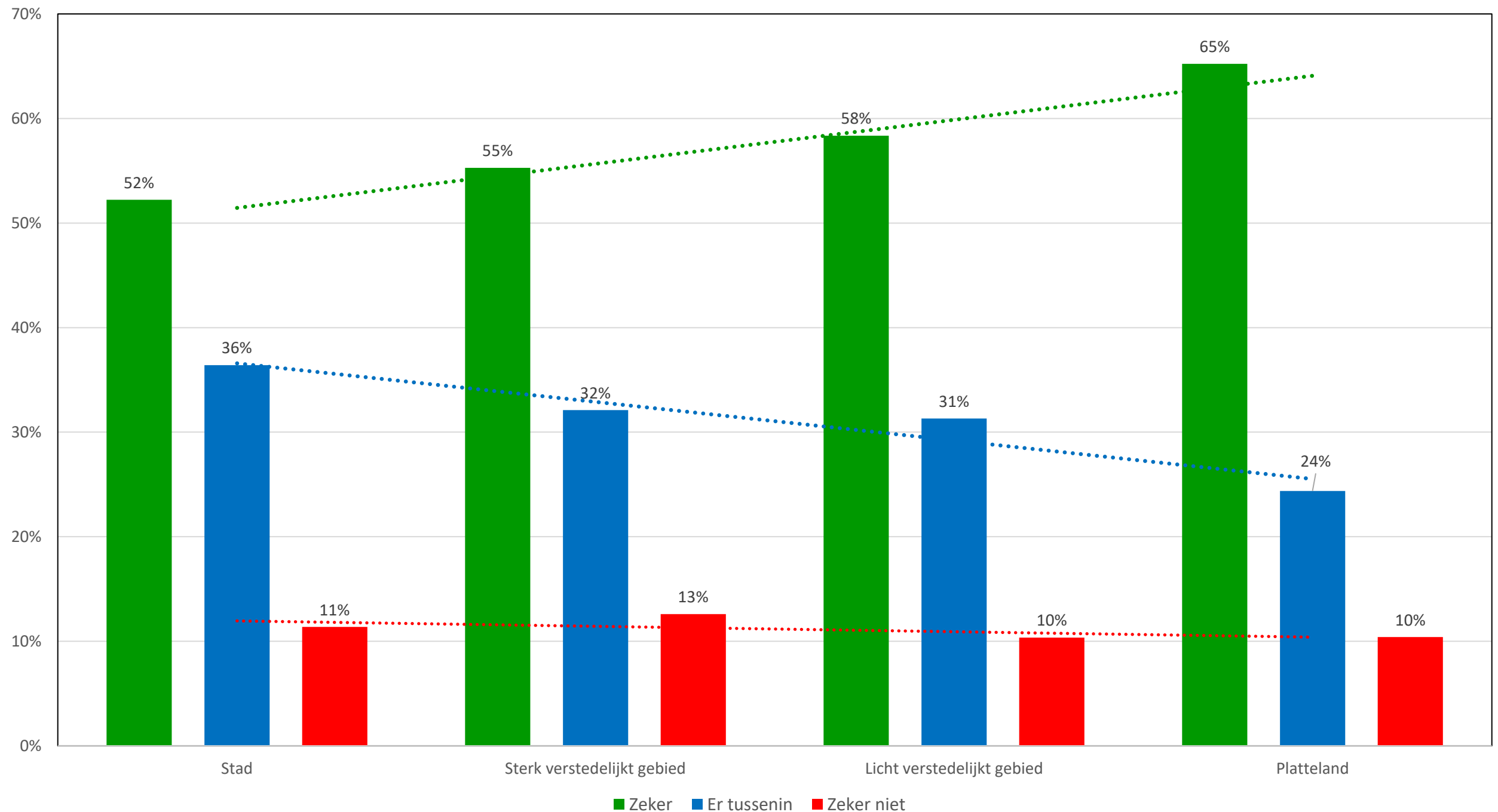

De wolf en de politiek

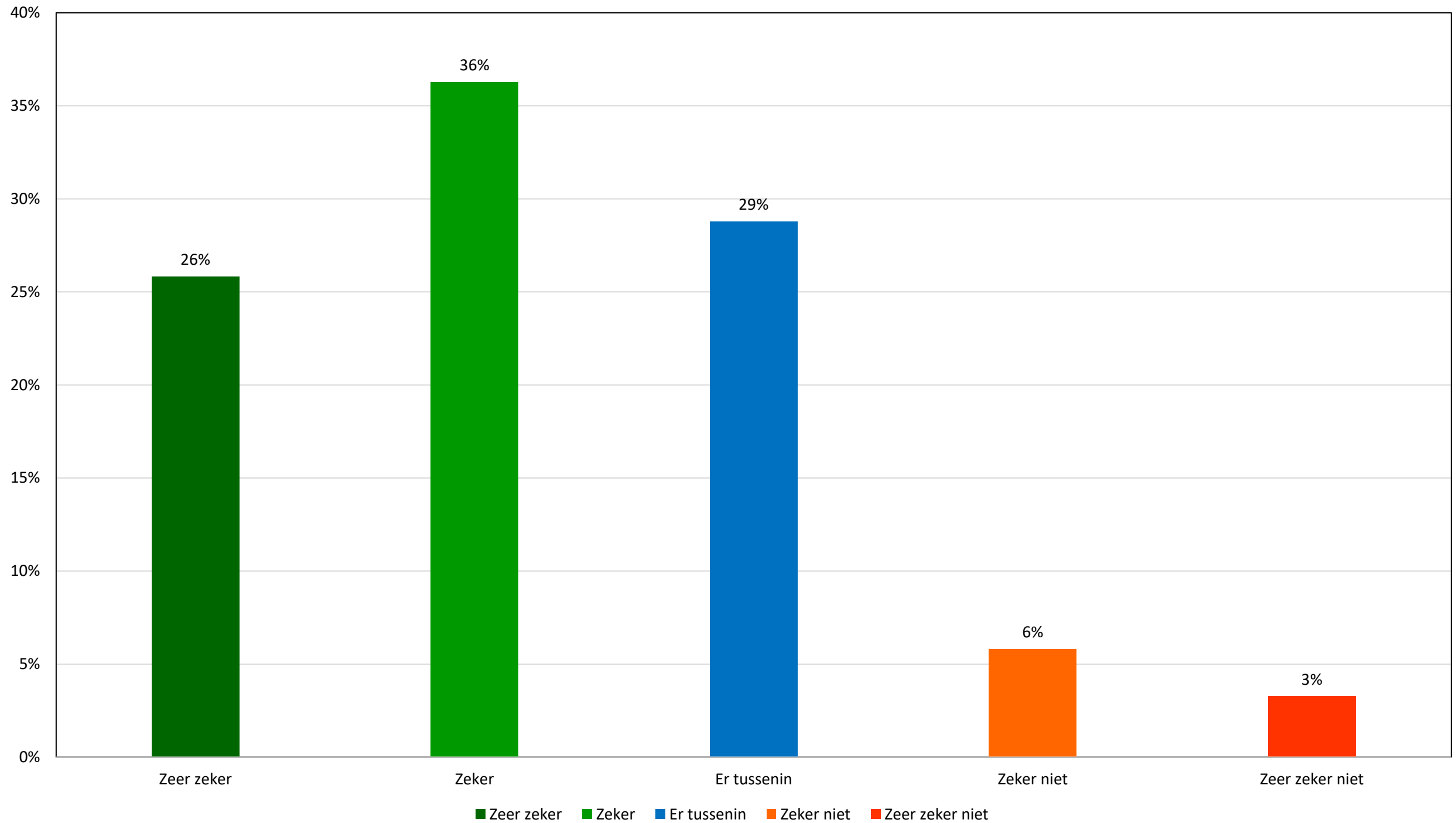
Vindt u dat de politiek (landelijk en provinciaal) meer ruimte moet bieden om de hoeveelheid wolven in Nederland te reguleren?

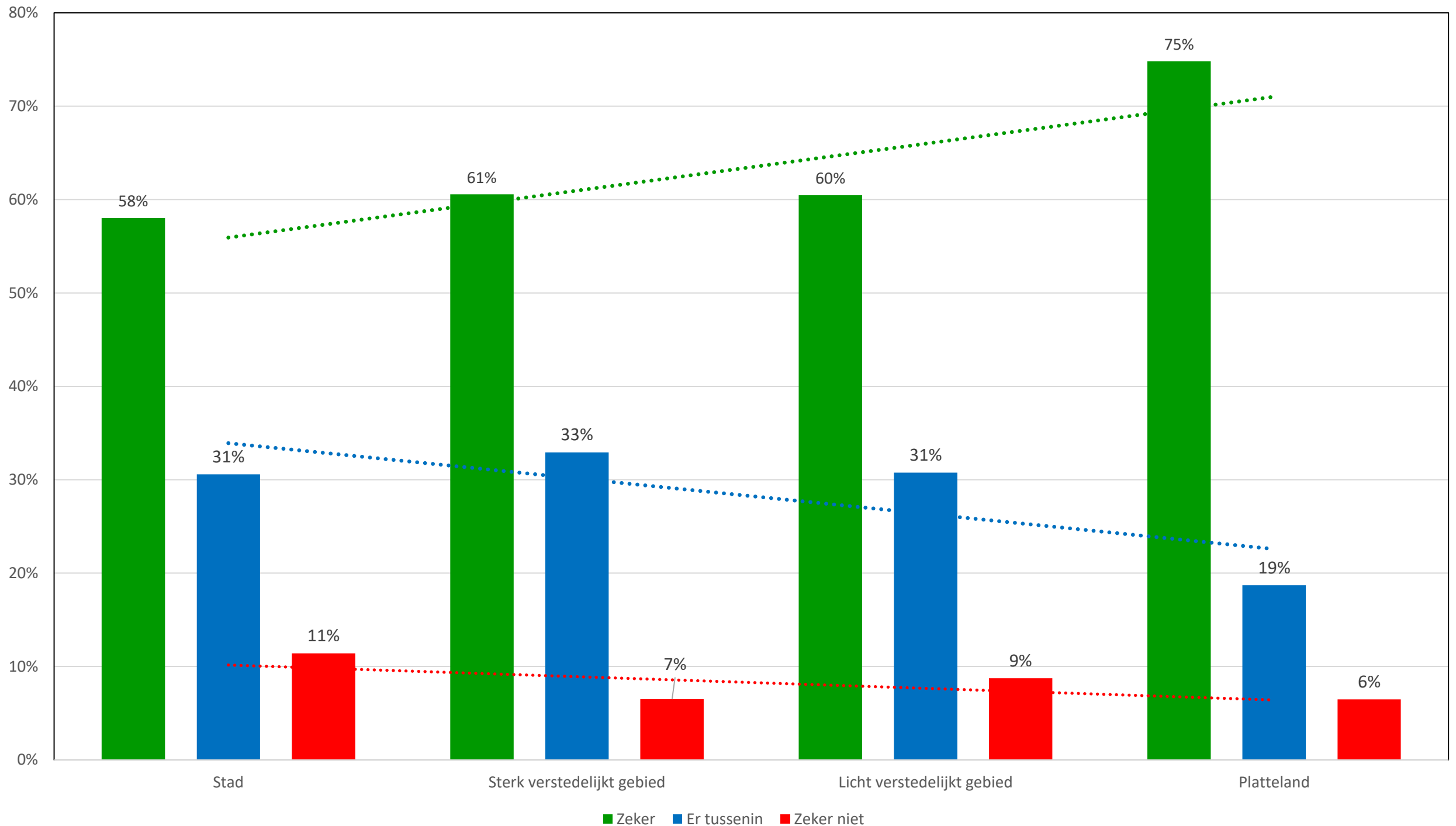
Vindt u dat de politiek (landelijk en provinciaal) meer ruimte moet bieden om de hoeveelheid wolven in Nederland te reguleren?

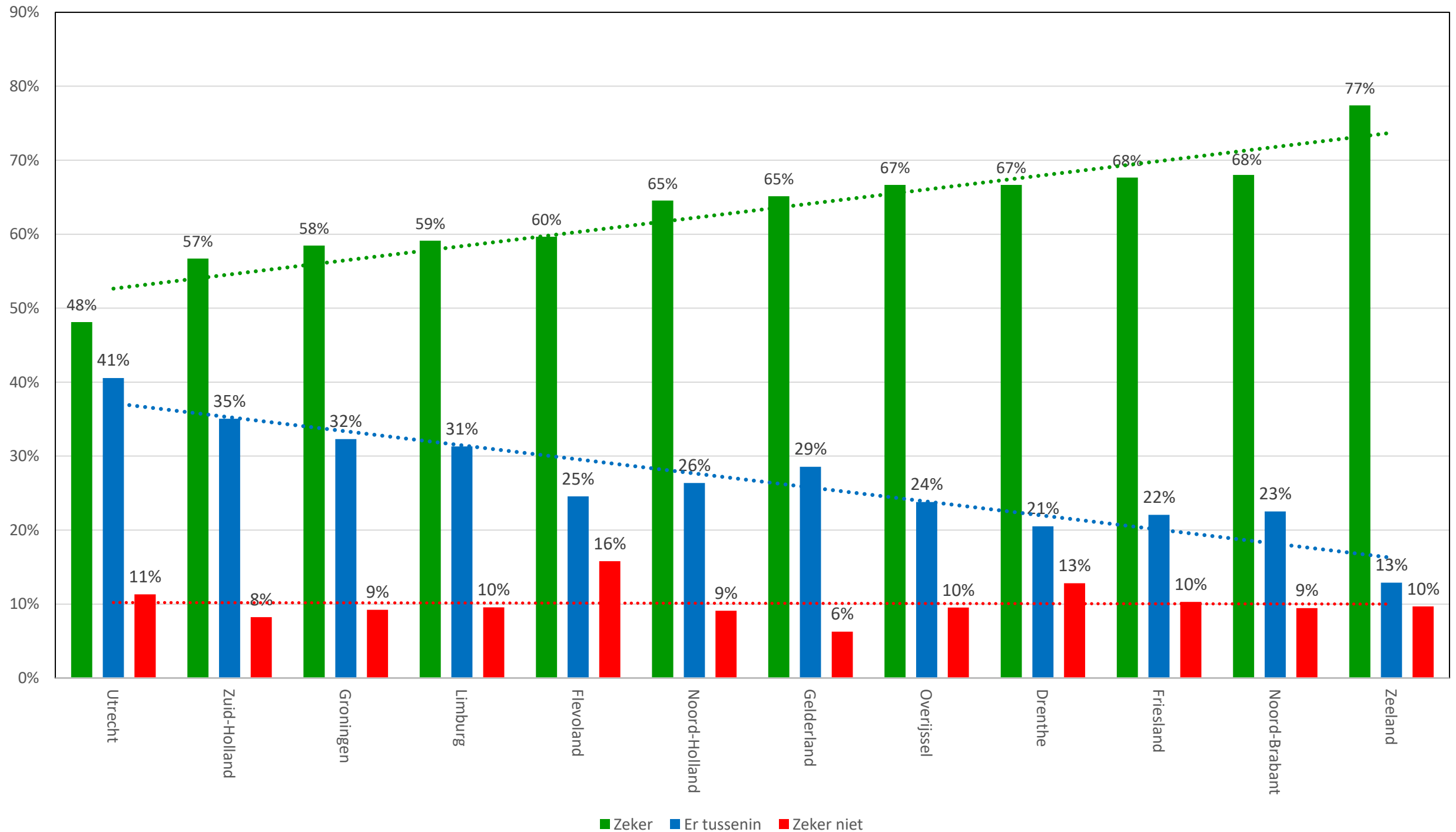
Dient de overheid in te grijpen door een afschotvergunning te verstrekken als er teveel wolven komen?

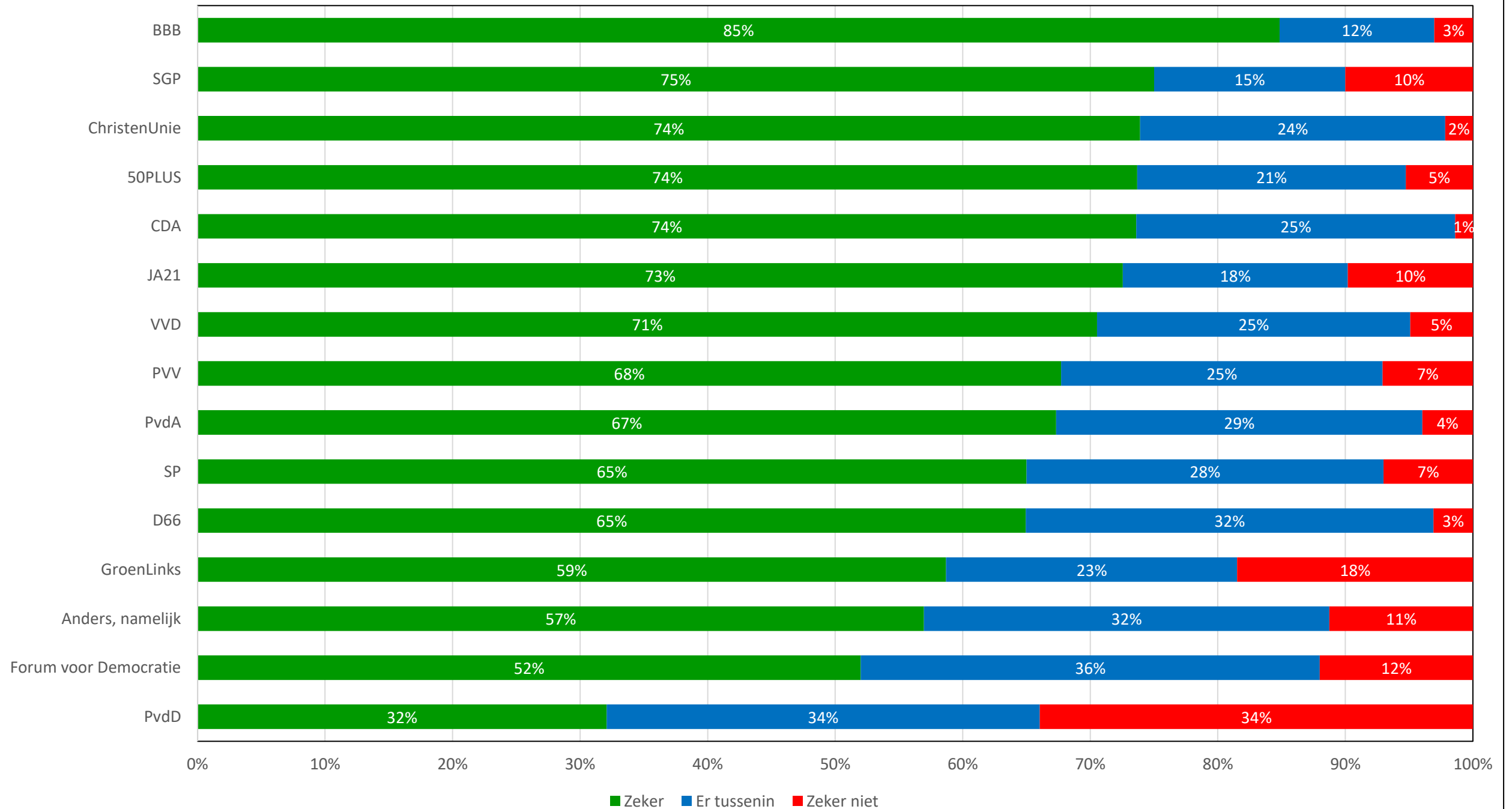
Dient de overheid in te grijpen door een afschotvergunning te verstrekken als er teveel wolven komen?

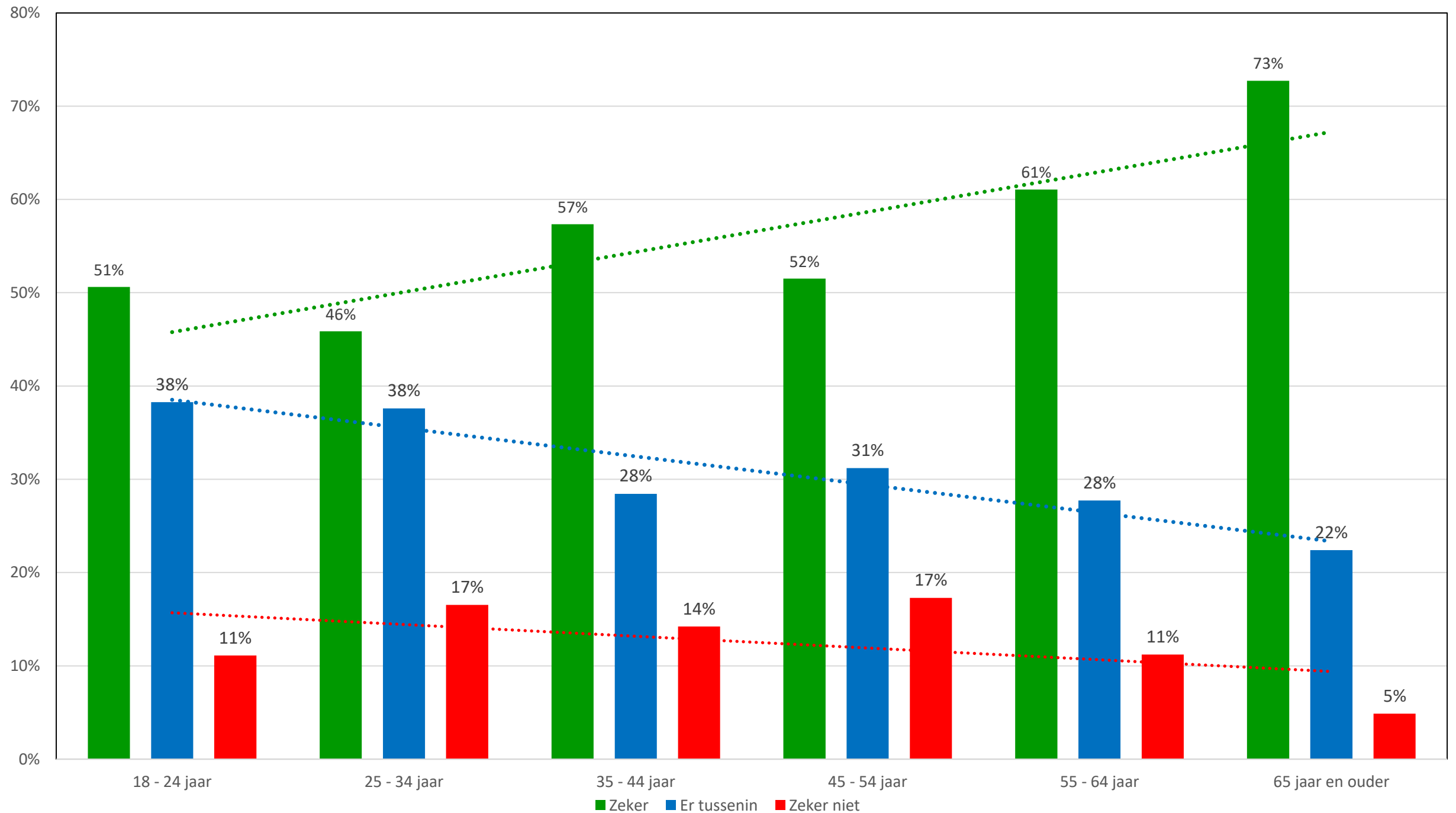
Dient de overheid in te grijpen door een afschotvergunning te verstrekken als er teveel wolven komen?

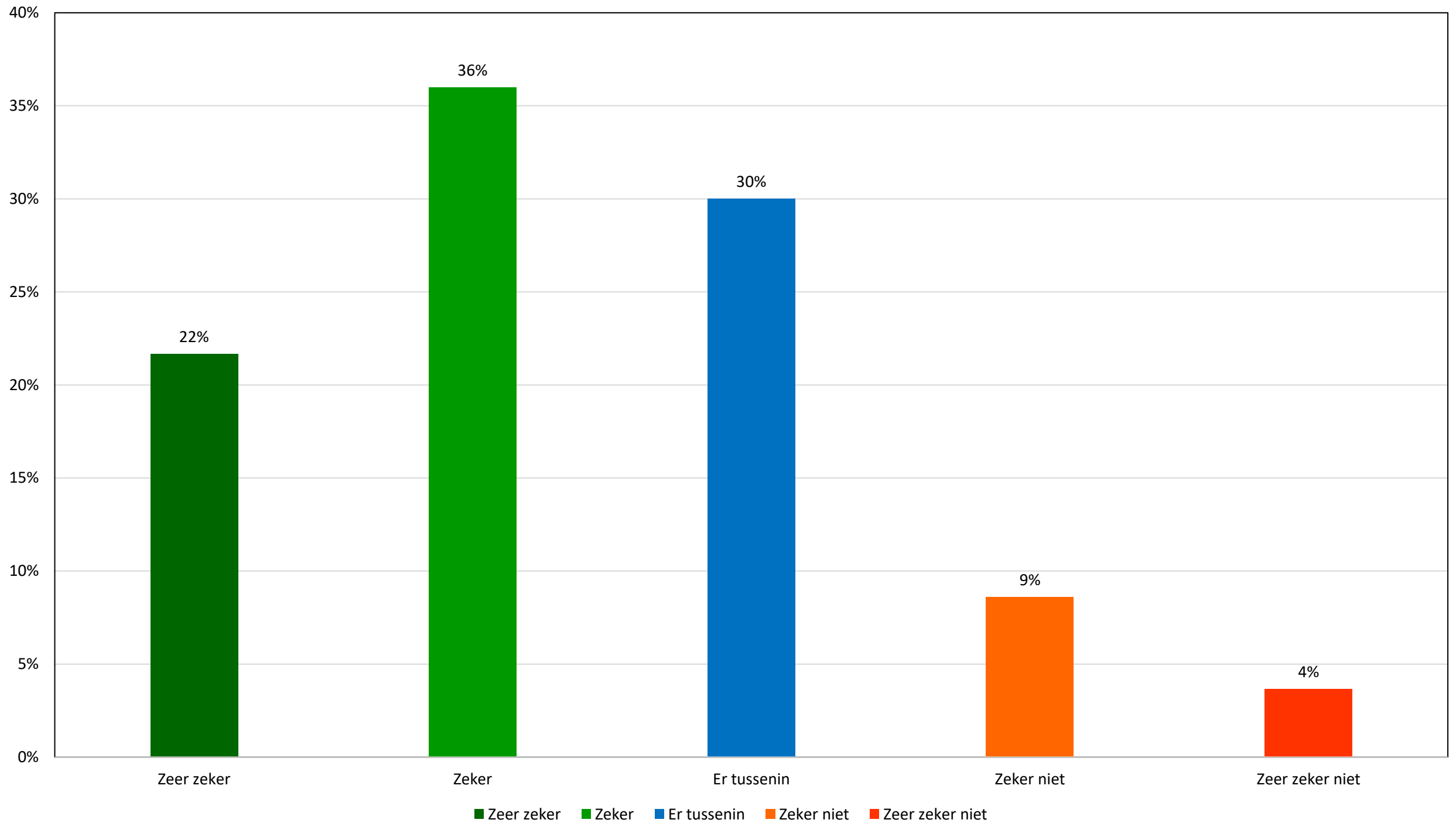
**Dient de overheid in te grijpen door een afschotvergunning te verstrekken als er teveel wolven komen
versus welke politiek partij hangt u aan**

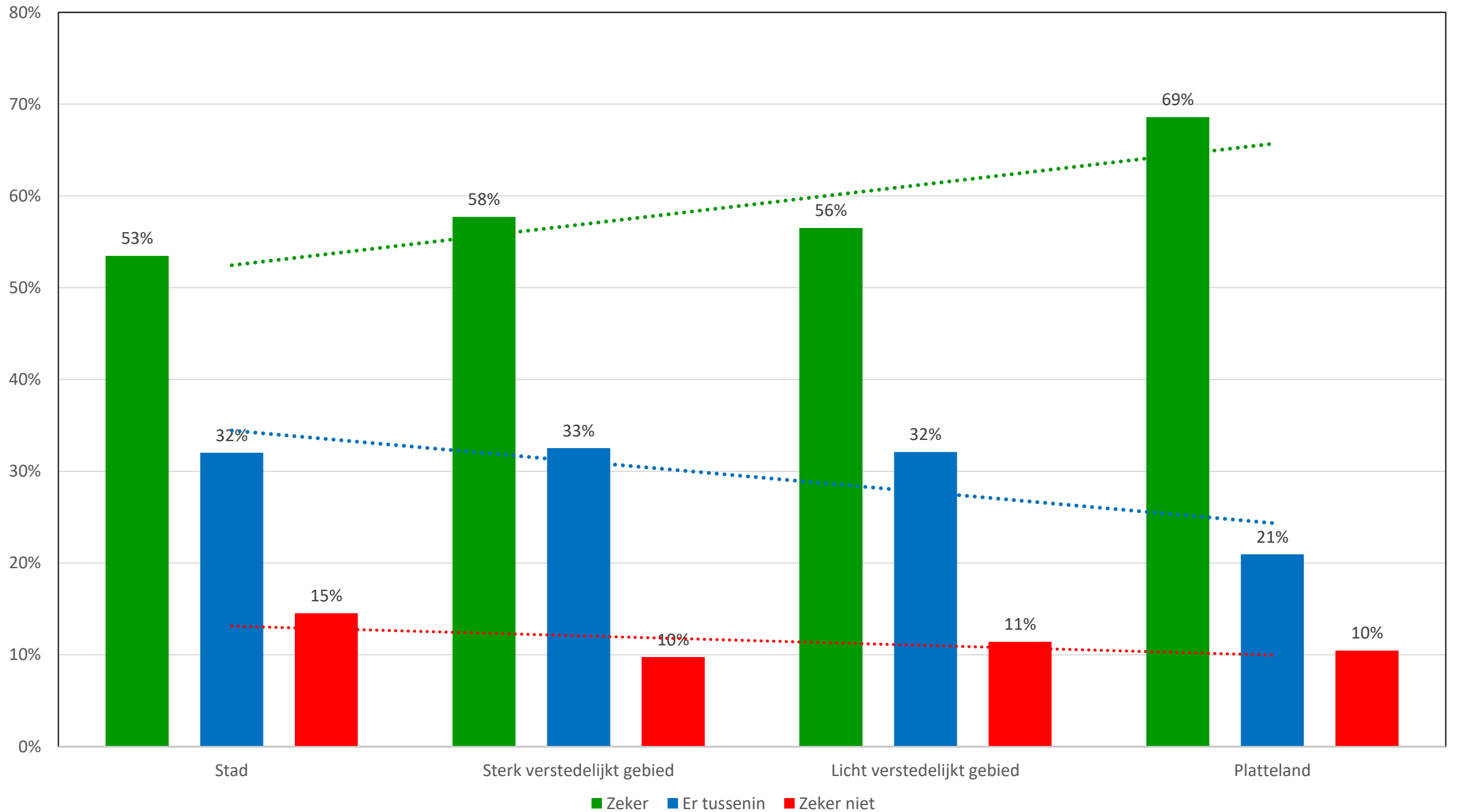
Dient de overheid in te grijpen door een afschotvergunning te verstrekken als wolven schade veroorzaken versus in welke provincie bent u woonachtig versus leeftijd

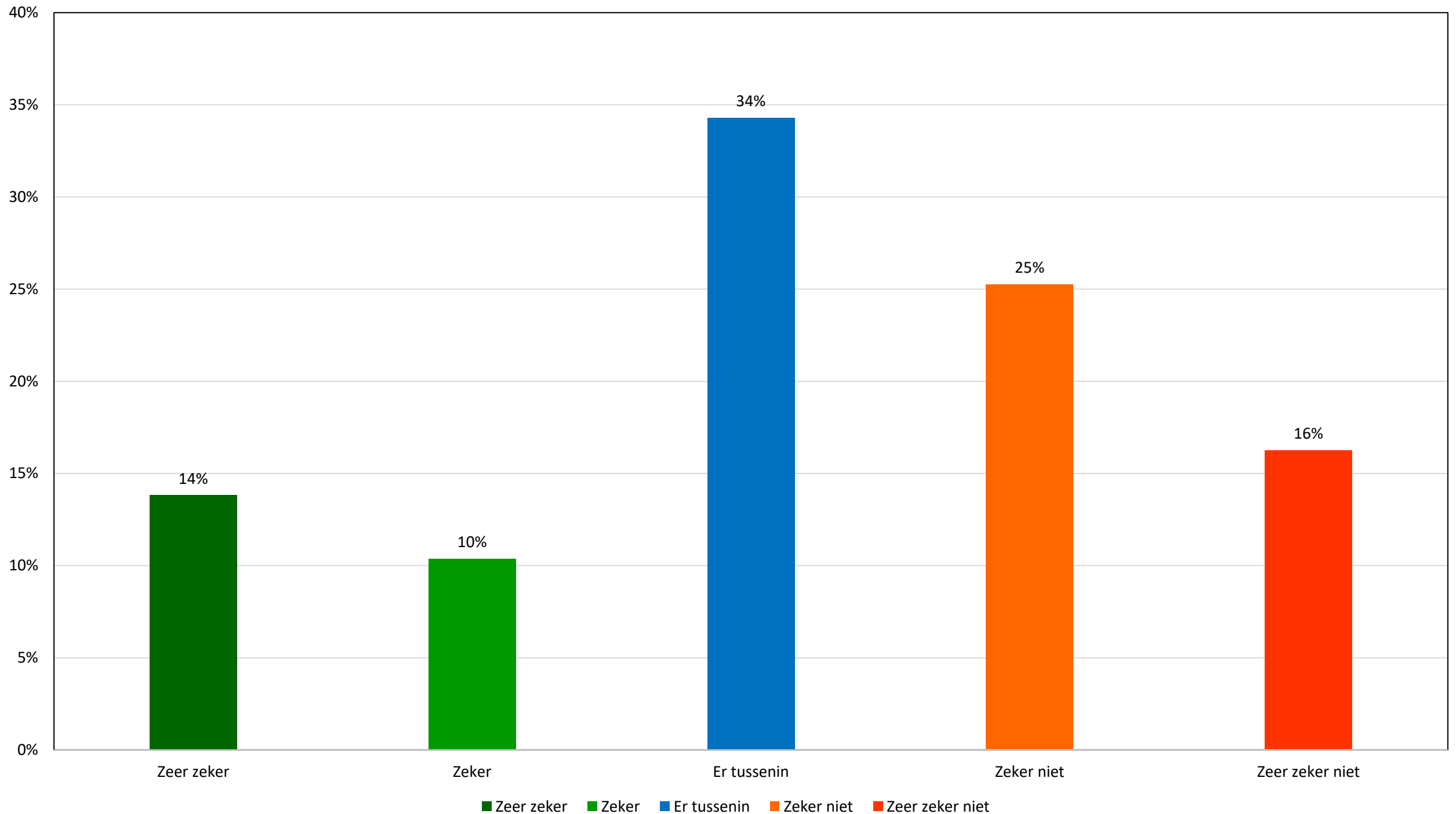
Dient de overheid in te grijpen door een afschotvergunning te verstrekken als wolven schade veroorzaken?

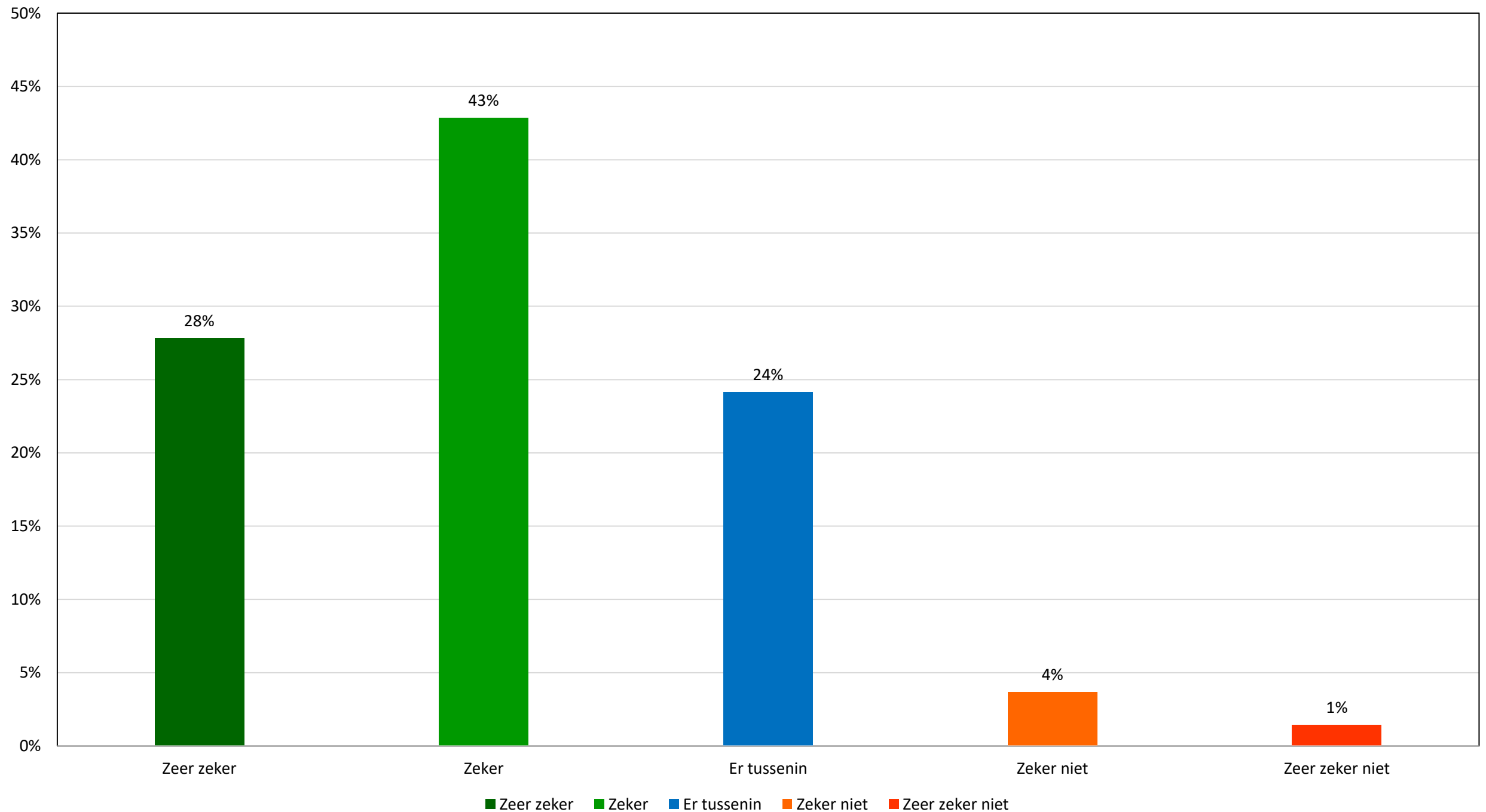
Dient de overheid in te grijpen door een afschotvergunning te verstrekken als wolven schade veroorzaken?

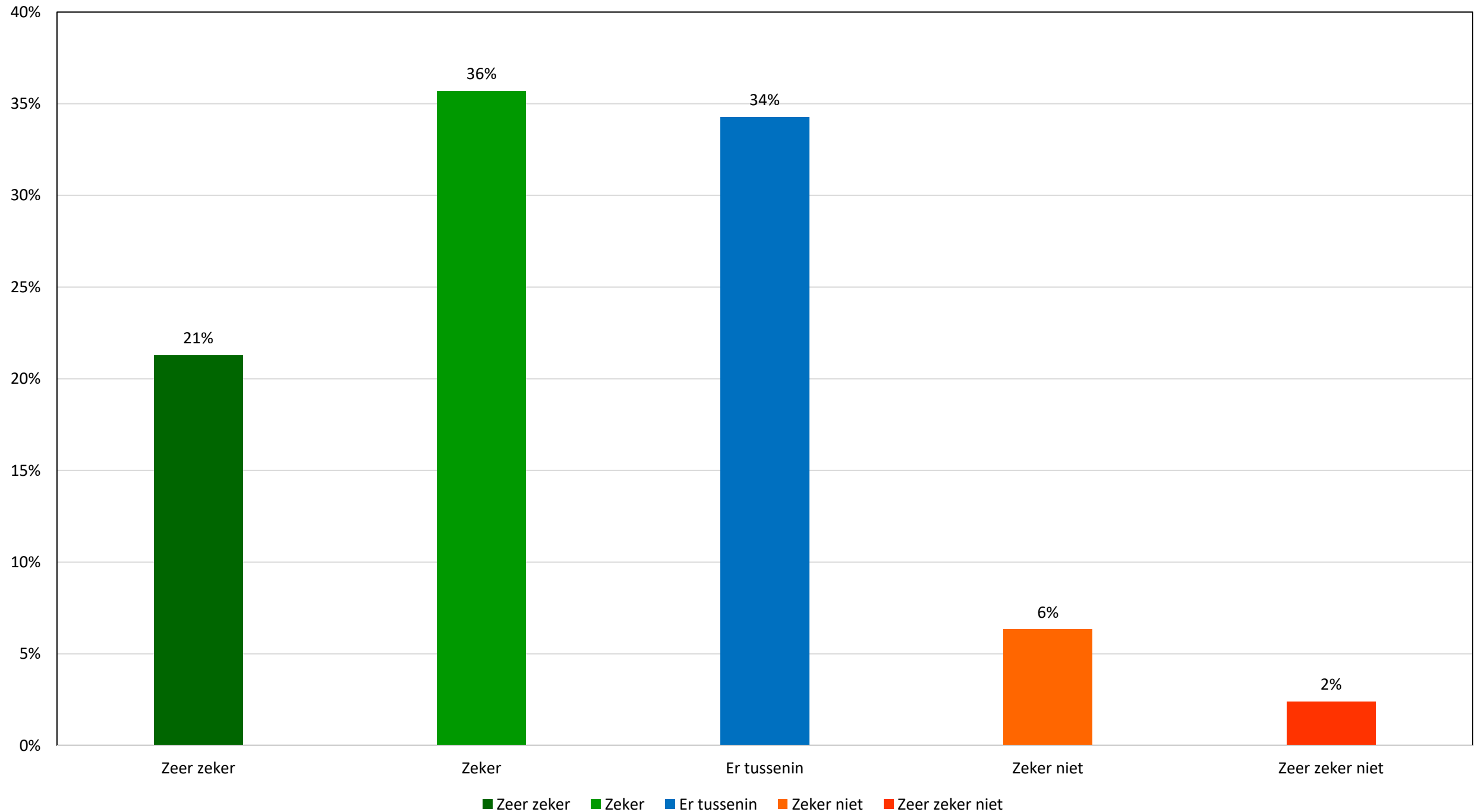
Vindt u dat de politiek een nulstand moeten nastreven (nastreven om de stand terug te brengen naar nul)?

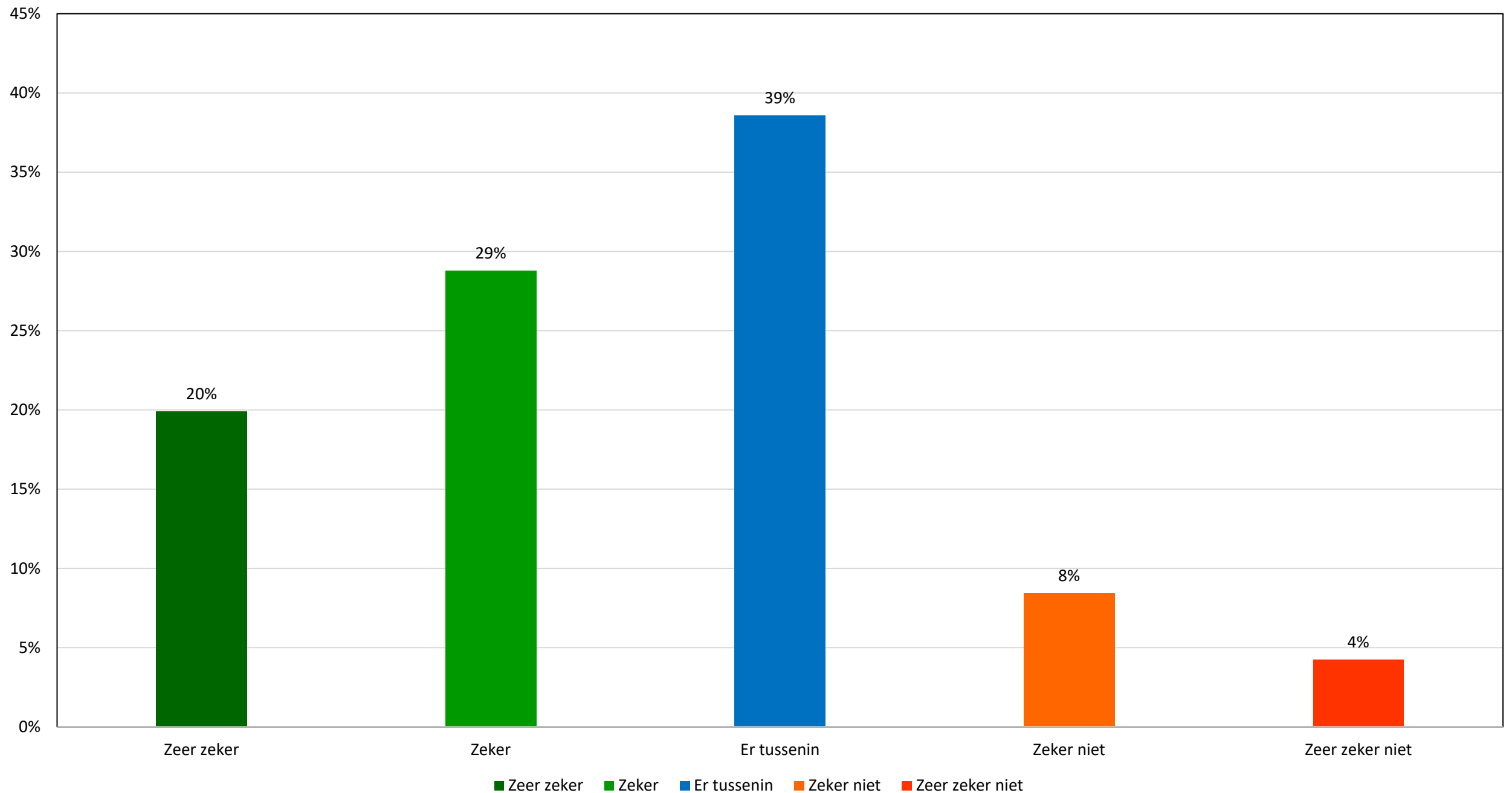
Vindt u dat Nederland de zaken beter voor elkaar moet hebben en zich moet verdiepen in de consequenties van (her-)introductie van wilde dieren, zoals de wolf, de bever, de lynx en de goudjakhals?

In 2021 pleitte de Duitse minister van Landbouw voor een intensivering van de wolvenjacht. Niet om het dier uit te roeien, maar om in bepaalde regio's schapen, paarden, pony's en koeien te beschermen. Moet de Nederlandse regering deze maatregel ook invoeren?

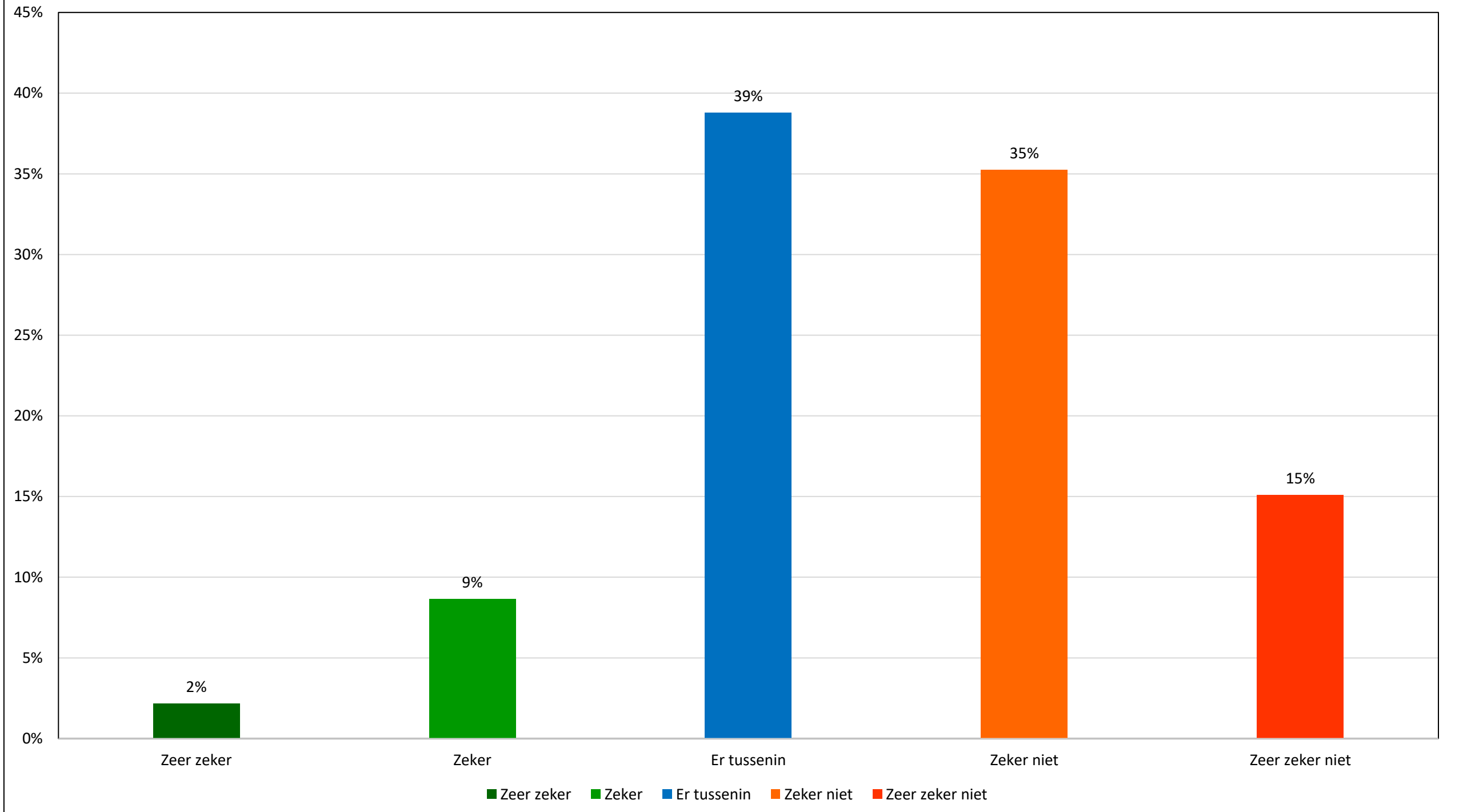
De Milieuminister van de deelstaat Noordrijn-Westfalen in Duitsland wilde vorig jaar een verordening invoeren die het mogelijk maakt om een wolf af te schieten. Bijvoorbeeld als het dier dichterbij een mens is geweest. Een dergelijke wolf is dus niet meer schuw. Moet de Nederlandse regering deze verordening ook invoeren?

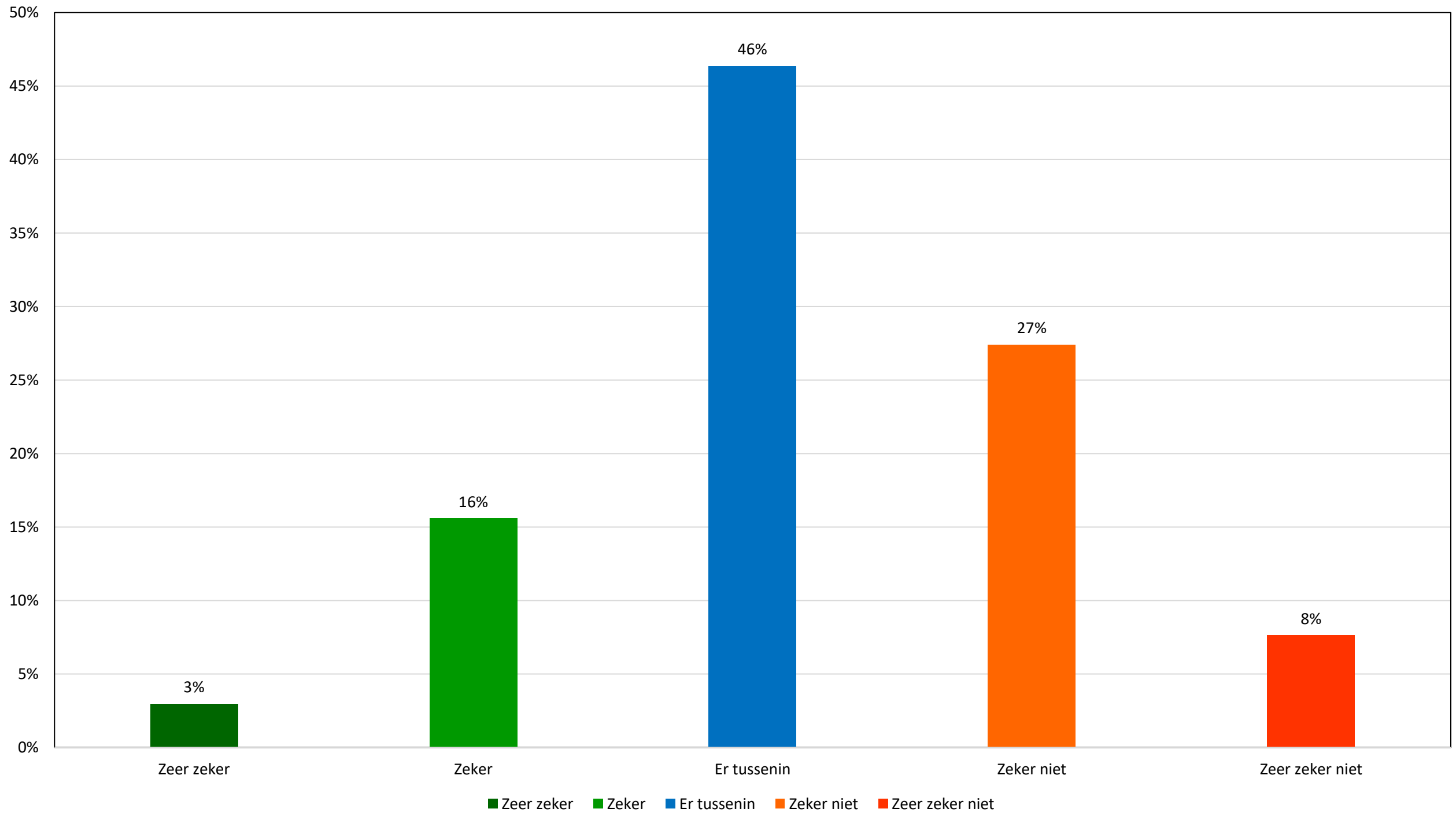

Wordt u goed voorgelicht?

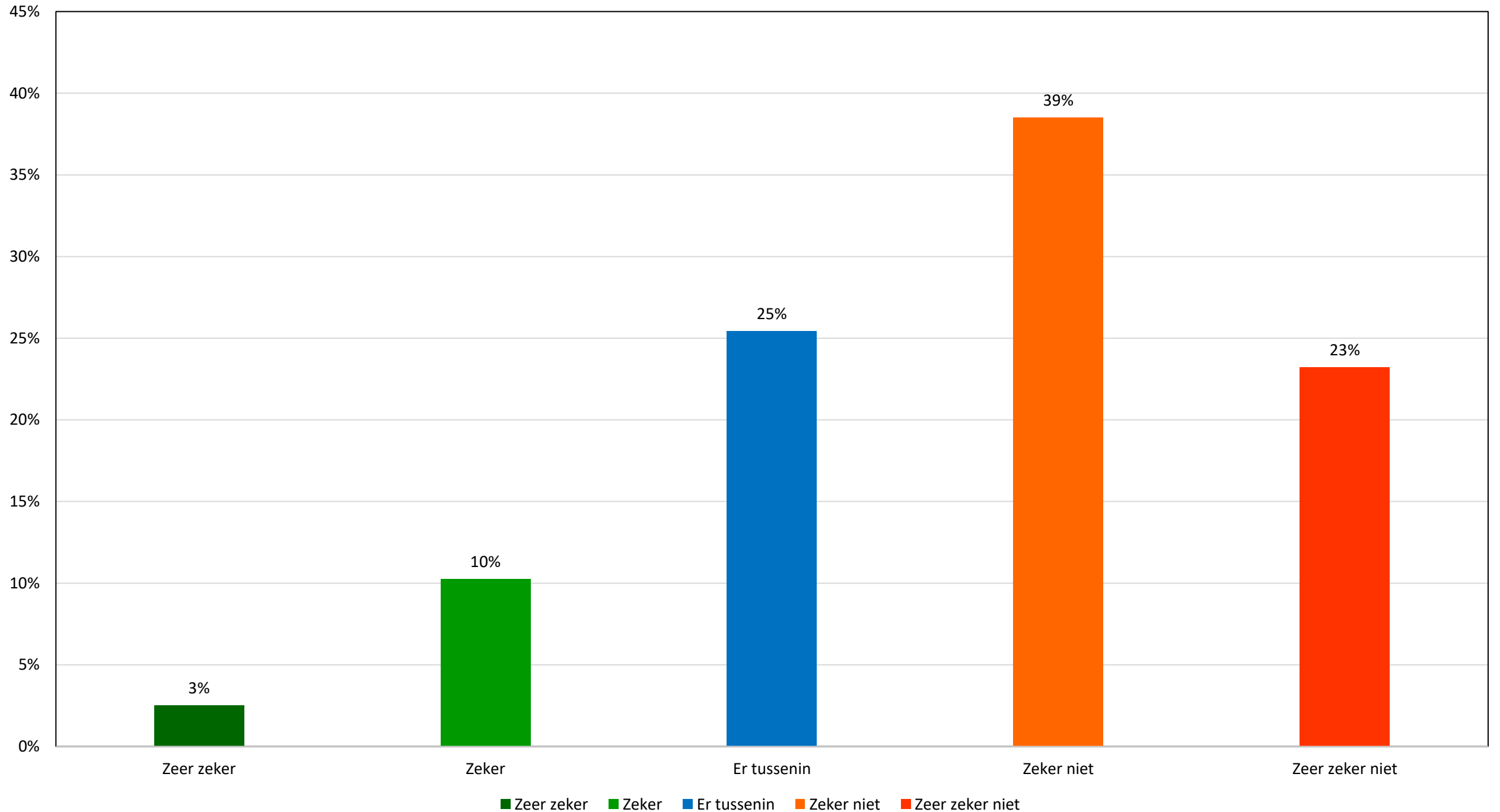
Wordt u door de overheid goed voorgelicht over de wolf?

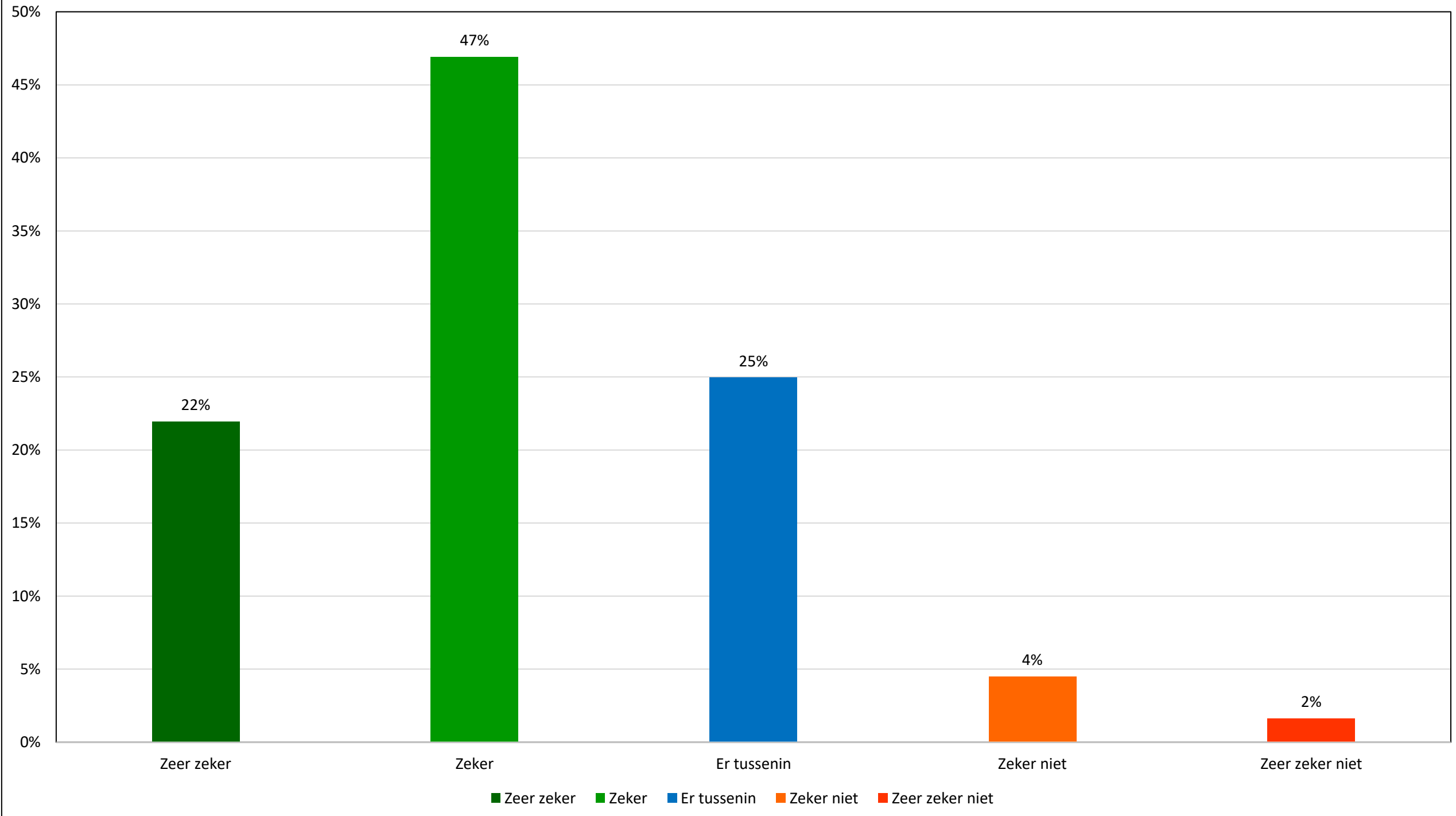
Wordt u door organisaties, zoals Natuurmonumenten en de Dierenbescherming goed voorgelicht over de wolf?

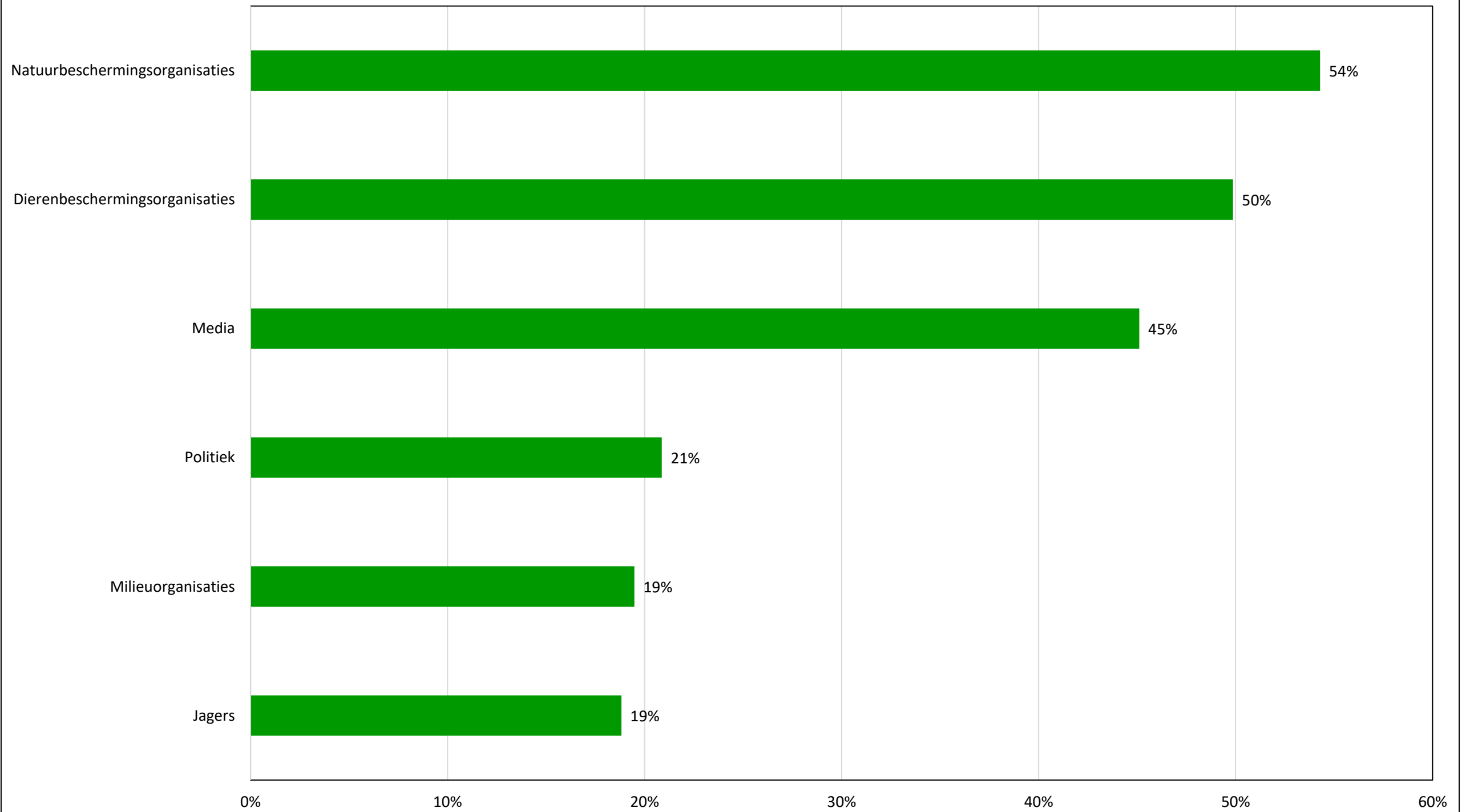
Bent u op de hoogte gesteld door dierenbeschermingsorganisaties en/of natuurbeschermingsorganisaties en/of overheden over consequenties van de wolf, omtrent Hondsdolheid, Hondenlindworm en/of Afrikaanse varkenspest?

Vindt u dat u voorafgaand aan introducties van nieuwe soorten beter ingelicht moet worden wat de consequenties zijn?

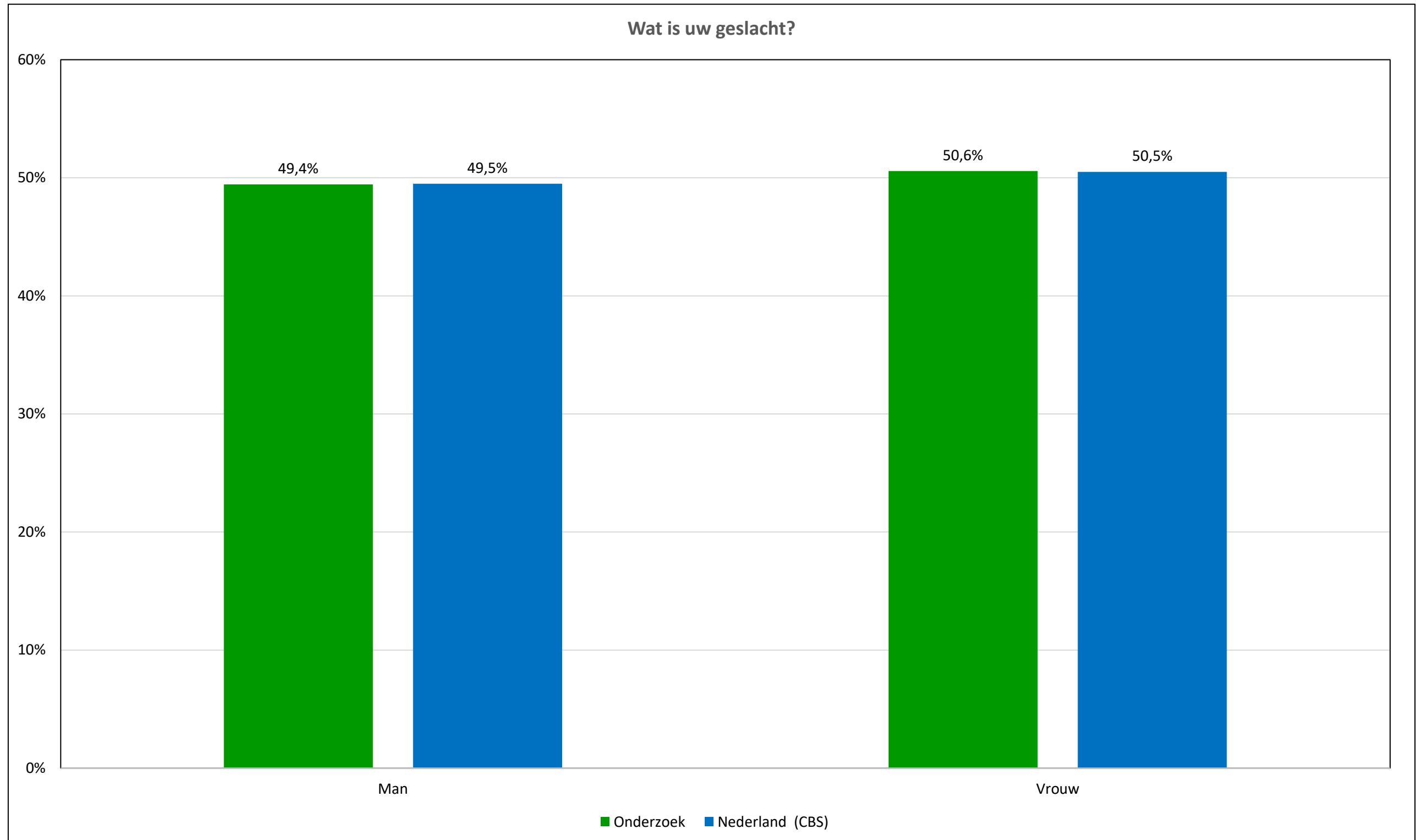

Naar wie luistert u als het gaat om introducties van nieuwe soorten?

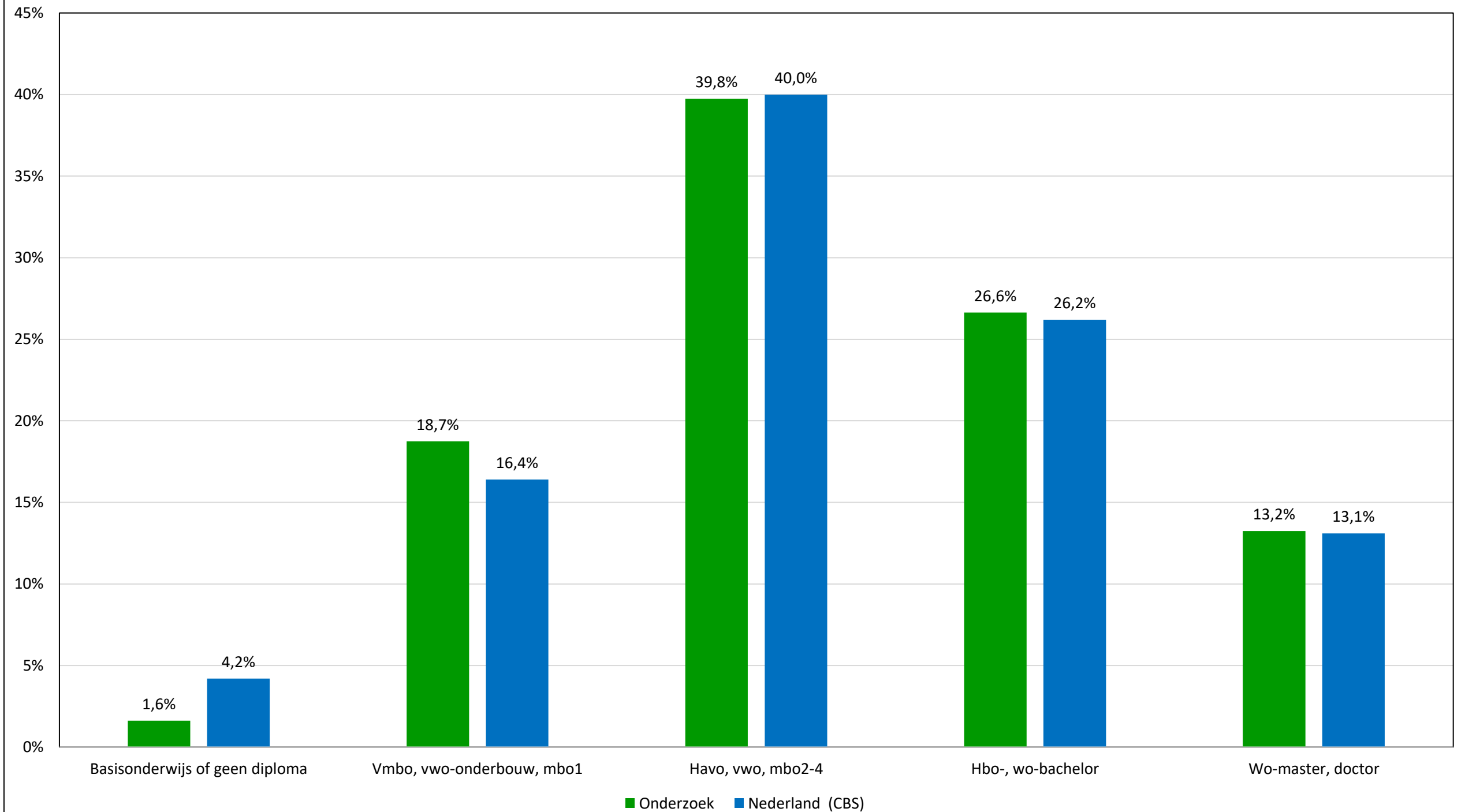

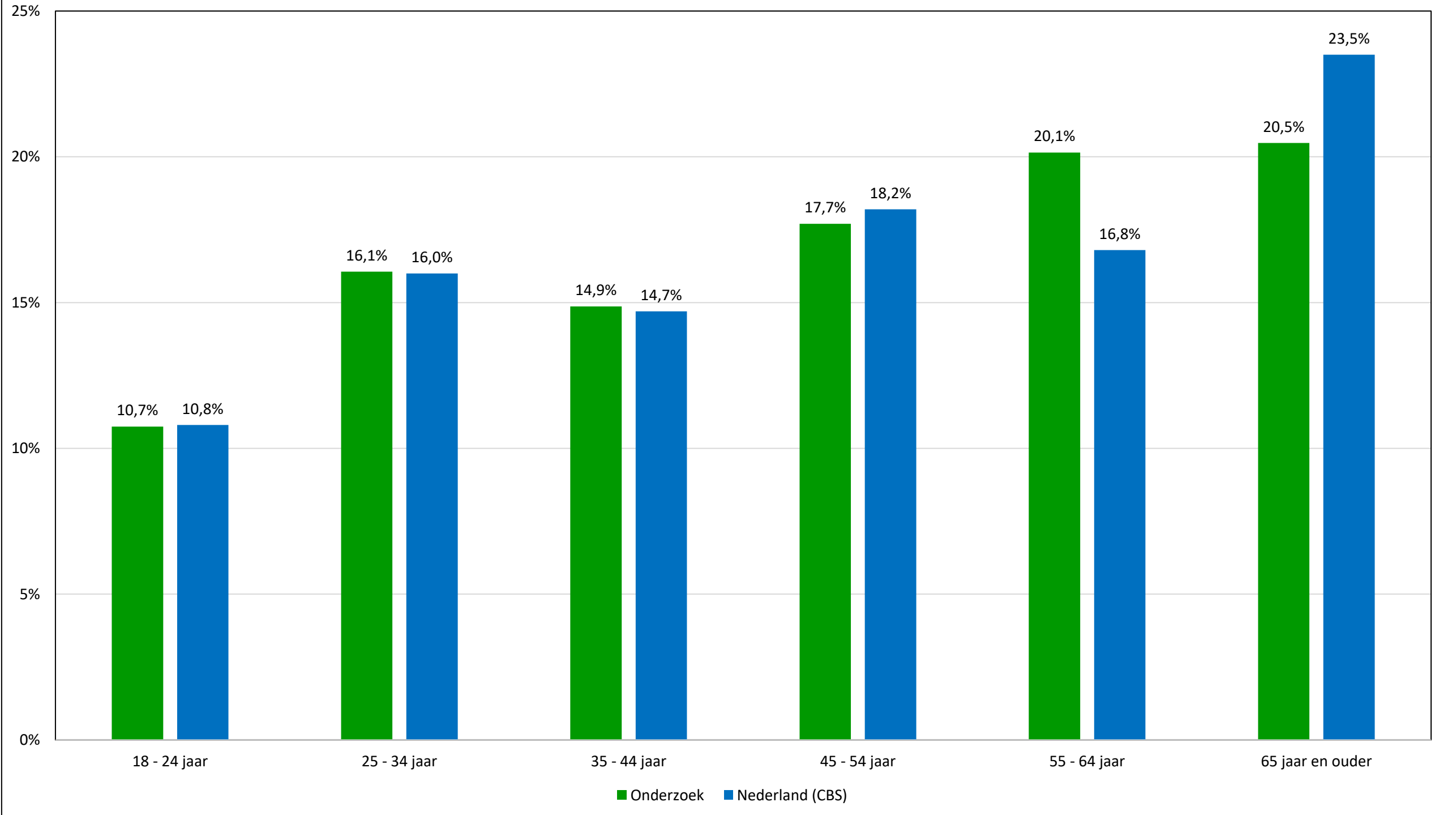
Socio-demografische gegevens

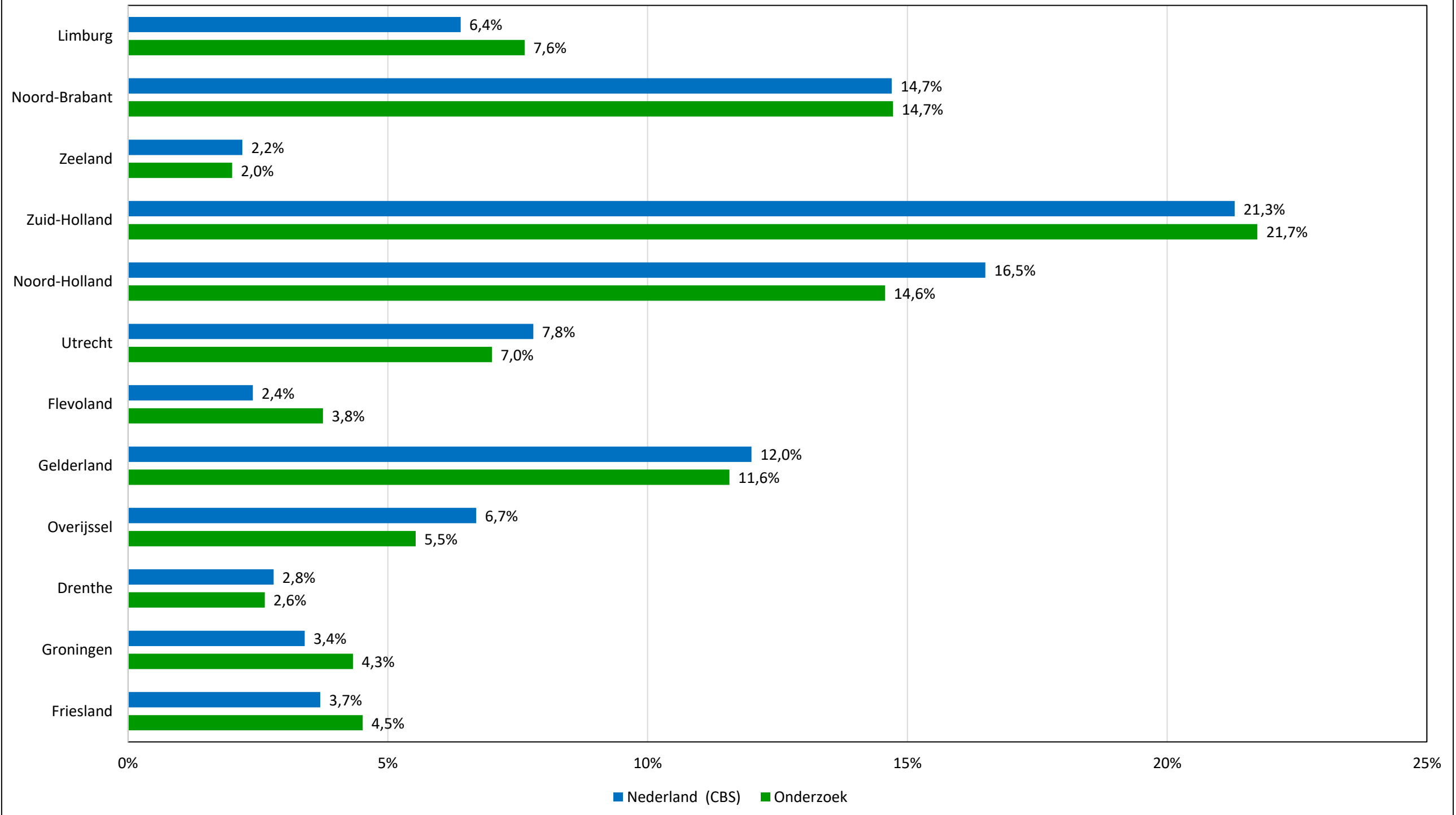
Wat is uw hoogst genoten opleiding?

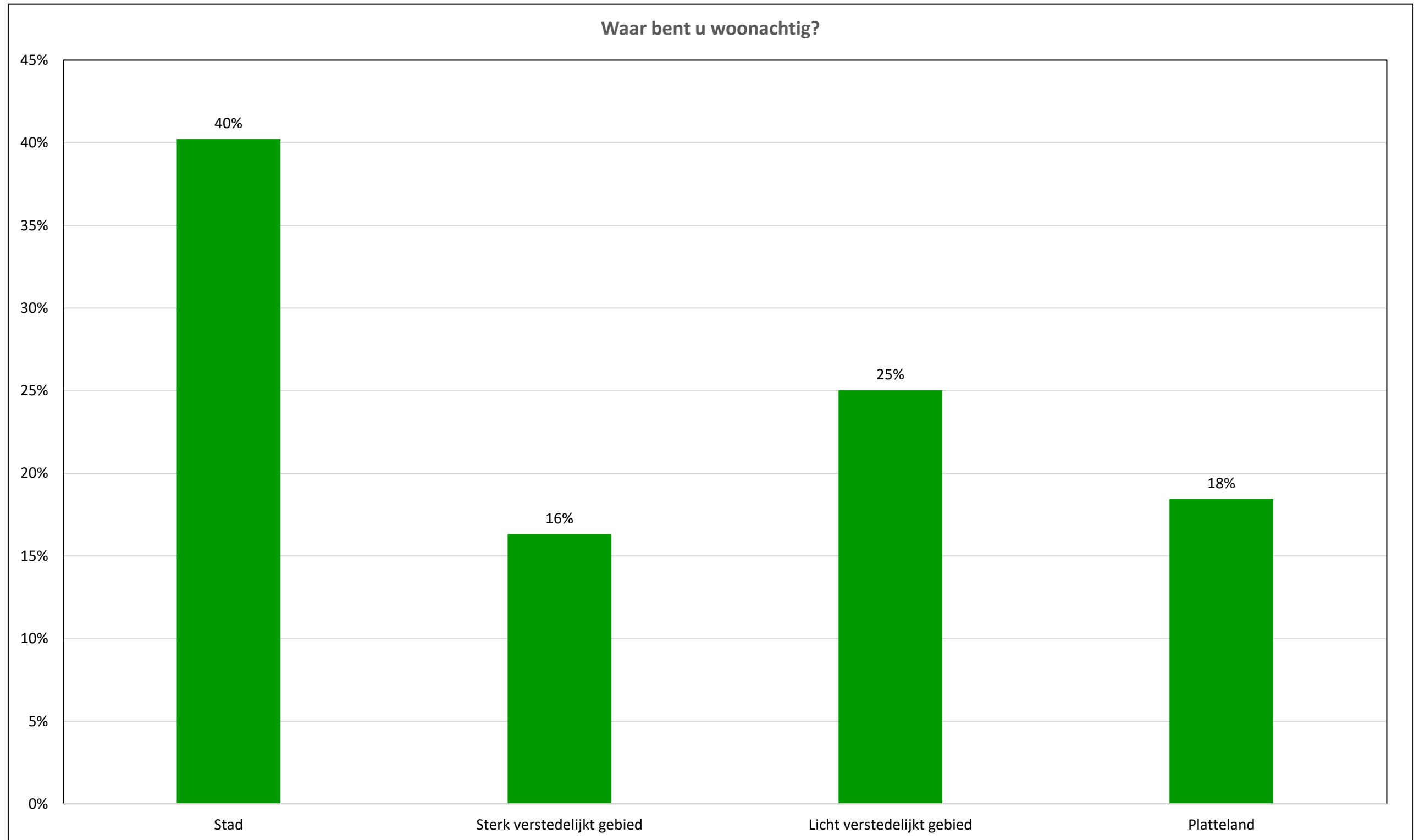

Wat is uw leeftijd?

In welke provincie bent u woonachtig?

Conclusies

1. De wolf is terug in Nederland. Sinds 2015 de eerste wolf weer in Nederland werd waargenomen is de populatie snel gegroeid. De wolf komt dus steeds vaker voor in Nederland. 77% van de Nederlanders is hier in meer of mindere mate bekend mee. 2% geeft aan hier onbekend mee te zijn. 29% van de respondenten is er voorstander van dat de wolf steeds vaker voorkomt in Nederland en 47% is neutraal
2. Een wolf jaagt op allerlei prooidieren: van edelherten, reeën, zwijnen en vogels tot kleine knaagdieren. 75% van de respondenten geeft aan hiermee bekend te zijn. 3% is hier onbekend mee
3. Minder bekend is dat wolven een voorkeur hebben voor wilde dieren, maar dat ook koeien, schapen, geiten, paarden en pony's, huisdieren zoals honden en katten ten prooi vallen aan de wolf. 62% van de respondenten is hier bekend mee. 58% van de respondenten geeft aan hier tegenstander van te zijn
4. 50% van de respondenten is bekend met het gegeven dat wolven regelmatig een grotere hoeveelheid schapen doden, veel meer dan zij ooit kunnen eten. De jongen gaan zwerven als ze volwassen worden en juist die zwervende wolven richten de meeste schade aan. 67% van de respondenten geeft aan hier tegenstander van te zijn
5. 34% van de respondenten geeft aan dat er in Nederland plaats is voor grote roofdieren zoals de wolf. Echter, wanneer de wolf dichterbij komt dan neemt het aantal voorstanders af (not in my backyard). Op de vraag 'inmiddels is de eerste wolf aan de stadsgrens van Amsterdam gesignaleerd'. Vindt u het aanvaardbaar dat de wolf zich inmiddels ook in de stad / sterk verstedelijkt gebied vertoont, geeft nog maar 16% van de respondenten aan dat dit aanvaardbaar is
6. 59% van de respondenten geeft aan dat ze het gevoel hebben dat wolven die door stedelijk gebied lopen kinderen en kleine huisdieren iets aan kunnen doen
7. Op de vraag 'vindt u dat de Nederlandse overheid een maximum voor het aantal wolven moet instellen net zoals zij doet voor zwijnen, reeën, herten en moeflons op de Veluwe' geeft 64% van de respondenten aan dat er een maximum ingesteld moet worden
8. Op de vraag vindt u dat de wolf in heel Nederland moet kunnen verblijven of moeten we daar speciale gebieden voor aanwijzen, geeft 61% van de respondenten aan dat er speciale gebieden aangewezen moeten worden
9. 37% van de respondenten geeft aan dat we de natuur zijn gang moeten laten gaan oftewel niets doen. 46% van de respondenten vindt dat ieder jaar een aantal wolven geschoten moeten worden en 17% vindt dat het aantal wolven teruggebracht moet worden naar nul door afschot. 63% van de respondenten is dus voor enigerlei een vorm van beheer

10. 47% van de respondenten vindt het niet aanvaardbaar dat de aanwezigheid van de wolf leidt tot meer afgesloten natuur, minder zichtbaar wild, minder wild op het menu, angst bij recreanten, een afname van de biodiversiteit of het verdwijnen van heidevelden. 17% vindt dit juist wel aanvaardbaar
11. 55% van de respondenten heeft het gevoel dat de situatie met de wolf ook weleens uit de hand kan lopen omdat er teveel wolven zijn of komen
12. Vee wordt steeds vaker aangevallen door wolven. Boeren krijgen een schadevergoeding van de overheid als er schade wordt veroorzaakt door wolven. 62% van de respondenten vindt dat de schade van de boer altijd volledig vergoed moet worden
13. 61% van de respondenten vindt het onaanvaardbaar dat door een toename van het aantal wolven steeds meer dieren, zoals schapen, paarden, pony's, koeien, maar ook huisdieren, zoals honden en katten ten prooi vallen aan de wolf
14. In 2020 dode het wolvenmannetje met de code GW1261m tenminste 61 schapen in 1 jaar. 66% van de respondenten vindt het onaanvaardbaar dat één wolf zoveel slachtoffers maakt onder schapen
15. Met name zwervende wolven zorgen voor de meeste schade aan landbouwhuisdieren. Naarmate de wolvenpopulatie in omvang toeneemt, zullen er vaker jonge wolven gaan zwerven op zoek naar een nieuw territorium. Hierdoor neemt de schade toe. 62% van de respondenten vindt dit onaanvaardbaar
16. 55% van de respondenten vindt dat een wolf die problemen veroorzaakt (bijvoorbeeld het aanvallen van vee, paarden, huisdieren of mensen) afgeschoten mag worden
17. Om schapen, koeien, pony's en paarden te beschermen tegen de wolf kunnen boeren rasters plaatsen voorzien van schrikdraad. 65% van de respondenten vindt dat boeren rond weilanden hekken en rasters moeten plaatsen. 53% geeft aan dat boeren niet verplicht moeten worden om rond weilanden hekken en rasters te plaatsen
18. 57% van de respondenten vindt dat de politiek (landelijk en provinciaal) meer ruimte moet bieden om de hoeveelheid wolven in Nederland te reguleren
19. 58% van de respondenten vindt dat de overheid moet ingrijpen als wolven schade veroorzaken door het verstrekken van een afschotvergunning

19. 62% van de respondenten vindt dat de overheid moet ingrijpen als er teveel wolven komen door het verstrekken van een afschotvergunning
20. 71% van de respondenten vindt dat Nederland de zaken beter voor elkaar moet hebben en zich moet verdiepen in de consequenties van (her-)introductie van wilde dieren, zoals de wolf, de bever, de lynx en de goudjakhals
21. In 2021 pleitte de Duitse minister van Landbouw voor een intensivering van de wolvenjacht. Niet om het dier uit te roeien, maar om in bepaalde regio's schapen, paarden, pony's en koeien te beschermen. 57% van de respondenten vindt dat de Nederlandse regering deze maatregel ook moet invoeren. Slechts 8% van de respondenten is hierop tegen
23. 50% van de respondenten vindt dat de overheid geen goede voorlichting geeft over de wolf en 39% is neutraal
24. Slechts 35% van de respondenten geeft aan dat ze door organisaties, zoals Natuurmonumenten en de Dierenbescherming goed worden voorlicht over de wolf
25. De belangrijkste conclusie van dit onderzoek is dat er op nagenoeg alle mogelijke aspecten substantieel meer voorstanders dan tegenstanders zijn voor het beheer van de wolvenpopulaties in Nederland
26. Kortom: **Er moet meer ruimte komen om de hoeveelheid wolven in Nederland op enigerlei wijze te reguleren!**

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Zest Marketing in publicaties op basis van deze rapportage – anders dan integrale publicatie – is echter schriftelijke toestemming vereist van Zest Marketing Consultancy.

Beeldmateriaal

Zest Marketing heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Zest Marketing.

Zest Marketing

Midden-Nederland

Herensingel 21
1382 VM WEESP

Noord-Nederland

Schoolstraat 19
9251 EA BURGUM

E-mail: klaas@zest.nl

Website: www.zest.nl

Bel voor meer informatie over dit onderzoek met
Klaas Dijkstra via 06-25097032

Zest Marketing is onder andere gespecialiseerd in het in kaart brengen van verwachtingen, opinies en percepties. Met de bekende Wat Wilt U?© methode worden verwachtingen, opinies en percepties gemeten van burgers, leden en donateurs. Dit leidt tot nieuwe inzichten. Inzichten die direct vertaald kunnen worden naar nieuwe strategieën, beleid, programma's, producten en diensten en acties/campagnes.

Zest ondersteunt ledenorganisaties vraaggestuurd met het inbedden van deze nieuwe strategieën.

Oftewel: vragen, creëren en ...

daarna succesvol vermarkten!